

แนวทางการพัฒนาความพร้อมของประเทศไทยในการใช้มิติวัฒนธรรม
เป็นฐานของการพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

THE GUIDELINE DEVELOPMENT FOR THAILAND CULTURAL
EMPOWERMENT IN RELATION WITH NEIGHBOR COUNTRY

หัวหน้าโครงการ

ผศ.ดร.ยิ่งยง เทาประเสริฐ

ทีมวิจัย

- (๑) ผศ.ดร.ชุกกิ้น อุนวิจิตร
- (๒) นางสาวกัญยานุช เทาประเสริฐ
- (๓) นางสาวศุภมวดี ศิริสาร
- (๔) นางสาวจิรพร วงศ์ขัตติย์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
กระทรวงวัฒนธรรม

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๗

คำนำ

รายงานวิจัยฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเพียรพยายามของทีมนักวิจัยทุกคน ในการร่วมแรงร่วมใจกันทำวิจัยอย่างเต็มความสามารถ เพื่อทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาความพร้อมของประเทศไทยในการใช้มิติวัฒนธรรมเป็นฐานของการพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างแท้จริง

ทีมนักวิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เป็นตัวแทนหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย ป่าไม้จังหวัดเชียงราย สภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย หอการค้าจังหวัดเชียงราย บริษัทนำเที่ยวจังหวัดเชียงราย สมาคมการท่องเที่ยวเชียงราย เกษตรจังหวัดเชียงราย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย สโมสรโรตารีอำเภอแม่จัน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย และสำนักงานการท่องเที่ยวภาคเหนือเขต ๒ ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี รวมทั้งได้ให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อทีมนักวิจัยเป็นอย่างสูง ซึ่งช่วยให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยฉบับนี้ไม่อาจสำเร็จได้ หากทีมนักวิจัยไม่ได้รับโอกาสและการสนับสนุนทุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม จึงใคร่ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ทีมนักวิจัย

กันยายน ๒๕๔๘

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความพร้อมของประเทศไทยในการใช้มิติวัฒนธรรมเป็นฐานของการพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อศึกษาและประเมินสถานการณ์ รวมทั้งประมวลผลการพัฒนาในมิติวัฒนธรรมภายใต้ความร่วมมือระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้กับภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย พร้อมจัดทำข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมีรูปแบบการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาพร้อมกับการใช้กระบวนการศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยการจัดเวทีเสวนา (Focus Group) ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๔๗ - กันยายน ๒๕๔๘ ผลการศึกษาแบ่งข้อมูลออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

๑. สถานการณ์ความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าของความสัมพันธ์หลังการทำข้อตกลง FTA ที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (ตอนใต้) มีต่อประเทศไทย (ภาคเหนือตอนบน) ที่ครอบคลุมนโยบายและสถานการณ์ความเคลื่อนไหวระดับชาติของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนต่อประเทศในภูมิภาค, นโยบายและสถานการณ์ความเคลื่อนไหวระดับมณฑลของสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้ต่อประเทศในภูมิภาค, ศักยภาพและบริบททางสังคมวัฒนธรรมของมณฑลยูนนาน และสภาพเศรษฐกิจมณฑลยูนนาน ปี ๒๕๔๕-๒๕๔๗

๒. สถานการณ์ความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าของความสัมพันธ์หลังการทำข้อตกลง FTA ที่ประเทศไทย (ภาคเหนือตอนบน) มีต่อประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (ตอนใต้) ซึ่งประกอบด้วย นโยบาย ยุทธศาสตร์และความเคลื่อนไหวระดับชาติและระดับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือที่มีต่อประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย สถานการณ์ความร่วมมือระหว่างไทย-จีนตอนใต้ ปี ๒๕๔๖, สถานการณ์ความร่วมมือระหว่างไทย-จีนตอนใต้ ปี ๒๕๔๗, สถานการณ์การค้าชายแดนไทยกับจีนตอนใต้ และสถานการณ์ความร่วมมือด้านสุขภาพและการแพทย์ระหว่างไทย-จีน

๓. แนวทางการนำมิติทางวัฒนธรรมเป็นฐานในการพัฒนาความสัมพันธ์ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (โดยเฉพาะกับจีนตอนใต้) ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ด้านหลัก ได้แก่ ด้านบริการ (การศึกษา การท่องเที่ยว สุขภาพ) ด้านการค้า การลงทุน และด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สรุปข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น ดังนี้

๓.๑ ภาครัฐควรสนับสนุน ส่งเสริม สร้างความเชื่อมั่น และปลูกฝังให้คนท้องถิ่นตระหนักถึงความรู้ท้องถิ่นในฐานะเป็นฐานรากของการพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างจริงจัง โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ และควรสอดคล้องกับวิถีชีวิตของท้องถิ่น มีความเหมาะสมกับพื้นที่ โดยให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและเสนอความต้องการ ตลอดจนส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อผนึกกำลังเป็นพันธมิตรในการสร้างประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นและไม่เน้นการแข่งขันกันเองเพื่อนำไปสู่การใช้และสืบทอดอย่างยั่งยืนต่อไป

๓.๒ ควรสร้างบุคลากรที่มีจิตสำนึกการมีส่วนร่วมและยึดประโยชน์ของส่วนรวม เป็นสำคัญ เนื่องจากกำลังคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาต่างๆ ประเทศใดหรือองค์กรใดมีบุคคลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมเสนอความต้องการด้านกำลังคน กำหนดคุณลักษณะ ตลอดจนการผลิตกำลังคนที่สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ได้หรือดึงศักยภาพผู้ที่มีความรู้ความสามารถซึ่งมีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนเข้ามาช่วยในการพัฒนา จะต้องมีการจัดการที่ดีในลักษณะเน้นการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเป็นการสืบสานและต่อยอดให้เป็นฐานในการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป และพัฒนาศักยภาพคนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมในการค้า โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีชายแดนติดต่อกับต่างประเทศ โดยการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการรายย่อยในด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ความรู้เกี่ยวกับอัตราการแลกเปลี่ยน รวมทั้งศึกษาเรียนรู้ให้เข้าใจถึงวัฒนธรรมของประเทศคู่ค้าเพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนา

๓.๓ ควรใช้โอกาสจากความสัมพันธ์และการมีลักษณะวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันของไทยกับจีน มาเพิ่มศักยภาพการพัฒนา โดยการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศในด้านต่างๆ เพื่อนำแนวทางและวิธีการที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้ในการวางแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ความสัมพันธ์ต่อไปในอนาคต

๓.๔ ควรมีการศึกษาข้อมูลและทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศคู่ค้าอย่างถ่องแท้ โดยทบทวนมุมมองความสัมพันธ์ในสถานการณ์ปัจจุบันที่เป็นจริง นโยบาย รวมทั้งความต้องการและติดตามการเปลี่ยนแปลงอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะทิศทางการพัฒนาหรือการค้าในมิติของเอกชนกับเอกชน หรือเอกชนกับภาครัฐ

๓.๕ ควรนำมิติวัฒนธรรมมาช่วยในการพัฒนาการค้าในลักษณะการแทรกคุณค่าทางวัฒนธรรมแฝงไปกับสินค้า เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและช่วยให้เกิดการพัฒนาในรูปแบบที่ตรงตามความต้องการของประเทศคู่ค้า

๓.๖ ภาครัฐควรตระหนักและมีการจัดการเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพมาตรฐานสินค้า กฎหมายและสิทธิบัตรทางปัญญาระดับประเทศ โดยเฉพาะสินค้าส่วนใหญ่ที่ค้าขายกับต่างประเทศ ซึ่งเป็นการส่งเสริมศักยภาพในการแข่งขันและมีคุณภาพประโยชน์ต่อประเทศ ส่วนสินค้าในระดับท้องถิ่น ควรให้องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน ซึ่งอาจใช้แนวทางของสินค้า OTOP เข้ามาช่วยจัดการ

อย่างไรก็ตาม แนวทางดังกล่าวสามารถกระทำได้ หากท้องถิ่นมีการจัดเวทีวัฒนธรรมเพื่อเป็นเพิ่มพื้นที่วัฒนธรรมและสร้างโอกาสในการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล เรียนรู้ความรู้และความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ทั้งของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งสามารถเสนอข้อมูลในเชิงนโยบายแก่รัฐบาลได้รับรู้และพิจารณาการปรับกลยุทธให้มีความสอดคล้องกับท้องถิ่นและทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่อไป

Abstract

This research aimed to find out guidelines for sustainable development in cultural dimension in order to empowerment the relationship between Thailand and his neighbor country, especially Southern China. The research was carried out by documentary review and investigated by focus group and Delphi method. The study duration was one year, from September 2004 to September 2005.

The review has demonstrated the situation and progressive movement of the relationship between Thailand and China after the signing of FTA agreement. It reveals both government's policies and strategies at the national level and the regional level (Northern Thailand and Southern China), as well as the situation and progressive movement in present socio-economic-cultural contexts of both sides' provincial level (Chiangrai province and Yunnan province). The SWOT of their bilateral relationship was also analyzed.

In addition, Guidelines for sustainable development in cultural dimension for Northern Thailand to equally participate in the relationship with Southern China were made by local experts in various sectors. The conclusion was presented in three categories; namely, the service sector (including education, tourism and health services), the border trade sector (including the logistic and currency exchange), and the sector of natural resource utility and management. The crucial recommendation in all sectors can be drawn as follows:

- To identify the local needs and the local abilities in order to strengthen the equal sharing and participating in the common benefits with neighbors under the FTA agreement must be seriously and continually supported from the government.

- To learn and to understand the neighbors for empowerment the local Thai in the competitive manner need to be supported and invested, including cultural study tour in neighbor country also need to be initiated.

- The relationship and networking in cultural dimension for the borderland people of both side need to be established and developed, including exchange in various manner from both side residences.

- To enhance the local made products, such as OTOP, correspondent to cultural value, need to be promoted and developed.

Nevertheless, to strengthen and to improve better performance of local residences in terms of FTA partnership as mention above, there is a need to establish cultural forum, as well as setup the participatory research and development model to pilot future sustainable development in cultural dimension to empowerment the relationship between Thailand and his neighbor country.

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	จ
๑. บทนำ	๐๑
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๐๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๐๑
๑.๓ เป้าหมาย	๐๒
๑.๔ คำถามวิจัย	๐๒
๑.๕ รูปแบบการวิจัย	๐๒
๑.๖ ขอบเขตและประเด็นเนื้อหาสำคัญของการวิจัย	๐๒
๑.๗ ขอบเขตพื้นที่วิจัย	๐๓
๒. ผลการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์และความเคลื่อนไหวก้าวหน้าในความสัมพันธ์ หลังการทำข้อตกลง FTA ที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (ตอนใต้) มีต่อ ประเทศไทย (ภาคเหนือตอนบน)	๐๔
๒.๑ นโยบายและสถานการณ์ความเคลื่อนไหวระดับชาติของประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีนต่อประเทศในภูมิภาค	๐๔
๒.๒ นโยบายและสถานการณ์ความเคลื่อนไหวระดับมณฑลของ สาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้ต่อประเทศในภูมิภาค	๐๖
๒.๓ บริบททางสังคมวัฒนธรรมของมณฑลยูนนาน	๐๕
๒.๓.๑ ลักษณะทางกายภาพและภูมิอากาศ	๐๕
๒.๓.๒ ระบบการเมืองการปกครอง	๑๐
๒.๓.๓ ประชากรและศาสนา	๑๑
๒.๓.๔ การศึกษาและภาษา	๑๒
๒.๓.๕ สังคมและวัฒนธรรม	๑๕
๒.๓.๖ การคมนาคมและการท่องเที่ยว	๒๒
๒.๓.๗ การสื่อสาร	๓๒
๒.๓.๘ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๓๒
๒.๓.๙ สุขภาพ	๓๓
๒.๓.๑๐ นโยบายและทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ	๓๔
๒.๔ สภาพเศรษฐกิจมณฑลยูนนาน ปี ๒๕๔๕-๒๕๔๖	๔๑

๓. ผลการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์และความเคลื่อนไหวก้าวหน้าในความสัมพันธ์ หลังการทำข้อตกลง FTA ที่ประเทศไทย (ภาคเหนือตอนบน) มีต่อประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน (ตอนใต้)	๔๓
๓.๑ นโยบาย ยุทธศาสตร์ และความเคลื่อนไหวระดับชาติของประเทศไทย ต่อประเทศในภูมิภาค โดยเฉพาะสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้	๔๓
๓.๒ นโยบาย ยุทธศาสตร์ และความเคลื่อนไหวระดับกลุ่มจังหวัดภาค เหนือตอนบนของไทยต่อประเทศในภูมิภาค	๔๘
๓.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย	๔๘
๓.๔ สถานการณ์ความร่วมมือระหว่างไทย-จีนตอนใต้ ปี ๒๕๔๖	๕๑
๓.๕ สถานการณ์ความร่วมมือระหว่างไทย-จีนตอนใต้ ปี ๒๕๔๗	๕๕
๓.๖ สถานการณ์การค้าชายแดนไทยกับจีนตอนใต้	๖๐
๓.๗ สถานการณ์ความร่วมมือด้านสุขภาพและการแพทย์ระหว่างไทย-จีน	๖๐
๔ . แนวทางการนำมิติทางวัฒนธรรมเป็นฐานในการพัฒนาความสัมพันธ์ของ ประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (โดยเฉพาะกับสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้)	๖๓
๔.๑ ด้านบริการ (การศึกษา การท่องเที่ยว และสุขภาพ)	๖๓
๔.๒ ด้านการค้า การลงทุน	๖๔
๔.๓ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๖๖
เอกสารและสื่ออิเล็กทรอนิกส์อ้างอิง	๗๐
บุคคลอ้างอิง	๗๖

๑. บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ในปี ๑๕๔๕ สาธารณรัฐประชาชนจีนได้ปรับท่าทีและแนวทางการดำเนินนโยบายต่างประเทศแบบอิสระ เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความร่วมมือกับประเทศโลกที่สาม การคานอำนาจของประเทศมหาอำนาจ และมีระบบการปกครองแบบสังคมนิยม โดยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๒๓ มณฑล ๕ มณฑลปกครองตนเอง ๔ เทศบาลนคร มีหน่วยการปกครองย่อยๆ ภายใต้มณฑลและมณฑลการปกครอง นอกจากนี้ยังได้ดำเนินนโยบาย “เปิดประตูสู่ได้” อันเป็นนโยบายเชิงรุกเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจจนได้ ด้วยการแสวงหาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน

จากลักษณะเด่นเกี่ยวกับโครงสร้างการปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่เอื้ออำนาจและให้อำนาจในการตัดสินใจของเขตการปกครองในระดับต่างๆ เป็นการเปิดพื้นที่และโอกาสการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและพัฒนาของท้องถิ่นและกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ แต่อยู่ภายใต้กรอบหรือนโยบายของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่เป็นการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ทั้งนี้จากการเลี้ยวหลังทบทวนและวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อย การมองไปข้างหน้าโดยใช้โอกาสและมรดกทางวัฒนธรรมให้เป็นปัจจัยการผลิตหรือทุนทางวัฒนธรรมของสังคมจีน เพื่อใช้เป็นรากฐานการพัฒนาของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้กลายเป็นจุดแข็งและข้อได้เปรียบในความร่วมมือของสาธารณรัฐประชาชนจีน ดังนั้น การศึกษาเพื่อพัฒนาความพร้อมในการบริหารจัดการวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการถอดบทเรียนการพัฒนาวัฒนธรรม เพื่อเสริมกระบวนการสร้างพลังและอำนาจต่อการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา การปรับท่าทีและยุทธศาสตร์ของความร่วมมือ และการสานความสัมพันธ์ของไทยและจีน อันจะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมภาคประชาชนอย่างรู้เขารู้เราและการร่วมมือกันอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาและประเมินสถานการณ์การพัฒนาในมิติวัฒนธรรมภายใต้ความร่วมมือระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

๑.๒.๒ เพื่อประมวลผลและจัดทำข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๓ เป้าหมาย

๑.๓.๑ การประเมินสถานการณ์การพัฒนาในมิติวัฒนธรรมภายใต้ความร่วมมือระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้กับภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

๑.๓.๒ ประมวลผลและข้อเสนอแนะในการพัฒนาความร่วมมือในการบริหารจัดการวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๓.๓ เกิดองค์การและเครือข่ายการดำเนินงานการบริหารจัดการวัฒนธรรมภาคประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๔ คำถามวิจัย

๑.๔.๑ สถานการณ์การพัฒนาในมิติวัฒนธรรมภายใต้ความร่วมมือระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้กับภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยมีประเด็นใดบ้าง? และมีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร?

๑.๔.๒ แนวทางการบริหารจัดการวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางวัฒนธรรมหรือสถานการณ์การพัฒนาในมิติวัฒนธรรมดังกล่าวควรเป็นอย่างไร?

๑.๕ รูปแบบการวิจัย

เน้นการศึกษาเอกสารเป็นหลัก (Documentary Research) โดยการศึกษา ค้นคว้า และวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งห้องสมุด สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และวิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูล โดยการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อย และประเด็นเกี่ยวกับลักษณะความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการใช้กระบวนการศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยการจัดเวทีเสวนา

๑.๖ ขอบเขตและประเด็นเนื้อหาสำคัญของการวิจัย

(๑) ข้อมูลสถานการณ์และความเคลื่อนไหวก้าวหน้าในความสัมพันธ์หลังการทำข้อตกลง FTA ที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (ตอนใต้) มีต่อประเทศไทย (ภาคเหนือตอนบน)

(๑.๑) แผนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และความเคลื่อนไหวระดับชาติต่อประเทศในภูมิภาค โดยเฉพาะภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

(๑.๒) แผนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และความเคลื่อนไหวระดับมณฑลต่อประเทศในภูมิภาค โดยเฉพาะภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

(๑.๓) บริบททางสังคมวัฒนธรรมของมณฑลยูนนาน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ และภูมิอากาศ, ระบบการเมืองการปกครอง, ประชากรและศาสนา, การศึกษาและภาษา, สังคมและวัฒนธรรม, การคมนาคมและการท่องเที่ยว, การสื่อสาร, วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, นโยบายและทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ

(๒) ข้อมูลสถานการณ์และความเคลื่อนไหวก้าวหน้าในความสัมพันธ์หลังการทำข้อตกลง FTA ที่ประเทศไทย (ภาคเหนือตอนบน) มีต่อประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (ตอนใต้)

(๒.๑) แผนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และความเคลื่อนไหวระดับชาติของไทยต่อประเทศในภูมิภาค โดยเฉพาะสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้

(๒.๒) แผนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และความเคลื่อนไหวระดับจังหวัดหรือภาคเหนือตอนบนของไทยต่อประเทศในภูมิภาค โดยเฉพาะสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้

(๒.๓) แนวทางการนำมิติทางวัฒนธรรมเป็นฐานในการพัฒนาความสัมพันธ์ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (โดยเฉพาะกับสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้)

๑.๓ ขอบเขตพื้นที่วิจัย

เน้นศึกษาข้อมูลวิจัยในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยเฉพาะเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย

๒. ผลการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์และความเคลื่อนไหวก้าวหน้าในความสัมพันธ์ หลังการทำข้อตกลง FTA ที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (ตอนใต้) มีต่อ ประเทศไทย (ภาคเหนือตอนบน)

๒.๑ นโยบายและสถานการณ์ความเคลื่อนไหวระดับชาติของประเทศสาธารณรัฐ ประชาชนจีนต่อประเทศในภูมิภาค

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีนโยบายการพัฒนาประเทศ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ช่วง คือ ช่วงแรก เป็นช่วงพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออกให้รุ่งเรืองก่อน และช่วงที่สองเป็นช่วงพัฒนาภาค ตะวันตกที่สภาพเศรษฐกิจยังล่าหลังอยู่ให้มีความเจริญก้าวหน้า ซึ่งสืบเนื่องจากการที่ภาคตะวันตก ของจีนซึ่งประกอบด้วย ๑ มหานครกับอีก ๗ มณฑล และ ๔ เขตปกครองตนเอง มีพื้นที่ถึงร้อยละ ๗๐ ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ มีประชากร ๑ ใน ๓ ของประชากรทั้งประเทศ และยังเป็นพื้นที่ที่มี ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ โดยมีปริมาณถ่านหิน ร้อยละ ๓๕ น้ำมันร้อยละ ๑๒ และก๊าซ ธรรมชาติร้อยละ ๕๓ ของปริมาณทั้งหมดของประเทศ ทั้งยังเป็นแหล่งที่มีโลหะหายากมากเป็น อันดับ ๑ ของประเทศจีน เป็นแหล่งผลิตไฟฟ้าสำคัญที่ส่งให้ภาคตะวันออกโดยผลิตไฟฟ้าได้สูงถึง ร้อยละ ๕๐ ของพลังไฟฟ้ารวมที่ภาคตะวันออกใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นแหล่งวัตถุดิบให้แก่ภาค ตะวันออกถึงร้อยละ ๖๐ ของปริมาณวัตถุดิบทั้งหมดที่ภาคตะวันออกใช้ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่ง ผลิตอุตสาหกรรมด้านเทคโนโลยี อุตสาหกรรมอาวุธ ปิโตรเคมี อิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอ อุตสาหกรรม นิเวศลิษฐ์ เทคนิคการสื่อสาร เลเซอร์ และการส่งสัญญาณด้วยเคเบิล เป็นต้น โดยมีเมืองซีอาน เมือง เฉินตู และเมืองหลันโจว เป็นศูนย์กลางการศึกษา รองจากกรุงปักกิ่ง แต่ประชากรในภาคตะวันตก ของจีนกลับมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำกว่าประชากรภาคอื่นๆ ของจีน เนื่องจากเป็นพื้นที่ทุรกันดาร และขาดแคลนระบบโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ ทำให้นักลงทุนต่างชาติไม่สนใจเข้าไปลงทุน

ดังนั้น รัฐบาลจีนจึงได้ประกาศ "นโยบายดำเนินการมุ่งตะวันตก" (Implementation Measures of the Go-West Policy) เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๔ เพื่อกระจายความเจริญและ ยกระดับการพัฒนาพื้นที่ทางภาคตะวันตกให้ทัดเทียมกับภาคอื่นๆ ของประเทศ โดยนโยบาย ดังกล่าว มุ่งส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมในพื้นที่ภาคตะวันตกเพิ่มขึ้น ได้แก่ อุตสาหกรรม การเกษตร การพลังงาน การใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น การขนส่ง โทรคมนาคม การพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานของรัฐ และอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เป็นต้น นอกจากนี้ธุรกิจบางประเภท เช่น ธนาคาร การประกันภัย การท่องเที่ยว การบัญชีและการออกแบบด้านวิศวกรรม ฯลฯ โดยเปิดโอกาส ให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนหรือร่วมลงทุนในพื้นที่ภาคตะวันตกได้ ในขณะที่ภาคอื่นๆ ของจีน อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนได้บางเขตเท่านั้น โดยรัฐบาลจีนให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี แก่โครงการลงทุนในภูมิภาคนี้ ทั้งที่เป็นสิทธิประโยชน์เดิมและเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนนโยบายดังนี้

(๑) การลงทุนทั่วไป นักลงทุนต่างชาติที่เข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมที่รัฐบาลจีนให้การส่งเสริมจะได้รับยกเว้นการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล ในระยะเวลาที่กำหนด (ไม่เกิน ๕ ปี)

(๒) การลงทุนในภาคตะวันตก นักลงทุนต่างชาติที่เข้าไปลงทุนในพื้นที่ทางภาคตะวันตกของจีน หลังวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๔ จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีเพิ่มเติม โดยได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อไปอีก ๓ ปี นับจากวันที่สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีที่ได้รับข้างต้นสิ้นสุดลง (ระยะเวลารวมสูงสุดไม่เกิน ๘ ปี) นอกจากนี้ นักลงทุนต่างชาติที่ดำเนินธุรกิจผลิตเพื่อส่งออกเกินกว่าร้อยละ ๗๐ ของมูลค่าผลผลิต จะได้รับการขยายระยะเวลาในการลดหย่อนภาษีต่อไปอีก ๓ ปี (ระยะเวลารวมสูงสุดไม่เกิน ๑๑ ปี)

นักลงทุนต่างชาติที่เข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจะได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าอุปกรณ์ที่นำมาใช้ภายในกิจการ รวมทั้งได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าและภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับส่วนประกอบและชิ้นส่วน ซึ่งหากนักลงทุนต่างชาติที่นำผลกำไรจากการลงทุนกลับไปเพิ่มทุนจดทะเบียนในโครงการลงทุนเดิมหรือนำไปลงทุนในกิจการใหม่ ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างน้อย ๕ ปี สามารถขอคืนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๔๐ ของทั้งหมด และหากนำไปลงทุนในโครงการลงทุนด้านการผลิตเพื่อส่งออก หรือโครงการลงทุนที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงสามารถขอคืนภาษีได้เต็มจำนวน อย่างไรก็ตาม นักลงทุนต่างชาติต้องจ่ายภาษีไปก่อน แล้วจึงขอเงินภาษีดังกล่าวในภายหลังตามหลัก "Paid First, Refunded Later" ซึ่งปัจจุบันจีนใช้แผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ ฉบับที่ ๑๐ (ปี ๒๕๔๔-๒๕๔๘) โดยมีนโยบายส่งเสริม ๔ อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่

(๑) อุตสาหกรรมยาสูบ มุ่งเพิ่มคุณภาพใบยาสูบแห่ง เน้นการผลิตบุหรี่ที่มีชื่อเสียงและที่ใช้ใบยาผสม เพื่อรักษาตลาดในประเทศและพัฒนาตลาดต่างประเทศโดยสร้างอุตสาหกรรมยาสูบครบวงจรภายในประเทศ

(๒) อุตสาหกรรมชีวภาพ พัฒนาการเพาะปลูก/เพาะเลี้ยงพิเศษ เช่น การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ กล้าดอกไม้ การแปรรูปในการปลูกดอกไม้ สมุนไพรและยา อุตสาหกรรมป่าไม้ อุตสาหกรรมเครื่องเทศ อุตสาหกรรมฟอกหนัง และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีชีวภาพ เป็นต้น

(๓) อุตสาหกรรมเหมืองแร่ พัฒนารูปแบบการผลิตด้านเหมืองแร่ ๖ ประเภท ได้แก่ อุตสาหกรรมฟอสฟอรัส โลหะไร้สนิม เหล็กกล้า ถ่านหิน ตะกั่ว-สังกะสี และทองแดง

(๔) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยใช้นครคุนหมิงเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว และพัฒนาอุทยานแห่งชาติเมืองร้อนที่สิบสองปันนา รวมทั้งการทัศนจรเขตท่องเที่ยวชายแดนภาคตะวันตก

โดยรัฐบาลมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกด้านการอนุมัติโครงการต่างๆ ในการดำเนินงานกิจกรรมที่พัฒนาใหม่หรือการบริหารด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานนั้น โอนสิทธิการจัดการให้นักลงทุนต่างประเทศได้ นักลงทุนได้สิทธิประโยชน์ด้านความเป็นอยู่และการสัญจรเหมือนพลเมืองภายในมณฑล รวมทั้งโครงการขยายเหมืองปุ๋ยฟอสเฟตผสมที่ได้รับอนุมัติใหม่ ซึ่งรัฐเก็บภาษีก่อนแล้วคืนให้ภายหลัง ในช่วงระยะคืนหนี้เงินกู้

๒.๒ นโยบายและสถานการณ์ความเคลื่อนไหวระดับมณฑลของสาธารณรัฐประชาชนจีน ตอนใต้ต่อประเทศในภูมิภาค โดยเฉพาะประเทศไทย

ทางการจีนให้ความสำคัญในอาณาบริเวณนี้เพิ่มมากกว่าจีนตะวันตก เพราะมีโอกาสในการพัฒนาดีกว่า กล่าวคือ จีนต้องการใช้บริเวณนี้เป็นประตูสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน ขยายการปฏิสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับภาคพื้นทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ด้านหนึ่งที่เร่งพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในแถบนี้ โดยมณฑลยูนนานถูกคาดหวังให้เป็นด่านหน้าของการพัฒนาจีนตะวันตกเฉียงใต้

ในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมา จีนตอนใต้ยังเป็นแหล่งด้อยพัฒนา แต่ปัจจุบันจีนได้แปลงเงินออมให้เป็นทุนทำธุรกิจ ตึกรามบ้านช่อง ถนนหนทาง การสื่อสาร ขวดยานพาหนะต่างๆ แม้ประชาชนโดยทั่วไปยังยากจน แต่สื่อคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว เมืองใหญ่มีอาคารและสิ่งก่อสร้างทันสมัย ฉงชิ่ง เจียงตู กุ๋นหมิง กุ้ยหลิน หนานหนิง กลายเป็นเมืองสมัยใหม่ ซึ่งถือเป็นเมืองเอกประจำมณฑลของจีนในแดนกันดารที่กำลังเจริญรอยตามเมืองตามชายฝั่งทะเลตะวันออกเฉียงใต้หรือกรุงเทพฯ ของไทย สำหรับดินแดนแถบนี้ได้รับความเอาใจใส่เป็นพิเศษจากพรรคคอมมิวนิสต์และรัฐบาลจีนด้วยเหตุผลหลายประการ ดังนี้

(๑) มาตรฐานการครองชีพของประชาชนยังต่ำ

(๒) ในทิเบต ยูนนาน และกว่างซี มีชนกลุ่มน้อยจำนวนมาก ส่งผลต่อความมั่นคงของจีนได้

(๓) มีศักยภาพในการพัฒนาสูง เพราะเป็นประตูผ่านไปมาระหว่างจีนกับอินเดีย เนปาล ภูฏาน พม่า ลาว เวียดนาม และไทย ซึ่งมีข้อดีในด้านการถ่ายเทสินค้าอุปโภคบริโภคซึ่งช่วยให้ฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งสองฟากดีขึ้น แต่ก็มีข้อเสียเกี่ยวกับการถ่ายเทยาเสพติดและสินค้าเถื่อนอื่นๆ อาชญากรข้ามแดน ซึ่งถือเป็นภัยร้ายที่จะต้องควบคุมในด้านนโยบาย

พรรคคอมมิวนิสต์และรัฐบาลจีนได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอาณาบริเวณนี้ไว้อย่างหลากหลาย นายกรัฐมนตรีของจีนเป็นผู้นำในการพัฒนาอาณาบริเวณนี้ด้วยตนเองตั้งแต่ปี ๑๙๙๕ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะ ๕ ปี ฉบับที่ ๑๐ (ค.ศ. ๒๐๐๑-๒๐๐๕) ก็กำหนดแผนพัฒนาจีนตะวันตกเฉียงใต้ไว้ชัดเจน ในรายงานการประชุมสมัชชาพรรคชุดที่ ๑๖ (๘-๑๔ พฤศจิกายน ๒๐๐๒) เจียงเจ๋อหมินในฐานะเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ ก็ได้ย้ำความสำคัญในการพัฒนาจีนตะวันตก โดยกล่าวว่า ในช่วง ๓ ปี (๑๙๙๕-๒๐๐๑) รัฐบาลได้จัดสรรทุนมากกว่าสองแสนหมื่นล้านหยวน เพื่อพัฒนาอาณาบริเวณนี้ ในด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ (สองแสนล้านหยวน) สิ่งแวดล้อม (ห้าหมื่นล้านหยวน) และกิจกรรมทางสังคม (หนึ่งหมื่นล้านหยวน) รวมทั้งสัญญาว่าจากปี ๒๐๐๓ ถึงปี ๒๐๑๐ รัฐบาลจะจัดสรรทุนเพื่อปลูกต้นไม้ พื้นทุ่งหญ้าและอื่นๆ อีกเป็นเงิน ห้าแสนล้านหยวน นอกจากจัดสรรงบประมาณให้ตามที่กล่าวแล้ว ทางการจีนได้แสดงความแน่วแน่ในการพัฒนาอนุภูมิภาคนี้อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในรูปแบบอื่นๆ ดังนี้

(๑) ส่งเสริมการลงทุนจากในประเทศและต่างประเทศ โดยให้สิทธิพิเศษต่างๆ เป็นเครื่องล่อใจ เช่น การให้เงินทุนกู้ยืมเพื่อพัฒนาโครงการต่างๆ และให้เงินอุดหนุน เป็นต้น

(๒) รัฐบาลลงทุนสร้างทางหลวงและทางด่วนอย่างมาก เฉพาะในมณฑลยูนนาน ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (๑๙๙๘-๒๐๐๒) รัฐบาลได้สร้างทางหลวงและทางด่วนยาว ๕๐,๐๐๐ กิโลเมตร เมื่อต้นปี ๒๐๐๓ มณฑลยูนนานมีทางหลวงและทางด่วนยาวทั้งหมดรวมกัน ๑๖๔,๐๐๐ กิโลเมตร นับว่าเป็นมณฑลที่มีทางหลวงและทางด่วนยาวที่สุดในประเทศ

(๓) รัฐบาลได้ตัดสินใจลงทุนสร้างรถไฟสายชิงไห่-ทิเบต ต้องใช้งบประมาณมากและเทคโนโลยีขั้นสูง เพราะทางรถไฟสายนี้ตั้งแต่เก้อเอ๋อ มณฑลชิงไห่ ถึงลาซาเมืองหลวงทิเบต (๕๖๕ กิโลเมตร) ต้องผ่านที่ราบสูงและเทือกเขาคุนหลุน เทือกเขาถึงกู่ลา และที่ราบสูงเซียงถิง ซึ่งในฤดูหนาวดินจะถูกแช่แข็งเหมือนก้อนหิน โดยเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๐๐๑ คาดว่าจะเสร็จปี ๒๐๐๗

(๔) การสร้างทางรถไฟสาย Pan-Asia Railway จากสิงคโปร์ผ่านมาเลเซีย ไทย กัมพูชา เวียดนาม เชื่อมกับระบบทางรถไฟจีนในมณฑลยูนนาน และเริ่มสร้างส่วนของจีนจากคุนหมิงถึงเหอโจว ในปี ๒๐๐๓

(๕) ในส่วนที่เกี่ยวกับความร่วมมือเพื่อการพัฒนาแม่น้ำโขงตอนบน จีนได้แสดงความสนใจเป็นพิเศษ โดยการออกเงินสำรองและปรับปรุงเส้นทางเดินเรือเพื่อการขนส่งและการท่องเที่ยวตลอดเส้นทางจากซือเหมาในเขตการปกครองตนเองสิบสองปันนาของจีนจนถึงเชียงแสน จังหวัดเชียงรายของไทย ส่วนทางหลวงและรถไฟในยูนนานจีนก็ได้สร้างไปรองรับการเชื่อมต่อจากไทยเรียบร้อยแล้วทั้งสองสายคือ “เส้นทางหมายเลข ๑” จากอำเภอเชียงของ จังหวัด เชียงราย-บ้านห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว-หลวงน้ำทา-บ้านบ่อเต็น-เชียงรุ่ง-คุนหมิง อีกสายหนึ่งผ่านพม่าจากท่าจีเหล็ก-เชียงตุง-ด้าถั่ว-เชียงรุ่ง-คุนหมิง

ปัจจุบัน เส้นทางรถไฟจากหนองคายผ่านลาวไปเชื่อมโยงกับยูนนานของจีนยังไม่ได้เริ่ม ส่วนถนนสองสายดังกล่าวก็มีการปรับปรุงอยู่อย่างค่อยเป็นค่อยไป ส่วนที่ผ่านลาวและพม่า นั้นเจ้าของไม่ค่อยเห็นคุณค่ามากนัก เฉพาะจีนกับไทยเท่านั้นที่มีความกระตือรือร้นเป็นพิเศษ ถ้าเส้นทางน้ำและทางบก รวมกัน ๓ สายปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว การคมนาคมและขนส่งสะดวก สินค้าไทยและจีนจะถ่ายเทแลกเปลี่ยนกันอย่างคึกคัก ดังที่ดำเนินอยู่ในการขนส่งสินค้าทางน้ำ

ตั้งแต่ปี ๑๙๙๗ ซึ่งเป็นปีที่มีวิกฤตเศรษฐกิจในเอเชีย จีนได้พยายามป้องกันเศรษฐกิจถดถอยของตนโดยการลงทุนสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจอย่างทุ่มเททางด่วนเชื่อมโยงมณฑลต่างๆ เกิดขึ้นมากมายสืบเนื่องจากกลยุทธ์ในการใช้งบประมาณไปพัฒนาประเทศโดยยอมตั้งงบประมาณขาดดุล ซึ่งจีนตะวันตกเฉียงใต้ได้ประโยชน์จากกรณีไม่น้อย กิจการรถไฟก็ได้รับการปรับปรุงให้บริการรวดเร็วขึ้น อาจจะได้รับค่านิยมในจีนแทนการเดินทางโดยรถไฟซึ่งค่อนข้างจะเชื่องช้าและโดยเครื่องบินซึ่งมีราคาแพง ทั้งหมดนี้จะมีผลกระตุ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนตะวันตกเฉียงใต้ด้วย เพราะการถ่ายเทของสินค้าและบริการสะดวกรวดเร็วขึ้น

ตลาดเสรีของจีนยังเปิดกว้างขึ้นและเร็วขึ้น โดยเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (ปลายปี ๒๐๐๑) และเปิดตลาดการค้าเสรีกับอาเซียน (FTA) ภายใน ๑๐ ปี นับตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๐๐๑ ประกอบกับนครเซี่ยงไฮ้ได้รับยกย่องให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในปี ๒๐๐๘ สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะกระตุ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลจากการขยายตัวในด้านการอุปโภคบริโภคผสมกับกระแสจิตวิทยา จีนตอนใต้จะได้รับประโยชน์ด้วย ไม่ใช่ในรูปแบบที่ทำกันในภาคตะวันออกของประเทศเท่านั้น แต่จะถูกแบ่งกระจายไปทุกภูมิภาคที่ค่อยพัฒนาว่าโดยการควบคุมดูแลจากกรุงปักกิ่ง

กลยุทธ์ของจีนในการพัฒนาจีนตอนใต้ นอกจากจัดสรรแหล่งที่มั่งคั่งกว่าในจีนเองแล้ว ยังคาดหวังที่จะได้ทุนจากภายนอกด้วย ปักกิ่งส่งเสริมให้มีการบูรณาการทางเศรษฐกิจระหว่างจีนตอนใต้กับภาคพื้นทวีปเอเชียอาคเนย์ หรืออาจรวมอาเซียนทั้งหมด โดยจีนพยายามดึงดูดการลงทุนต่างประเทศจากไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ไปสู่จีนตอนใต้ด้วย ขณะเดียวกันจีนก็สัญญาว่าจะให้ความร่วมมือกับอาเซียน โดยเพิ่มการลงทุนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงที่ล่าหลังด้วย ทั้งนี้จีนจะส่งเสริมการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การค้า การแลกเปลี่ยนการลงทุน และเครือข่ายการคมนาคมและการขนส่ง ซึ่งผลประโยชน์เหล่านี้ของจีนสอดคล้องกับผลประโยชน์ของไทยมาก

ท่ามกลางการเปิดตัวเข้าสู่กระแสการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน ประเทศที่มั่งคั่งไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์อันดับต้นๆ ของโลกนั้น “ยูนนาน” มณฑลทางใต้ที่ห่างไกลจากเมืองหลวงและเมืองท่าชายฝั่งตะวันออกนับพันกิโลเมตร กลับเป็นพื้นที่ที่ไม่มีทางออกทางทะเลสำหรับรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจแต่อย่างใด ภายใต้นโยบายการปฏิรูปเศรษฐกิจของรัฐบาลที่มุ่งกระจายความเจริญสู่มณฑลต่างๆ ให้ทั่วถึง โดยเฉพาะมณฑลทางใต้ ด้วยการใช้นโยบาย “มุ่งสู่ใต้” เปิดประเทศเพื่อแสวงหาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงได้นำพากระแสแห่งความเจริญและการพัฒนาในด้านต่างๆ เข้าสู่ยูนนาน มณฑลที่แวดล้อมด้วยประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ พม่า ลาว เวียดนาม และไทย มานับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ด้วยการเริ่มโครงการพัฒนามณฑลขึ้น ภายใต้เงื่อนไขเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในดินแดนที่นับได้ว่ามีความอุดมสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งของจีน และศักยภาพของประชากรที่ประกอบไปด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายจะสอดคล้องกับกระแสแห่งการพัฒนาต่างๆ

มณฑลยูนนานให้ความสำคัญกับการพัฒนาเป็นอันมาก โดยได้กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๐ (ค.ศ. ๒๐๐๑-๒๐๐๕) ให้เป็นมณฑลที่มีความแข็งแกร่งด้านเศรษฐกิจสีเขียว เป็นมณฑลที่มีความยิ่งใหญ่ด้านวัฒนธรรมประชาชาติ และเป็นมณฑลเมืองหน้าด่านของภาคตะวันตกของจีนที่เปิดสู่ประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชีย และเมื่อทางการจีนประกาศใช้นโยบายดำเนินการมุ่งตะวันตกยิ่งทำให้มณฑลยูนนานมีความสำคัญเป็นแหล่งที่นำลงทุนเพิ่มมากขึ้นสำหรับนักลงทุนทั้งภายในของจีนและนักลงทุนต่างชาติ เนื่องจากภาคตะวันตกของจีนหากจะระบายสินค้าออกไปทางภาคตะวันออกผ่านมหาสมุทรแปซิฟิกเข้าสู่ตลาดสำคัญ เช่น

สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และอาเซียน จะใช้เวลานานมาก เพราะเส้นทางยาวไกลเมื่อเปรียบเทียบกับ การระบายสินค้าผ่านมณฑลยูนนานเข้าสู่ประเทศไทยผ่านต่อไปยังประเทศอื่นนั้น จะมีระยะทางและใช้ เวลาที่สั้นกว่าถึงกว่าเท่าตัว ประกอบกับประเทศไทยมีสาทรูปโภคขั้นพื้นฐานที่พร้อมกว่าประเทศ เพื่อนบ้าน เช่น พม่าและลาว ยิ่งทำให้จีนให้ความสนใจในเส้นทางนี้มากขึ้นและเร่งผลักดันเพื่อเกิด ผลสัมฤทธิ์ขึ้นโดยเร็ว ในการประชุมสภาประชาชนมณฑลยูนนาน ชุดที่ ๑๐ สมัยที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๐-๒๑ ม.ค. ๒๕๔๖ ผู้ว่าการมณฑลยูนนาน ได้แถลงแนวทางการพัฒนามณฑล ดังนี้

(๑) ยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน โดยตั้งเป้าว่า ในปี ๒๐๐๕ จะเพิ่ม GDP ให้เป็น ๑ เท่าของปี ๒๐๐๐ และในปี ๒๐๑๐ จะเพิ่ม GDP เป็น ๒ เท่าของปี ๒๐๐๐

(๒) ส่งเสริมโครงการและนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจในทุกด้าน เช่น โครงการพัฒนา สาทรูปโภค คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ พลังงาน วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมและธุรกิจภาค บริการหลักของมณฑล และการขยายการลงทุนทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อให้นครคุนหมิงเป็น ประตุเชื่อมระหว่างภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้กับมณฑลอื่นๆ ในจีน

(๓) เร่งปฏิรูประบบรัฐวิสาหกิจให้แล้วเสร็จใน ๓ ปี ปฏิรูประบบการค้าการลงทุนและ ระบบสวัสดิการสังคม

(๔) กระชับความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ทั้งภูมิภาคยุโรป อเมริกา เอเชียตะวันออก และ เอเชียใต้ และขออำนาจการบริหารเป็นอิสระจากรัฐบาลกลางมากขึ้นในการส่งเสริมความสัมพันธ์ใน กรอบ GMS รวมถึงเน้นบทบาทในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน โดยเตรียมความพร้อม ๕ ด้าน คือ ข้อมูลข่าวสาร, การค้า, การเงิน, บุคลากร และโครงสร้างพื้นฐาน-บริการสาทรูปโภค

(๕) พัฒนาสังคม ได้แก่ พัฒนาคณาการศึกษาศึกษา เน้นการศึกษาด้านจริยธรรมและศีลธรรม รักษาสิ่งแวดล้อม ดูแลความมั่นคงปลอดภัย

(๖) ปฏิรูปรัฐบาลและบทบาทการทำงานของหน่วยราชการต่างๆ ได้แก่ เพิ่มประสิทธิภาพ การทำงาน และลดขั้นตอนการอนุมัติและเสนองาน ขจัดปัญหาการทุจริต และเน้นการรักษา ผลประโยชน์ของส่วนรวม

๒.๓ บริบททางสังคมวัฒนธรรมของมณฑลยูนนาน

๒.๓.๑ ลักษณะทางกายภาพและภูมิอากาศ

มณฑลยูนนานเป็นมณฑลหนึ่งของจีนตั้งอยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ เป็นมณฑลชั้นในที่ไม่ มีทางออกสู่ทะเล มีอาณาเขตติดต่อกับ ๒ มณฑล และ ๒ เขตปกครองตนเอง (ฐานะเทียบเท่า มณฑล) นอกจากนี้ มณฑลยูนนานยังมีพรมแดนติดต่อกับ ๓ ประเทศ รวมระยะทางพรมแดนที่ ติดต่อกับต่างประเทศ ๔,๐๖๐ กิโลเมตรหรือเท่ากับ ๑ ใน ๖ ของพรมแดนทางบกทั้งประเทศ ดังนี้

- ทิศเหนือติดต่อกับมณฑลเสฉวน

- ทิศตะวันออกติดต่อกับมณฑลกุ้ยโจวและเขตปกครองตนเองกวางซี
- ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดต่อกับเขตปกครองตนเองทิเบต
- ทิศตะวันตกเฉียงใต้ และทิศตะวันตกติดต่อกับพม่า (๑,๕๕๗ กิโลเมตร)
- ทิศตะวันออกเฉียงใต้ และทิศใต้ติดต่อกับเวียดนาม (๑,๓๕๓ กิโลเมตร) และ ลาว (๗๑๐ กิโลเมตร)

มณฑลยูนนานมีพื้นที่ ๓๕๔,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ใหญ่เป็นอันดับ ๘ ของประเทศจีน โดยมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและที่ราบสูง คิดเป็นร้อยละ ๕๓ ของพื้นที่ทั้งหมด และมีพื้นที่เพาะปลูกเพียงร้อยละ ๖.๓ ของพื้นที่ทั้งหมด มีขนาดความกว้าง ๘๖๔.๕๐ กิโลเมตร และยาว ๕๕๐.๐๐ กิโลเมตร ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะเป็นที่ราบสูงและลาดต่ำลงมาทางภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงใต้ ความสูงเหนือระดับน้ำทะเลมีความแตกต่างกันมากคือที่อำเภอเต๋อเซิน เขตตีซิง มีความสูง ๖.๗๔๐ เมตร แต่ที่อำเภอเหอโข่ว เขตหงเหอ มีความสูงต่ำสุดเท่ากับ ๗๖.๔๐ เมตร ส่วนที่นครคุนหมิงมีความสูงเหนือระดับน้ำทะเลเฉลี่ย ๑.๘๕๑ เมตร ยูนนานมีแม่น้ำไหลผ่านมากกว่า ๖๐๐ สาย แต่แม่น้ำที่สำคัญมี ๖ สาย ได้แก่ แม่น้ำอิรวดี, จีนซาเจียง (แม่น้ำสาขาของแม่น้ำแยงซีเกียงตอนบน), มู่เจียง (ไหลลงสู่สหภาพพม่า), จูเจียง (ต้นน้ำของแม่น้ำจูเจียงในกวางโจว), หลานซางเจียง (แม่น้ำโขงไหลผ่านประเทศพม่า ลาว ไทย กัมพูชา และเวียดนาม) และหงเหอ (ไหลลงสู่ประเทศเวียดนาม) ซึ่งแม่น้ำ ๒ สายหลังถือเป็นแม่น้ำนานาชาติ

นอกจากนั้น มณฑลยูนนานยังมีลักษณะภูมิอากาศที่หลากหลาย อุณหภูมิโดยรวมเป็นเขตร้อนและไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนัก แบ่งเป็นช่วงดังนี้

- เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน	ฤดูใบไม้ผลิ
- เดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม	ฤดูร้อน
- เดือนสิงหาคม-ตุลาคม	ฤดูใบไม้ร่วง
- เดือนพฤศจิกายน-มกราคม	ฤดูหนาว

๒.๓.๒ ระบบการเมืองการปกครอง

ยูนนานแบ่งเขตการปกครองเป็น ๑๗ เขต/เมือง ได้แก่ เขต Prefectures จำนวน ๗ เขต เขตปกครองของชนกลุ่มน้อย จำนวน ๘ เขต และเมืองที่ขึ้นตรงต่อมณฑลจำนวน ๒ เมือง โดยมีนครคุนหมิงเป็นเมืองหลวงของมณฑล จากจำนวน ๑๗ เขต/เมืองข้างต้นแบ่งหน่วยการปกครองระดับรองลงมาเป็น ๑๒๗ อำเภอ/เมือง ซึ่งแยกเป็นเมืองที่ขึ้นตรงต่อเขต ๑๓ เมือง อำเภอ ๘๑ อำเภอ อำเภอที่ปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย ๒๕ อำเภอ และเขตที่ขึ้นตรงต่อนครคุนหมิง ๔ เขต โดยลักษณะการปกครองของมณฑลยูนนานจะอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐบาลกลาง แต่มีอำนาจปกครองอิสระซึ่งมีโครงสร้างคล้ายคลึงกับระดับชาติคือ เจ้าหน้าที่ระดับสูงมี ๒ สาย คือ สายพรรคคอมมิวนิสต์และสายปกครองหรือรัฐบาล ซึ่งแต่ละมณฑลมีเลขาธิการพรรคประจำมณฑล ผู้ว่ากรมณฑล สภา

ประชาชนในมณฑล และผู้บัญชาการทหารประจำมณฑล ทำหน้าที่บริหารงานภายในมณฑลภายใต้ความควบคุมและดูแลของรัฐบาลกลางเช่นกัน

มณฑลยูนนานประกอบด้วยเมืองสำคัญ ๑๖ เมือง ได้แก่ कुนหมิง (Kunming) เหวินชาน (Wenshan) หงเหอ (Honghe) ชูจี้ (Qujing) เป่าชาน (Baoshan) ดีชิ่ง (Diqing) ยู่ซี (Yuxi) ชู่ซ่ง (Chuxiong) นู่เจียง (Nujiang) ลีเจียง (Lijiang) ซื่อเหมา (Simao) เต๋อหง (Dehong) ต้าตี้ (Dali) หลิงซาง (Lincang) จ้าวทง (Zhaotong) และสิบสองปันนา (Xishuangbanna)

๒.๓.๓ ประชากรและศาสนา

ประชากรเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการทำความเข้าใจในโครงสร้างต่างๆ ของประชกรนั้น และสามารถชี้ให้เห็นถึงศักยภาพหรือสภาพปัญหาในเชิงประจักษ์ อันจะนำไปสู่การวางแผนทั้งในการบริหารและการบริการสาธารณสุข สาธารณสุข การจัดสรรทรัพยากร ตลอดจนแนวทางการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ต่อไป ในบริบทของประเทศจีนตอนใต้หรือมณฑลยูนนานนั้น พิจารณาโดยโครงสร้างของประชากรแล้วพบว่ามียอดประชากรดังรายละเอียดต่อไปนี้

(๑) จำนวนประชากร มณฑลยูนนานมีประชากรทั้งสิ้น ๔๓ ล้านคน (ข้อมูลปี พ.ศ.๒๕๔๓) ๕๑ คนเผ่า ประกอบด้วยชนเผ่าหลัก คือ ชาวฮั่น ร้อยละ ๖๔ คิดเป็นประชากรหลัก ๒ ใน ๓ ของประชากรทั้งมณฑลที่เหลืออีก ๑ ใน ๓ หรือประมาณ ๑๓ ล้านคน ได้แก่ ชาวฮยี ร้อยละ ๑๐ ชาวไต้ ร้อยละ ๓ ชาวฮานี ร้อยละ ๓ ชาวไท ร้อยละ ๒ ชาวจ้วง ร้อยละ ๒ และอื่นๆ อีกร้อยละ ๑๖ ซึ่งทำให้ยูนนานกลายเป็นมณฑลที่มีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่มากที่สุดเป็นอันดับสองของประเทศ โดยแยกอาศัยอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ ที่ราบลุ่ม เช่น ไท ชู ไป นาซี บนที่ดอนและเนินเขา เช่น ฮานี เย้า และว่า ส่วนที่เหลืออยู่บนเขาสูง เช่น ลีซอและทิเบต ด้วยเหตุนี้ ยูนนานจึงเป็นมณฑลที่มีภาษาพูดและภาษาเขียนจำนวนมาก รวมทั้งศาสนา ศิลปวัฒนธรรม รูปแบบครอบครัว ประเพณีการแต่งงาน

(๒) โครงสร้างทางอายุและเพศของประชากร นับตั้งแต่มีการสำรวจสำมะโนประชากรครั้งแรกในปี พ.ศ.๒๔๘๖ พบว่าอัตราส่วนของประชากรระหว่างเพศชายและหญิง ในยูนนานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่อาจมีข้อแตกต่างบ้างในแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ ศาสนา และประชากร

ในปี ๒๕๔๖ มณฑลยูนนานมีประชากรจำนวน ๔๓.๘ ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๔๕ ร้อยละ ๑.๐ ในช่วง ปี ๑๐ ปี (๒๕๓๖-๒๕๔๕) ที่ผ่านมา ประชากรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑.๒ ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่หนาแน่นทางภาคตะวันออกของมณฑล ประชากร ส่วนใหญ่ เป็นชาวจีน (ฮั่น) และมีชนกลุ่มน้อยอีก ๒๕ เผ่าชนชาติที่สำคัญ ได้แก่ อี้ ไป ฮานี จ้วง ไท แม้ว เป็นต้น ซึ่งยูนนานเป็นมณฑลที่มีจำนวนและประเภทของชนกลุ่มน้อยมากที่สุดของจีน (ทั่วประเทศ มี ๕๕ เผ่า) โดยมีประชากรที่เป็นชนกลุ่มน้อยประมาณ ๑๓ ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๓ ของประชากรทั้งมณฑล โดยประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (นิกายมหายาน) ลัทธิขงจื้อและเต๋า

๒.๓.๔ การศึกษาและภาษา

(๑) การเรียนการสอนภาษาไทยในสถาบันการศึกษาของมณฑลยูนนาน

ปัจจุบัน ชาวชนในระดับเตรียมอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษาในมณฑลยูนนานมีความตื่นตัวและสนใจที่จะสมัครเข้าเรียนภาษาไทยเช่นเดียวกับนักเรียน นักศึกษา และคนไทยที่มีความสนใจจะเรียนรู้ภาษาจีนกลางมากขึ้น เนื่องจากเล็งเห็นถึงศักยภาพของความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวระหว่างไทย-ยูนนาน และภูมิภาคจีนตอนใต้ ทั้งในกรอบทวิภาคีและอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง และมีความสนใจวัฒนธรรม ศิลปวัฒนธรรมของไทย รวมทั้งเป็นผลจากความพยายามของสถานศึกษาของมณฑลยูนนาน ที่ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันการศึกษาต่างๆ ในมณฑลยูนนานมีความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างๆ ของไทย และให้การสนับสนุนต่อการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในรูปแบบต่างๆ เช่น การให้เงินบริจาค การจับคู่แลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของไทยกับมณฑลยูนนาน การสนับสนุนการแลกเปลี่ยนอาจารย์ และนักศึกษา เป็นต้น ปัจจุบันมีนักศึกษาที่เรียนภาษาไทยรวมทั้งสิ้นประมาณ ๘๒๐ คน และมีสถาบันการศึกษาในมณฑลยูนนานที่เปิดสอนภาษาไทยแล้ว ๕ แห่ง แบ่งเป็นระดับมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย ๘ แห่ง และระดับมัธยมปลาย ๒ แห่ง ดังนี้

(๑.๑) Yunnan University of the Nationalities (มหาวิทยาลัยชนชาติแห่งมณฑลยูนนาน) เปิดสอนภาษาไทยในคณะต่างๆ ดังนี้

๑) คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์ เปิดสอนภาษาไทยเป็นวิชาเอกในระดับปริญญาตรี เป็นเวลา ๔ ปี

๒) คณะวัฒนธรรมชนชาติ เปิดสอนภาษาไทยเป็นวิชาโทในระดับปริญญาตรี เป็นเวลา ๔ ปี

๓) หลักสูตรภาษาไทยสำหรับบุคคลภายนอก เปิดสอนภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรเป็นเวลา ๒ ปี

๔) หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับปริญญาโท ปัจจุบันมีนักเรียนที่เรียนภาษาไทยประมาณ ๘๐ คน มีอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย ๖ คน โดยในช่วงปี ๒๕๔๖ มีนักเรียนไทยมาเรียนภาษาจีนในคณะวัฒนธรรมชนชาติประมาณ ๑๕ คน นอกจากนี้ยังเปิดสอนวิชาภาษาอื่นๆ ด้วย เช่น ภาษาอังกฤษ ลาว เวียดนาม และพม่า

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยชนชาติมีความร่วมมือกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย โรงเรียนเทคโนโลยีพณิชยการขอนแก่น โรงเรียนลำปางพาณิชยการ วิทยาลัยอินเตอร์ลำปาง

(๑.๒) Yunnan TV and Radio University เปิดสอนภาษาไทยเป็นวิชาเอกในระดับอนุปริญญา ในคณะภาษาต่างประเทศ เป็นเวลา ๓ ปี ปัจจุบันมีนักเรียนประมาณ ๒๓๖ คน มีอาจารย์สอนจำนวน ๔ คน โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และโรงเรียนพาณิชยการลำปาง

(๑.๓) Yunnan Normal University เปิดสอนภาษาไทยเป็นวิชาเลือกในหลายภาควิชา ได้แก่ สาขาการจัดการการท่องเที่ยว สาขาภาษาอังกฤษ สาขาการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างประเทศ และการค้าระหว่างประเทศ มีอาจารย์ผู้สอนประมาณ ๓ คน มีนักเรียนลงเรียนภาษาไทย เฉพาะวิชาบังคับประมาณ ๑๒๐ คน โดยมีความร่วมมือกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ สถาบันพัฒนาการศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญ นอกจากนี้ยังเปิดสอนวิชาภาษาฝรั่งเศส อังกฤษ และญี่ปุ่น

ในปี ๒๕๔๗ มหาวิทยาลัยได้จัดหลักสูตรปริญญาตรีวิชาภาษาไทยร่วมกับมหาวิทยาลัยบูรพา โดยให้นักศึกษาเรียนภาษาไทยที่ Yunnan Normal University ๑ ปี และไปเรียนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยบูรพาอีก ๓ ปี ได้รับปริญญาตรีจากทั้ง ๒ สถาบัน และยังมีการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง และมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ทั้งนี้คาดว่า ในปี ๒๕๔๘ และ ๒๕๔๙ จะมีนักศึกษาไปเรียนที่เมืองไทยประมาณ ๖๐-๗๐ คน และ ๕๐ คน ตามลำดับ

(๑.๔) Yunnan Normal University Business School เดิมเป็นสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้ชื่อว่า South Youth College ปัจจุบัน สถาบันนี้ได้รวมเป็นส่วนหนึ่งของ Yunnan Normal University เปิดสอนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาเอก ในคณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและในคณะอื่นๆ เปิดสอนเป็นวิชาเลือกในระดับปริญญาตรี ปัจจุบันมีอาจารย์ผู้สอน ๖ คน และมีนักศึกษาประมาณ ๑๐๐ คน โดยมีความร่วมมือกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี วิทยาลัยพาร์อิสเทิร์น จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนลำปางพณิชยการ ในปี ๒๕๔๖ และ ๒๕๔๗ ได้ส่งนักเรียนไปศึกษาต่อที่ประเทศไทย ประมาณ ๑๘-๑๙ คน และสถาบันการศึกษาต่างๆ ของไทยได้ส่งนักเรียนมาเรียน ๒๐-๒๒ คน นอกจากนี้ ยังเปิดสอนภาษาอื่นๆ ได้แก่ ภาษาจีน (มีนักเรียนประมาณ ๓๐๐ คน) ภาษาอังกฤษ (มีนักเรียนประมาณ ๘๐๐ คน) และภาษาฝรั่งเศส รัสเซีย และญี่ปุ่น

(๑.๕) Kunming University เปิดสอนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาเอกในคณะกรรมการท่องเที่ยวในระดับอนุปริญญา เป็นเวลา ๕ ปี มีนักเรียนจำนวน ๗๐ คน มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี โรงเรียนลำปางพณิชยการ วิทยาลัยอินเตอร์ลำปาง ปัจจุบัน เปิดสอนวิชาภาษาอังกฤษ มีนักเรียนประมาณ ๑,๒๐๐ คน ภาษาเยอรมัน มีนักเรียนประมาณ ๘๕ คน ภาษาญี่ปุ่น มีนักเรียนประมาณ ๑๐๐ คน และภาษาเกาหลี มีนักเรียนประมาณ ๓๐ คน

(๑.๖) Kunming Army Institute เปิดสอนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาเอกในระดับอนุปริญญาเป็น เวลา ๓ ปี ระดับปริญญาตรีเป็นเวลา ๔ ปี เนื่องจากเป็นสถาบันที่ขึ้นตรงกับกองทัพบกของทหาร จึงไม่มีนโยบายที่จะร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ และไม่รับการสนับสนุนด้าน การศึกษาจากรัฐบาลต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม อยู่ระหว่างการประสานกับโรงเรียนสาธิตบูรพา เพื่อ จัดส่งอาจารย์ไปสอนวิชาภาษาจีนและกีฬา

(๑.๗) Kunming Tourism School เปิดสอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสาขาวิชามัณฑนศิลป์ มีนักเรียนประมาณ ๓๐ คน และอาจารย์ผู้สอนภาษาไทย ๒ คน ขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยบูรพา

(๑.๘) Kunming Foreign Language School เปิดสอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความร่วมมือกับโรงเรียนในสังกัดกทม. และโรงเรียนอัสสัมชัญ ขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยบูรพาในการแลกเปลี่ยนอาจารย์

(๑.๙) Expo College เปิดสอนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาเลือก จัดตั้งขึ้นโดยการสนับสนุนด้านการเงินจาก Expo Group Co.,Ltd. ซึ่งเป็นเจ้าของ Kunming Expo Garden และเป็นศูนย์แสดงสินค้าคุณหมิง เปิดสอนสาขาการท่องเที่ยวและศิลปะการแสดง และกำลังเปิดสอนวิชาใหม่อีกหลายสาขา เช่น วิชาการโรงแรม การชงชาจีน ปัจจุบันมีนักศึกษาเลือกเรียนกว่า ๑๐๐ คน และกำลังจะเปิดสอนวิชาเล่นกอล์ฟ ขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยโยนก

(๒) การแลกเปลี่ยนการเยือนของคณะอาจารย์และนักศึกษาระหว่างสถาบันการศึกษาของไทยและจีน

(๒.๑) โครงการ Training Course for Thai Teachers Teaching Chinese คณะอาจารย์จากไทยไปเรียนภาษาจีนที่มหาวิทยาลัยยูนนานและมหาวิทยาลัย Yunnan Normal University ซึ่งได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการจีนให้เป็น ๒ ใน ๔ ศูนย์ฝึกอบรมอาจารย์สอนภาษาจีนจากประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ละปี มหาวิทยาลัยจะได้รับเงินสนับสนุนจาก National Office for Teaching Chinese as Foreign Language (NOTCFL) เพื่อใช้เป็นทุนการศึกษาให้กับอาจารย์จากประเทศไทยปีละประมาณ ๑๐๐ ทุน เข้าร่วมโครงการฯ และในปี ๒๕๔๖ รัฐบาลมณฑลยูนนานได้อนุมัติงบประมาณ ๑.๘ ล้านดอลลาร์ เพื่อเป็นทุนการศึกษาเรียนภาษาจีนในมณฑลยูนนานสำหรับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(๒.๒) คณะนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ประมาณ ๕๐ คน ไปเรียนภาษาจีนที่มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์จีนยูนนาน (Yunnan University of Traditional Chinese Medicine) โครงการนี้ได้เริ่มเมื่อปี ๒๕๔๕ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยสงขลาฯ ได้บรรจุหลักสูตรเรียนภาษาจีนที่คุณหมิงเป็นหลักสูตรภาคฤดูร้อนของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ คณะวิเทศธุรกิจ

(๒.๓) โครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษาระหว่างสถาบันราชภัฏธนบุรีกับวิทยาลัยครูคุณหมิง (Kunming Teachers College) ระดับอนุปริญญา และมหาวิทยาลัยคุณหมิง เริ่มขึ้นเมื่อปี ๒๕๓๖ และ ๒๕๔๐ ตามลำดับ โดยในปี ๒๕๔๖ โครงการร่วมมือระหว่างกัน ได้แก่ การแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษา โดยอาจารย์จากวิทยาลัยคุณหมิงและมหาวิทยาลัยคุณหมิงทำการสอนภาษาจีนหลักสูตรระยะสั้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี อาจารย์ไทยทำการสอนวัฒนธรรมไทยที่วิทยาลัยครูคุณหมิง และสอนวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยวที่มหาวิทยาลัยคุณหมิง นักศึกษาจีน

เรียนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพการโรงแรมและการท่องเที่ยวในไทย นักศึกษาไทยเรียนวิชาภาษาจีนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพการโรงแรมในคุนหมิง

(๒.๔) โครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษาระหว่างสถาบันราชภัฏธนบุรีและ Yunnan Normal University Business School (YNBS) นักศึกษาไทยเรียนวิชาภาษาจีนที่ YNBS และนักศึกษาจีนเรียนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

(๒.๕) โครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษาระหว่างสถาบันราชภัฏลำปางกับมหาวิทยาลัย Yunnan Normal University โดยนักศึกษาไทยเรียนภาษาจีนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านการท่องเที่ยว ส่วนอาจารย์ไทยเรียนภาษาจีนและสอนภาษาไทย

(๒.๖) โครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ระหว่างมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยชนชาติ

(๒.๗) โครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ระหว่างมหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัยยูนนาน

(๒.๘) โครงการจัดตั้งศูนย์จีนศึกษาที่ประเทศไทยระหว่างมหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัยชนชาติ

(๒.๙) โครงการจัดส่งนักศึกษาจีนไปสอนภาษาจีนที่โรงเรียนมัธยมในประเทศไทยของมหาวิทยาลัย Yunnan Normal University ในปี ๒๕๔๕ และ ๒๕๔๖ มีนักศึกษาจีนไปสอนภาษาจีนและพักอยู่กับครอบครัวคนไทย ๕๐ และ ๖๘ คน ตามลำดับ

ปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาของไทยสนใจส่งนักศึกษาไปเรียนภาษาจีนในมณฑลยูนนานมากขึ้นทุกปี และมีความกระตือรือร้นที่จะมีความร่วมมือด้านการศึกษากับสถาบันการศึกษาในยูนนานจำนวนมาก ทั้งที่ติดต่อกันเองโดยตรงและผ่านสถานกงสุลใหญ่ นอกจากนี้ยังมีนักเรียนนักศึกษาจากประเทศไทยที่ไปเรียนภาษาจีนหลักสูตรระยะสั้นที่ยูนนานด้วยทุนส่วนตัวอีกจำนวนหนึ่งด้วย โดยในปี ๒๕๔๕ มีนักเรียน นักศึกษา และอาจารย์ไทยไปเรียนภาษาจีนที่ยูนนานจำนวน ๑,๕๐๐ คน

(๓) การสนับสนุนด้านการศึกษาของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ตามนโยบายสร้างความนิยมไทยในจีนของสถานกงสุลใหญ่ ที่ดำเนินการไปแล้ว มีดังนี้

(๓.๑) โครงการมอบทุนการศึกษา ได้ดำเนินการเพื่อให้นักศึกษาจีนมีโอกาสเรียนต่อในประเทศไทย และเพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาจีนหันมาเลือกเรียนภาษาไทยเพิ่มขึ้น โดยสถานกงสุลใหญ่ได้เป็นตัวกลางในการขอรับการสนับสนุนทุนการศึกษาจากสถาบันต่างๆ ดังนี้

(๓.๑.๑) ทุนการศึกษาจากมหาวิทยาลัยบูรพาและบริษัท Caterpillar เมื่อปี ๒๕๔๕-๒๕๔๖ โดยร่วมกันสนับสนุน โครงการให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาโทแก่นักศึกษาจีนปีละ ๒ ทุน ทุนละ ๒ ปี เป็นเวลา ๓ ปี (๒๕๔๕-๒๕๔๗) โดยมหาวิทยาลัยบูรพารับผิดชอบค่าเล่าเรียนและที่พัก ส่วนบริษัท Caterpillar มอบเงิน ๕,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นค่าใช้จ่ายแก่นักศึกษาระหว่างเรียนใน

ประเทศไทย โดยร่วมกันสอบคัดเลือกนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยชนชาติที่สมัครขอรับทุน ประมาณ เดือน เม.ย.ของทุกปี ปัจจุบันมีนักศึกษา ๓ คน ที่ได้รับการคัดเลือกไปศึกษาต่อปริญญาโท ภาควิชา ภาษาไทย นักศึกษา ๑ คน ได้รับการคัดเลือกไปศึกษาต่อปริญญาโท ภาควิชาบริหารธุรกิจ และ นักศึกษา ๑ คน ไปศึกษาต่อปริญญาตรี ภาควิชาภาษาไทยที่คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

(๓.๑.๒) ทุนการศึกษาจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เมื่อปี ๒๕๔๖ สถานกงสุลใหญ่ ได้รับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กทม. ให้ทุนการศึกษาเป็นค่าเดินทาง ค่าเล่าเรียน ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายแก่นักศึกษาจีน ๒ ทุน เป็นเวลา ๒ ปี เพื่อศึกษาต่อปริญญาโท สาขาบริหารการ ท่องเที่ยว ที่มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

(๓.๒) การมอบเงินสนับสนุนกิจกรรมการสอนภาษาไทยของสถาบันที่เปิดสอนภาษาไทย ในมณฑลยูนนาน

- ในปี ๒๕๔๓ และ ๒๕๔๔ สถานกงสุลใหญ่ ได้มอบเงินสนับสนุนห้องสมุดภาษาไทย และกิจกรรมการสอนภาษาไทยของภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยชนชาติแห่งมณฑลยูนนาน จำนวน ๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเงินบริจาคดังกล่าว มหาวิทยาลัยได้นำไปจัดตั้งห้องสมุดเกี่ยวกับ ประเทศไทยขึ้นที่มหาวิทยาลัยฯ ปัจจุบันเป็นห้องสมุดแห่งเดียวที่เป็นแหล่งข้อมูลความรู้เกี่ยวกับ ประเทศไทยสำหรับนักศึกษาทางภาคตะวันตก และตะวันตกเฉียงใต้ของจีน เป็นแหล่งรวบรวม หนังสือ ตำราเรียนของไทย ตลอดจนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นเทปและโทรทัศน์ สำหรับ นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ และผู้สนใจคนอื่นๆ ทั่วไป โดยมหาวิทยาลัยชนชาติได้อนุญาตให้ บุคคลภายนอกไปใช้ห้องสมุดดังกล่าวได้

- ในปี ๒๕๔๕ สถานกงสุลใหญ่ ได้มอบเงินสนับสนุนกิจกรรมการสอนภาษาไทยให้กับ สถาบันต่างๆ ๕ แห่ง แห่งละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท (๒๐,๐๐๐ หยวน) ได้แก่ Yunnan South Youth College, Yunnan University of the Nationalities, Yunnan TV and Radio University, Yunnan Normal University และ Kunming University

- ในปี ๒๕๔๖ สถานกงสุลใหญ่ ได้มอบเงินสนับสนุนกิจกรรมของศูนย์ไทยศึกษา มหาวิทยาลัย Yunnan Normal University เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท (๖๐,๐๐๐ หยวน) และมอบเงิน ให้กับ Yunnan Library และ Kunming Library เพื่อจัดตั้ง Thai Corner แห่งละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท (๓๐,๐๐๐ หยวน)

- ในปี ๒๕๔๗ สถานกงสุลใหญ่ ได้มอบเงินสนับสนุนกิจกรรมการสอนภาษาไทยให้กับ สถาบันต่างๆ ๖ แห่ง แห่งละ ๔๐,๐๐๐ บาท (๘,๐๐๐ หยวน) ได้แก่ Yunnan Normal Business School, Yunnan TV and Radio University, Kunming University, Kunming Foreign Language School, Kunming Tourism School และ Yunnan University of the Nationalities เพื่อนำไปจัดทำ หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทยให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในมณฑลยูนนาน

ในปี ค.ศ.๑๙๗๘ จนถึงเมื่อปลายปีที่แล้ว มณฑลยูนนานมีนักศึกษาชนชาติส่วนน้อยศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย จาก ๑,๘๓๗ คน เพิ่มเป็น ๒๓,๒๒๗ คน โดยเพิ่มขึ้น ๑๑ เท่า โดยเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพสูง เนื่องจากการอุปถัมภ์ค้ำจุนอย่างแข็งขันของนโยบายและมาตรการพิเศษหลายอย่างที่มีต่อการศึกษาศนชาติส่วนน้อย ยกตัวอย่างเช่น มณฑลยูนนานผันเงิน ๖๔ ล้านหยวน เสริมสร้างโรงเรียนด้านชายแดน ๑๒๗ แห่งที่อยู่แถบแนวที่หนึ่งของชายแดน และ โรงเรียนมัธยมหมายเลข ๑ ของอำเภอชายแดน ๒๕ แห่ง และยังได้ผันเงินพิเศษอีก ๑๘ ล้านหยวน โดยให้เงินอุดหนุนคนละ ๑๕๐ หยวนต่อปี เพื่อดำเนินการศึกษาและสนองค่าแบบเรียน ค่าเบ็ดเตล็ด ค่าเล่าเรียนขั้นพื้นฐานแก่นักเรียนชั้นประถมจำนวน ๑๔๐,๐๐๐ คน นอกจากนั้น ยังผันเงินเพิ่มอีก ๒๖ ล้านหยวน ขยาย “๗ฟรี” ถึงนักเรียนชั้นประถมและมัธยมต้นทั้งหมดในตำบลสงเคราะห์เพื่อแก้ปัญหายากจนตามชายแดน ทำให้จำนวนนักเรียนที่ได้รับการศึกษาฟรี เพิ่มถึง ๒๗๐,๐๐๐ คน โดยการสร้างและขยายโรงเรียนประจำชั้นประถมตอนปลาย ๕๕ แห่ง โรงเรียนประจำชั้นประถมตอนต้น ๑๗๓ แห่ง ทั้งยังเพิ่มเงินอุดหนุนค่าครองชีพแก่นักเรียนมัธยมและประถมที่อยู่ประจำ จาก ๑๕ หยวนต่อเดือนเป็น ๒๕ หยวนต่อเดือน

ค.ศ. ๑๙๙๓ รัฐบาลมณฑลได้กำหนดให้สถาบันชนชาติยูนนานเป็น ๑ ใน ๖ มหาวิทยาลัยหลัก พร้อมทั้งเสริมสร้างการเปิดชั้นเตรียมอุดมศึกษาสำหรับชนชาติส่วนน้อยในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งในปี ค.ศ. ๒๐๐๐ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ยูนนานและโรงเรียนสถาปัตยกรรมยูนนานได้เปิดชั้นพิเศษสำหรับชนชาติส่วนน้อย ส่วนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาและเงินอุดหนุนค่าครองชีพนั้นฝ่ายการคลังมณฑลเป็นผู้รับผิดชอบ และเพื่อไม่ให้นักเรียนนักศึกษาชนชาติส่วนน้อยต้องหยุดเรียนเนื่องจากความยากจน จึงตั้งกองทุนสงเคราะห์การศึกษานักเรียนที่ยากจนในตำบลยากจน ๓๑ ตำบลในอำเภอชายแดน ๑๒ อำเภอ และในสถาบันอุดมศึกษา ปัจจุบัน กองทุนสงเคราะห์นักเรียนที่ยากจนในโรงเรียนมัธยมและโรงเรียนประถมทั่วมณฑลมีวงเงินเกินกว่า ๑๐๐ ล้านหยวน

มหาวิทยาลัยครูศาสตร์ยูนนานตั้งอยู่ที่นครคุนหมิง ก่อตั้งเมื่อ ค.ศ. ๑๙๓๘ ปัจจุบันเป็นมหาวิทยาลัยสาขาของมณฑลยูนนาน มีสาขาวิชาครบถ้วน สภาพแวดล้อมสวยงาม สำหรับสถาบันภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติของมหาวิทยาลัยครูศาสตร์ยูนนาน เป็นฐานการสอนภาษาจีนแก่ชาวต่างชาติที่มีชื่อแห่งหนึ่งของจีน ปัจจุบันเป็น ๑ ใน ๔ ของมหาวิทยาลัยหลัก ๑๐ แห่งของจีนที่สนับสนุนการสอนภาษาจีนและเป็นฐานอบรมครูภาษาจีนแก่ประเทศเอเชียอาคเนย์

นอกจากนั้นทางสถาบันฯ ยังจัดการทดสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีนแห่งชาติ (HSK) และการสอบคุณวุฒิของครูภาษาจีนแก่ชาวต่างชาติรับผิดชอบจัดแจงให้ผู้สมัครสอบของมณฑลยูนนานและมณฑลกุ้ยโจวเข้าร่วมการสอบทั้งสองชนิดดังกล่าว ปัจจุบัน สถาบันฯ เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรี ๔๔ สาขาวิชา ปริญญาโท ๒๑ สาขาวิชา

เมื่อ ค.ศ. ๒๐๐๑ ผู้ทำงานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีของจีนได้ตีพิมพ์เผยแพร่วิทยานิพนธ์ในสากลโลก ๖.๔๕ หมื่นฉบับ เพิ่มมากกว่า ค.ศ. ๒๐๐๐ ถึงร้อยละ ๓๐ นับเป็นร้อยละ ๔.๔ ของจำนวนวิทยานิพนธ์ทั่วโลก เมื่อเรียงลำดับตามจำนวน หลังจากที่ดินได้ลั่นน้ำรัสเซียตั้งแต่ ค.ศ.

๑๘๘๕ แล้ว ยังได้ล้าหน้าอิตาลีและแคนาดา เมื่อ ค.ศ. ๒๐๐๑ ก้าวมาเป็นอันดับที่ ๖ ของโลกรองลงมา จาก ๕ ประเทศแรก อันได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น อังกฤษ เยอรมัน และฝรั่งเศส โดยเฉพาะนคร ปักกิ่ง นครเซี่ยงไฮ้ และมณฑลเจียงซู ฯลฯ ซึ่งมีวิทยานิพนธ์จำนวนมาก ส่วนจำนวน วิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยชั้นนำที่เผยแพร่ทั้งในและนอกประเทศจีน และที่ถูกเก็บในระบบดัชนี ค้นเรื่องทั้ง ๓ ชนิด ล้วนติดอันดับแรกในระดับอุดมศึกษาของจีน รวมทั้ง สถาบันวิจัยฟิสิกส์ของ สภาวิทยาศาสตร์แห่งประเทศจีนติดอันดับต้นๆ ในบรรดาองค์กรวิจัยของจีน

เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๐๐๓ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ของมหาวิทยาลัยคุรุศาสตร์ยูนนาน ได้ต้อนรับอธิการบดีสถาบันรากันนบุรีและคณะ ซึ่งเดินทางมาเพื่อปรึกษาหารือโครงการร่วมมือกับ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ฯ อันได้แก่ ๑. การเยือนซึ่งกันและกันของนักศึกษาในช่วงปิดเทอมซัมเมอร์ ๒. ความร่วมมือทางด้านหลักสูตรปริญญาตรี ๓. ความร่วมมือทางด้านหลักสูตรปริญญาโท ปัจจุบัน จังหวัดเชียงใหม่มีบริษัทจีน ๗๐ กว่าบริษัท ซึ่งต้องการบุคคลที่รู้ทั้งภาษาไทยและภาษาจีนเป็นอย่าง ยิ่ง จึงต้องเร่งผลิตบุคลากรดังกล่าว เพื่อจะได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน

วิทยาลัยค้าหีเป็นสถาบันอุดมศึกษาสหวิชา ปัจจุบันมีคณะและภาควิชา ๑๕ แผนก โรงพยาบาลในสังกัด ๒ แห่ง และองค์กรวิจัย ๕ แห่ง สาขาวิชาหลักสูตรปริญญาตรี ๑๗ วิชา และ สาขาวิชาหลักสูตรอนุปริญญา ๒๐ กว่าวิชา ซึ่งครอบคลุมอักษรศาสตร์ ฟิสิกส์ แพทยศาสตร์ วิศวกรรม คณิตศาสตร์ การบริหาร และนิติศาสตร์ ๗ คณะ มีนักศึกษา ๖,๐๐๐ กว่าคนที่มาจาก ๘ มณฑล เขต และมหานครทั่วประเทศ มีนักศึกษาจากต่างประเทศ ๑๔๕ คน เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ รับนักศึกษาต่างประเทศมากที่สุดแห่งหนึ่งของมณฑลยูนนาน เนื่องจากการยกระดับการสอนและ วิจัยทางวิทยาศาสตร์ เช่น การค้นคว้ายาใหม่ แพทยศาสตร์พื้นฐาน ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น วัฒนธรรม ชนชาติ คณิตศาสตร์ บุคคลผลิตภัณฑ์ใหม่ และการแพทย์เชิงปฏิบัติการ บริการท่องเที่ยว ดนตรี วาด เขียน ได้ผลิตผลงานที่สำคัญเป็นจำนวนมาก

เมื่อปลายเดือนกรกฎาคมและต้นเดือนธันวาคมปี ๒๐๐๒ ทบวงมหาวิทยาลัยแห่ง ราชอาณาจักรไทย กระทรวงศึกษาธิการและอบรมแห่งชาติเวียดนาม รองนายกรัฐมนตรีแห่ง ราชอาณาจักรกัมพูชา และกระทรวงศึกษาธิการประเทศลาว ได้เชื้อเชิญวิทยาลัยค้าหีไปเยือน หน่วยงานการศึกษาและมหาวิทยาลัยจำนวนหนึ่งของประเทศดังกล่าว โดยได้บรรลุซึ่งข้อตกลงและ ความจำนงความร่วมมือหลายประการ วิทยาลัยค้าหีปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาที่ “ตั้งหลักค้าหี รับใช้ยูนนาน มุ่งสู่ทั่วประเทศ แฝร์คมีเอเซียอาคเนย์” วิทยาลัยค้าหีได้เสริมการแลกเปลี่ยนและ ความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาและองค์การการศึกษาประเทศต่างๆ ในเอเซียอาคเนย์ไม่ขาดสาย เข้าร่วมกิจกรรมด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจแห่งอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงอย่างแข็งขัน ดำเนินการ แสวงหาอย่างมีประโยชน์ในด้านการศึกษาลักษณะสากลให้ปรากฏเป็นจริงขึ้น

ประชากรในมณฑลยูนนานใช้ภาษาจีนกลางเป็นภาษาราชการ แต่ยังคงใช้ภาษาถิ่นของแต่ละชนชาติในการติดต่อสื่อสารระหว่างชนชาตินั้นๆ

๒.๓.๕ สังคมและวัฒนธรรม

จากการที่มณฑลยูนนานมีสมญานามมากมายตั้งแต่ไหนแต่ไรมา เช่น “อาณาจักรพุกษชาติ” “อาณาจักร โลหะที่มีสี” “แหล่ง โภคทรัพย์แห่งวัฒนธรรมชนชาติ” กล่าวได้ว่ามณฑลยูนนานเป็นแหล่งทรัพยากรวัฒนธรรมที่อุดมสมบูรณ์ ที่ได้ส่งคุณค่าทางเศรษฐกิจ นับเป็นชุมทรัพย์และสมบัติที่ไม่มีวันหมดสิ้นของมณฑลยูนนานในการสร้างพลังวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่และภาพจน์อันใหม่เอี่ยม นอกจากนี้ จากสถิติปรากฏว่า เฉพาะเพลงพื้นบ้านที่ถูกรวบรวมบันทึกในหนังสือมีถึง ๒๐,๐๐๐ กว่าเพลง การฟ้อนรำ ๗,๐๐๐ กว่าชุด วัฒนธรรมพื้นบ้านชนชาติต่างๆ ของยูนนานมีชีวิตชีวามากขึ้นหลังจากผ่านการส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชนและการประกอบการด้านการตลาด โดยมีรายการละครจำนวนมาก เช่น “ภาพประทับใจของยูนนาน” “คลองน้อยไหลริน” “วายุบุผาหิมะดวงเดือน” “แข่งกรี่ล่า” ฯลฯ ได้ก้าวเข้าสู่ตลาดอย่างประสบความสำเร็จ

นับตั้งแต่ปี ๒๐๐๓ เป็นต้นมา มณฑลยูนนานแสวงหาช่องทางพัฒนาและสร้างสรรค์วัฒนธรรมใหม่อย่างเข้มแข็ง โดยกำหนดนโยบายส่งเสริมการสร้างผลงานที่ยอดเยี่ยม ทำให้การบุกเบิกพัฒนาทรัพยากรวัฒนธรรมชนชาติและกิจการวัฒนธรรมเกิดสถานการณ์ใหม่ ฐานการถ่ายทำภาพยนตร์โทรทัศน์ ๕ แห่งได้สร้างขึ้นตามๆ กัน มีภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ๔๐ กว่าเรื่อง ถ่ายทำที่มณฑลยูนนาน หมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง กำลังสร้างตลาดซื้อขายและฐานผลิตหัตถกรรมพื้นบ้านของชนชาติที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตกเฉียงใต้ ฐานผลิตอาหารเครื่องประดับประจำชาติในแคว้นหงเหอ (แม่น้ำแดง) ฐานการประมูลขายศิลปกรรมโบราณวัตถุที่ใหญ่อันดับ ๓ รองจากปักกิ่งและเซี่ยงไฮ้ รายการแสดงศิลปวัฒนธรรม ๒๐ กว่าชุด ได้รับประสิทธิผลทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างดี โดยผ่านการดำเนินการของกลไกตลาด มีผลงานภาพยนตร์ โทรทัศน์นาฏศิลป์ ละครจิวที่ยอดเยี่ยมจำนวนหนึ่งได้รับรางวัลทั้งในและนอกประเทศจีน ด้านจิตรกรรม การถ่ายรูป การเขียนลายมือพุทกัน ศิลปะเสภาพื้นบ้าน กายกรรม หนังสือศิลปะวัฒนธรรม ฯลฯ ก็ผลิตผลงานใหม่ออกมาอย่างต่อเนื่องปรากฏเป็นสภาวะแนวโน้มน่ามีพลังชีวิต

ตามสถิติปรากฏว่าปี ๒๐๐๓ รายได้กิจกรรมมณฑลยูนนานทะลุเป้า ๑๐,๐๐๐ ล้านหยวน กลายเป็นจุดเด่นใหม่ของการเติบโตทางเศรษฐกิจของยูนนาน ยอดรายได้การท่องเที่ยวมีถึงกว่า ๓๐,๐๐๐ ล้านหยวน โดยแบ่งเป็นรายได้เงินตราต่างประเทศกว่า ๔๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งติดอันดับ ๑ ในภาคกลางและภาคตะวันตกของจีน ทุกวันนี้บนถนนแท่นหินสีเทาที่กองทัพแดงเคยเดินผ่านในเมืองโบราณลี่เจียง นักท่องเที่ยวจากที่ต่างๆ ทั่วโลกพากันไปทัศนจร ภูเขาหิมะและทุ่งหญ้าพรุในระหว่างเส้นทางเดินทัพทางไกล ๒๕,๐๐๐ ลี้ของกองทัพแดง ได้กลายเป็น “แข่งกรี่ล่า” ที่นักท่องเที่ยวทั้งในและนอกประเทศพากัน ใฝ่ฝัน

หลังงานมหกรรมเอกซ์โปไม้คอกไม้ประดับแห่งโลกในปี ๑๙๙๙ ยูนนานเปิดสู่ภายนอกมากยิ่งขึ้น ประตูลูกใหญ่ที่ผ่านไปสู่โลกเปิดกว้างทุกด้าน แขกมิตรจากที่ต่างๆ ในโลก มาท่องเที่ยวทัศนจร ยูนนานเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในระยะสั้นๆ ๒-๓ ปีมานี้ แหล่งท่องเที่ยวลือชื่ออาทิ คุณหมิง ลี่เจียง ด้าหลี่

เป่าซาน ยีวีซี สิบสองปีมาแล้ว ป่าหิน ล้วนสามารถพบเห็นมิตรชาวต่างชาติที่มาจากอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น เยอรมัน รัสเซีย ไทย เกาหลีใต้ เวียดนาม ฝรั่งเศส และอื่นๆ ในโลก นอกจากมาท่องเที่ยวแล้ว ยังมาศึกษาทำงาน แลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรม และมิตรต่างชาติบางรายถึงกับตั้งรกรากอยู่ในยูนนาน

ยูนนานปัจจุบันนอกจากมีชนบทธรรมชาติที่งดงามประเพณีอันหลากหลาย ซึ่งมีมาแต่เดิมของชนกลุ่มน้อยแล้ว ยังได้เพิ่มเพื่อนมิตรชาวต่างชาติที่มาจากสารทิศทั่วโลกอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งได้สะท้อนให้เห็นชนบทธรรมชาติประเพณีของที่ต่างๆ ในโลกอีกด้วย แขกผู้มาเยือนที่เปี่ยมไปด้วยมิตรไมตรีเหล่านี้สามารถอยู่ร่วมกับชนกลุ่มน้อยเผ่าต่างๆ ของยูนนานอย่างปรองดองสมานฉันท์ ประกอบเป็นทิวทัศน์อันสวยงามของการเปิดประเทศสู่ภายนอก

ในที่ประชุมสัมมนางานนิทรรศการคุณหมิงครั้งแรก เทศบาลนครคุณหมิงได้เสนอเป้าหมายการพัฒนากิจการนิทรรศการว่า ใน ๕ ปีข้างหน้าจะพยายามผลักดันให้กิจการนิทรรศการกลายเป็นจุดเพิ่มพูนใหม่ทางด้านเศรษฐกิจของคุณหมิงทำให้คุณหมิงกลายเป็นเมืองแห่งงานนิทรรศการที่มีชื่อทั่วประเทศ พยายามให้รายได้โดยตรง จำนวนคนที่เข้าทำงานและจำนวนครั้งของงานนิทรรศการตลอดจนมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกด้านซอฟต์แวร์ของงานนิทรรศการ ก้าวสู่ลำดับเมืองนิทรรศการที่ยอดเยี่ยม ๑๐ แห่งทั่วประเทศ ใช้เวลา ๕ - ๑๐ ปี บันดาลให้งานนิทรรศการเป็นธุรกิจใหม่ที่มีศักยภาพของนครคุณหมิง ยกฐานะและบทบาทของกิจการนี้ในการพัฒนาเศรษฐกิจประชาชาติและสังคมของคุณหมิงให้สูงขึ้น เพื่อให้คุณหมิงพัฒนาเป็น “เมืองนิทรรศการระหว่างประเทศอันลือลือ” เชิงภูมิภาคของประเทศจีนและภาคพื้นเอเชียอาคเนย์

สืบเนื่องจากการที่ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการเห็นพ้องกันว่า ในการพัฒนาเศรษฐกิจนิทรรศการนั้น นครคุณหมิงมีเงื่อนไขที่เป็นผลดีมากมาย เช่น ตั้งอยู่บริเวณใกล้กับใจกลางของแผ่นดินใหญ่เอเชีย ได้เปรียบในด้านที่ตั้งภูมิภาคด้วยการพัฒนาคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ ได้เปรียบด้านคมนาคมเพิ่มศักยภาพขึ้นเรื่อยๆ อากาศที่สดชื่นน่าอยู่ สามารถจัดงานนิทรรศการระหว่างประเทศและภายในประเทศได้ตลอดทั้ง ๔ ฤดู คุณหมิงในฐานะเป็นเมืองประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอันลือลือแห่งหนึ่ง ในจำนวน ๒๔ แห่งทั่วประเทศ ที่สำนักนายกรัฐมนตรีประกาศเป็นรุ่นแรก สิ่งสิ่งสมทางวัฒนธรรมของคุณหมิงมีมากมาย ศูนย์การค้าแห่งชาติและสวนเอ็กซ์โปนานาชาติ ฯลฯ มีพื้นที่หอแสดงและสถานที่สำหรับงานนิทรรศการประมาณ ๘๐,๐๐๐ ตารางเมตร สิ่งอำนวยความสะดวกงานนิทรรศการเริ่มมีขนาดพอสมควร นับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๙๓ จนถึงทุกวันนี้ได้จัดงานนิทรรศการศูนย์การค้าแห่งการค้าแห่งชาติคุณหมิง ๒๐๐ กว่าครั้ง ได้สะสมประสบการณ์ด้านการจัดงานมากพอสมควร

หลังจากที่ระดับการดำรงชีวิตทางวัฒนธรรมวัตถุของประชาชนขึ้นเรื่อยๆ ประกอบด้วยความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ชาวยูนนานที่รักกล้วยไม้ เลี้ยงกล้วยไม้ ก็เพิ่มมากขึ้นทุกที บุคคลจำนวนหนึ่งดำเนินการลงทุนโดยถือว่กล้วยไม้เป็น “ใบหุ้มสี่เขียว ธนาคารสี่เขียว” ปีนี้ยูนนานจะสร้างสวนทรัพยากรพันธุ์กล้วยไม้แห่งแรกของประเทศจีน คือสวนกล้วยไม้คอนด้าง

ซาน เมืองต้าหลี่ และจัดงานเอ็กซ์โปกล้วยไม้ (ต้าหลี่) ประเทศจีนครั้งที่ ๑๓ กล้วยไม้อันมีคุณค่าและหายากที่จัดแสดงในงาน มีจำนวน ๕,๐๐๐ กระถาง กล้วยไม้เงินส่วนใหญ่เป็นกล้วยไม้ไชนนออบอูน มีสมญานามว่า “สุภาพบุรุษบุปผชาติ” “ความหอมแห่งบรรพชน” “ความหอมระดับชาติ” “ความหอมสุดยอด” เนื่องจากกล้วยไม้เงินมีคุณสมบัติที่รวมเอาความเขียวชอุ่มของต้นสน ความหอมของดอกเหมย และความไม่อ่อนช้อของไม้ไผ่ไว้ในองค์เดียวกัน เพราะฉะนั้น กล้วยไม้จึงเป็นไม้ดอกไม้สูงส่งมีคุณค่า งานเอ็กซ์โปกล้วยไม้จึงได้ดึงดูดแฟนกล้วยไม้กว่า ๑๐,๐๐๐ คนที่มาจาก ๑๖ มณฑลภายในประเทศและนอกประเทศ เช่น เกาหลีใต้ เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส แอฟริกาใต้ ไปชมเชย

ปัจจุบัน กล้วยไม้กลีบบัวของยูนนาน ก็เริ่มออกจากยูนนานเข้าสู่สังคมโลกแล้ว ทั้งนี้วัฒนธรรมกล้วยไม้ไม่เพียงแต่ได้เพิ่มประเด็นด้านแฟชั่นนิยมยูนนาน และยังสามารถนำมาซึ่งผลพวงเศรษฐกิจอย่างมหาศาล ที่อำเภอเอ๋อหยวน กล้วยไม้กลีบบัว ชื่อ “ฝิ่งทะเลทองคำ” (ดอกเน็คไท) ราคาประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ หยวน/ต้น การซื้อขายแต่ละครั้งเป็นเงินนับล้านหยวน ตั้งแต่เข้าสู่ฤดูหนาวเป็นต้นมา กล้วยไม้ที่เมืองต้าหลี่ เวชาน ลี้เจียง เฮอะซิง ยี่ซีวี ซื่อเหมา ถูกล้นราคาอย่างครึกโครม กล้วยไม้ยูนนานที่มีอัตลักษณ์ทั้งคุณค่าชมเชยและคุณค่าทางเศรษฐกิจ จึงเป็นที่นิยมชมชอบ ตริ่งตาตริ่งใจของผู้รักกล้วยไม้ทั้งจีนและเทศอย่างยิ่ง

จากความนิยมดังกล่าว สืบเนื่องจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมของบรรดาชนชาติส่วนน้อยที่อาศัยในมณฑลยูนนานต่างนิยมเอาดอกไม้ เช่น ดอกเบญจมาศ ดอกบ๊วย ดอกอบเชย ดอกกุหลาบ ดอกบัว ดอกโบตั๋น ดอกเป๊าะสะ ดอกยี่หลาน ดอกเอชชีเลีย มาทำอาหาร โดยเฉพาะชนชาติไป๋ ชนชาติไต ชนชาติฮานี ชนชาตินิเซซี ยังมีประเพณีเอาดอกไม้สดปรุงเป็นอาหารชวนชิมต้อนรับแขกผู้มาเยือน โดยดอกไม้ซึ่งเป็นกิโลถือเป็น ๑ ใน ๑๘ สิ่งมหัศจรรย์ของยูนนาน ดอกไม้ที่ชาวบ้านชนชาติส่วนน้อยต่างๆ นิยมรับประทานนั้นมีมากมายถึง ๒๐๐ กว่าชนิด แต่สามารถแยกประเภทเป็นอาหารประจำวัน เป็นอาหารบำรุงร่างกาย และเป็นอาหารที่มีความหมายทางศาสนา วัฒนธรรม รวม ๓ ประเภท ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้ประกอบเป็นวัฒนธรรมกินดอกไม้ที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษของชนชาติส่วนน้อยในยูนนานและเป็นการเพิ่มพูนสีสันให้กับวัฒนธรรมอาหารแห่งมาตุภูมิ เช่น ดอกเบญจมาศขอยละเอียดคลุกกับเนื้อปลาสดทำเป็นลูกชิ้นปลาหรือผัดไข่หรือทำซุ้ปเต้าหู้ รสชาติทั้งหอมทั้งกลมกล่อมและมีสีสันร่า ดอกยี่หลานผัดเนื้อหมูหรือตุ๋นไข่เป็นอาหารมีชื่อในเมนูภัตตาคาร ดอกโบตั๋นตุ๋นเนื้อหมูเป็นอาหารยอดเยี่ยมจานหนึ่ง ซึ่งการนำดอกไม้สดมาปรุงอาหารไม่เพียงแต่คำนึงถึงรสชาติ ผลการศึกษาวิจัยของนักวิทยาศาสตร์ ดอกไม้ที่นำมารับประทานนั้น อุดมสมบูรณ์ด้วยสิ่งบำรุงร่างกายหลายอย่าง เช่น มีวิตามินต่างๆ และธาตุปริมาณน้อยที่ร่างกายต้องการฯลฯ รับประทานบ่อยๆ จะมีประโยชน์ต่อสุขภาพและอายุวัฒนะ

วัฒนธรรมกินดอกไม้เริ่มตั้งแต่ฤดูใบไม้ผลิ ในฤดูฤดูตลอดปี ไม่ว่า ณ แห่งหนตำบลใดของยูนนาน สามารถเห็นภาพบรรดาสตรีทั้งหลายพากันเก็บดอกไม้ป่า กลับถึงบ้านก็เข้าห้องครัวเอาดอกไม้ป่ามาปรุงเป็นอาหารที่รสชาติอร่อย พอเอาอาหารขึ้นโต๊ะ ชงชาดอกมะลิที่หอมชื่นใจ

๒.๓.๖ การคมนาคมและการท่องเที่ยว

นับตั้งแต่ปี ๒๐๐๐ เป็นต้นมา มณฑลยูนนานของจีน ได้เร่งพัฒนาการสร้างเครือข่ายคมนาคมหลายระดับในลักษณะ “ทางหลวงทางรถไฟเป็นหลัก การบินพลเรือนเป็นรอง ทางน้ำเป็นตัวเสริม” ให้เร็วยิ่งขึ้น กระทั่งปลายปี ๒๐๐๒ มณฑลยูนนานสร้างสนามบินพลเรือน ๑๐ แห่ง มีเส้นทางบิน ๑.๓ แสนกิโลเมตร ได้กลายเป็นมณฑลหนึ่งที่มีเครือข่ายการบินพลเรือนค่อนข้างสมบูรณ์ ทักษะการขนส่งค่อนข้างสูง และระดับการบริหารค่อนข้างทันสมัยของประเทศจีน ปัจจุบันภายในมณฑลยังมีสนามบินสิบสองปีนนาที่กำลังปรับปรุงใหม่ สนามบินเหวินซานที่กำลังก่อสร้าง สนามบินท่องเที่ยวอีกจำนวนหนึ่ง เช่น สนามบินเถิงชงกำลังดำเนินการเตรียมงานก่อสร้าง

นับตั้งแต่จีน ลาว เวียดนาม ไทย เริ่มดำเนินการเดินเรือพาณิชย์ในแม่น้ำหลานชางเจียง-แม่น้ำโขง เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๐๐๑ เป็นต้นมา รัฐบาลจีนได้ลงทุนร่วม ๒๐๐ ล้านดอลลาร์ เพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานขั้นที่หนึ่งของท่าเรือกวานเหล่ย และปรับปรุงร่องน้ำเดินเรือได้บรรลุเป้าหมายที่เรือลำเลียงขนาด ๑๐๐-๑๕๐ ตันสามารถเดินเรือได้ตลอดปี ปัจจุบัน “ร่องน้ำทองคำ” เส้นนี้ กำลังกลายเป็นสายสัมพันธ์ทางน้ำแห่งการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจอนุภูมิภาคและการสร้างเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน

เนื่องด้วยการคืบหน้าของการสร้างสรรค์เส้นทางเชื่อมโยงที่สำคัญ ระดับการเปิดสู่ภายนอกของมณฑลยูนนาน กว้างขึ้นทุกวัน ฐานะสำคัญของยูนนานในการเชื่อมโยงทั้ง ๒ มหาสมุทร และการสร้างเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน ก็ค่อยๆ เค้นขุดขึ้น

- *ทางรถยนต์* นับจากปี ๒๐๐๐ ที่ผ่านมา ทางหลวงของมณฑลยูนนานยึดถือการสร้างทางหลวงระดับคุณภาพสูงแบบ “๓ แนวตั้ง ๓ แนวขวาง” และ “ช่องทาง ๕ ช่อง” เป็นจุดสำคัญ และได้แสวงหาการสนับสนุนจากรัฐบาลกลางและพันธมิตรของชาติอย่างแข็งขัน ลงทุนเงินคลังเกือบ ๒,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ โดยใช้มาตรการ “ซีมไก่อ่ฟักไข่ กู้เงินตัดถนน” ได้ลงทุนตั้งแต่ก่อนและปัจจุบันรวม ๓๑,๐๐๐ กว่าล้านหยวน เร่งสร้างสรรค์สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานของทางหลวง โดยในปี ๒๐๐๐ ทั้งหมดมณฑลมีระยะทางที่เปิดใช้แล้วกว่า ๑๐๕,๖๐๐ กิโลเมตร ซึ่งรวมทางด่วนที่เดินรถแล้ว ๑๕๗ กิโลเมตร มีทางหลวงระดับคุณภาพสูง ๓,๒๐๐ กว่ากิโลเมตร โดยทางหลวงสาย ๓๒๐ ช่วงมณฑลยูนนานด้านตะวันออกเชื่อมกับมณฑลกุ้ยโจว ส่วนตะวันตกออกสู่เวียดนามนั้น ได้สร้างเป็นทางหลวงระดับคุณภาพสูงทั้งหมด ทางหลวงสายคุนหมิง-กรุงเทพฯ ช่วงยูนนานก็มีการคืบหน้าที่สำคัญ ยูนนานยังได้บรรลุเป้าหมายซึ่งกำหนดร้อยละ ๕๐ ขึ้นไปมีถนนลาดยางล่องหน้า ๑๕ ปีแล้ว ทั้งหมดมณฑลมีทางหลวงที่เดินรถแล้วรวม ๑.๗ แสนกิโลเมตร นับเป็นอันดับหนึ่งของประเทศจีน

ดังนั้นจึงถือได้ว่าเครือข่ายคมนาคมทางหลวงได้ก่อรูปขึ้นในขั้นพื้นฐานแล้ว โดยในปี ๒๐๐๐ เครือข่ายคมนาคมทางหลวงที่ก่อรูปในขั้นพื้นฐานนั้นมีคุนหมิงและต้าลี่ เมืองเอกของมณฑลยูนนาน เป็นศูนย์กลางการขนส่งทางบกของมณฑลยูนนาน เส้นทางหลักประกอบด้วย สายยูนนาน-

ก๊วยโจว, ยูนนาน-กวางสี, ยูนนาน-เสฉวน และยูนนานฉีเปต ซึ่งได้เชื่อมมณฑลยูนนานกับมณฑลไคสั่เคียง นอกจากนั้นยังมีการก่อสร้างถนน ๓ สายจากยูนนานผ่านพม่า ไทย และเวียดนาม ยูนนานวางแผนเพิ่มการลงทุนในแผน ๕ ปี ฉบับที่ ๑๐ ซึ่งช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม ๒๕๔๔ ยูนนานมีการลงทุนก่อสร้างถนนถึง ๓.๗ พันล้านหยวน สูงสุดในมณฑลด้านตะวันตกหรืออันดับที่ ๕ ของการลงทุนก่อสร้างถนนในจีน แต่เนื่องจากการก่อสร้างถนนเชื่อมไทย-จีนมีอุปสรรคด้านต่างๆ ทำให้โครงการก่อสร้างทุกเส้นทางยังไม่แล้วเสร็จ ทำให้ไม่สามารถรองรับการขนส่งสินค้าระหว่างจีนและไทยได้ มีเพียงการขนส่งสินค้าระยะสั้นในพม่า เพื่อเข้าที่ด่านท่าจีเหล็กเท่านั้น สำหรับเส้นทางขนส่งทางถนนมี ๓ เส้นทาง ดังนี้

(๑) จีน-พม่า-ไทย จากคำหลั่ว (ชายแดนจีน) - เชียงตุง - ท่าจีเหล็ก (พม่า) เข้าไทยที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ระยะประมาณ ๒๕๓ กิโลเมตร ปัจจุบันถนนจากท่าจีเหล็ก-เชียงตุง (ประมาณ ๑๖๐ กิโลเมตร) ก่อสร้างเป็นถนนราดยาง แล้วเสร็จประมาณร้อยละ ๕๐ ขณะที่ถนนจากเชียงตุง-คำหลั่วยังไม่มีคืบหน้าเท่าที่ควร

(๒) จีน-ลาว-ไทย ๒ เส้นทาง คือ

(๒.๑) เหมิ่งล่า (ชายแดนจีน) - บ่อหาน - บ่อเต็น - หลวงน้ำทา - ห้วยทราย (ลาว) เข้าไทยที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ระยะประมาณ ๒๕๔ กิโลเมตร มีความคืบหน้าพอสมควรแต่ติดปัญหาด้านเงินทุนและผู้ได้รับสัมปทานเดิมซึ่งเป็นนักธุรกิจไทย

(๒.๒) เหมิ่งล่า (ชายแดนจีน)-บ่อหาน-บ่อเต็น-แขวงอุดมไซ-ปากแบ่ง-หงสา คำนน้ำเงิน (ลาว) เข้าไทยที่ด่านห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ คำนสุลกากรทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ระยะประมาณ ๓๐๐ กิโลเมตร มีศักยภาพทางการขนส่งสินค้าน้อย เนื่องจากต้องขนส่งผ่านภูเขาสูงชัน

-**ทางรถไฟ** เส้นทางรถไฟภายในมณฑลมีความยาวรวมประมาณ ๑,๗๐๐ กิโลเมตร โดยทางรถไฟสายหลักในมณฑลยูนนาน คือ สายเจิ้งตู-คุนหมิง กุ้ยหยาง-คุนหมิง คุนหมิง-เหอโจ้ว และคุนหมิง-หนานหนิง นอกจากนั้นยังมีทางรถไฟสายกวางตุ้ง-ชู่ช่ง กวางตุ้ง-ต้าลี่ และคุนหมิง-หฺยู่ตี และทางรถไฟสายใหม่คือ เนจิง-คุนหมิง ซึ่งแล้วเสร็จในเดือนตุลาคม ๒๕๔๔ ที่ผ่านมา ซึ่งผ่านหลายเมือง เช่น เสฉวน กุ้ยโจว และยูนนาน ทางรถไฟสายนี้เป็นสายสำคัญที่ผ่านเมืองสำคัญในตะวันตกเฉียงใต้ในแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๔๘) ยูนนานจะเร่งส่งเสริมการค้ากับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น โดยจะทำการขนส่งสินค้าจากจีนผ่านมณฑลทางตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งขณะนี้กำลังก่อสร้างทางรถไฟไปเวียดนามและพม่า

ทางรถไฟระหว่าง ไทย-จีนตอนใต้ที่ยังอยู่ในระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้คือ โครงการรถไฟจากจังหวัดหนองคาย-เวียงจันทน์-หลวงพระบาง-หลวงน้ำทา-บ่อเต็น-เมืองลา-เชียงรุ่ง

- **ทางเครื่องบิน** กิจการการบินพัฒนาอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันบริษัทการบินยูন্নานมีเครื่องบินโดยสารแบบ โบอิง ๗๖๗-๓๐๐ จำนวน ๓ ลำ เครื่องบินโดยสารแบบ โบอิง ๗๓๗-๓๐๐ จำนวน ๑๓ ลำ เครื่องบินโดยสารแบบ โบอิง ๗๓๗-๗๐๐ จำนวน ๔ ลำ เปิดเส้นทางบินภายในและระหว่างประเทศ ๑๐๘ สาย โดยมีเส้นทางบินระหว่างประเทศ ๕ สาย เชื่อมกับท่าอากาศยานสากลของประเทศรอบข้างและเขตฮ่องกง มาเก๊า เช่น สิงคโปร์ กรุงเทพฯ เชียงใหม่ เวียงจันทน์ กรุงโซล ฮ่องกง มาเก๊า ฯลฯ ปัจจุบันท่าอากาศยานสากลคุนหมิงมีทักษะความสามารถในการรับส่งผู้โดยสาร ๑๐ ล้านคน/ครั้ง/ปี

นอกจากนี้ มีสนามบินในมณฑลยูন্নาน ๕ สนามบิน ที่ คุนหมิง ดาลี เปาซัน สิบสองปันนา ซื่อเหมา เจาทง ลี่เจียง เต๋อชิง วั้เซีย่ป้า โดยสนามบินคุนหมิงเป็นสนามบินนานาชาติ มีสายการบินที่บินตรงจากฮ่องกง ญี่ปุ่น กรุงเทพฯ สิงคโปร์ ฮ่องกง และเชียงใหม่

(๑) กรุงเทพฯ-เชียงใหม่-คุนหมิง-การบินไทย TG (Thai Airways) บินไป-กลับ ในวันพฤหัสบดีและวันอาทิตย์ และที่เชียงใหม่ทั้งขาไป-จากกลับ-การบินยูন্নาน ๓Q (Yunnan Airlines) บินไปและกลับกรุงเทพฯ ทุกวัน และเพิ่มสายเชียงใหม่-กรุงเทพฯ-เชียงใหม่ ในวันพุธ

(๒) จากกรุงเทพฯ-เชียงใหม่-สิบสองปันนา-สายการบิน PG (Bangkok Airway) บินไป-กลับสัปดาห์ละ ๓ เที่ยวบิน (วันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันเสาร์)

จากรายงานสถิติการขนส่งทางอากาศครั้งปีแรกของการบินพลเรือนประเทศจีนแจ้งว่า ในเส้นทางบินที่มีผู้เดินทางหนาแน่นเกิน ๑ แสนคนขึ้นไปรวม ๘๖ เส้นทางของประเทศจีนนั้น ยูন্নานมี ๑๑ เส้นทาง และในเส้นทางบินที่มีผู้เดินทางเกิน ๓ แสนคนขึ้นไป ยูন্নานมี ๓ เส้นทาง แสดงว่ายูন্নานได้กลายเป็นมณฑลใหญ่ด้านการบินอย่างสมจริง โดยเส้นทางบินคุนหมิง-ปักกิ่ง คุนหมิง-เฉิงตู คุนหมิง-สิบสองปันนาเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางบินขอดฮิตทั่วประเทศ ๒๑ เส้นทาง เส้นทางบินสิบสองปันนาและลี่เจียงซึ่งเป็นเส้นทางบินสาขา ต่างก็จัดอยู่ในเส้นทางบินสำคัญทั่วประเทศ ๓๕ เส้นทาง ปัจจุบัน ภายในมณฑลยูন্নานมีเส้นทางบินที่เป็นชุมทางภาคพื้น ๑ แห่ง (สนามบินคุนหมิง) และสนามบินสาขา ๕ แห่ง จำนวนสนามบินแค่น้อยกว่าจีนเจียงเท่านั้น แต่ ขนาด เกรด และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านประกันความปลอดภัยเทียบกับบรรดาสถาบันบินสาขาทั่วประเทศนับว่าอยู่ในเกณฑ์ดี สนามบินทั้ง ๕ แห่ง เครื่องบิน โบอิงแบบ ๗๓๗-๓๐๐ และแบบ ๗๐๐ ต่างก็สามารถบินขึ้นลงได้ ในครั้งปีแรกของปีนี้ได้ขนส่งผู้โดยสารเข้าออก ๔.๔๓ ล้านคน/ครั้ง (โดยที่สนามบินคุนหมิงมีประมาณ ๓.๓๖ ล้านคน/ครั้ง) ขนส่งสินค้าและไปรษณีย์ภัณฑ์ ๗๓,๒๑๘.๕ ตัน ตรวจเช็คประกันความปลอดภัยการบิน ๓๘,๐๕๖ ลำ/ครั้ง ซึ่งได้ขยายเพิ่มมากกว่าระยะเดียวกันในอดีต

- **ทางเรือ** การคมนาคมและขนส่งทางน้ำนับว่ามีความสำคัญที่สุดในการค้าไทย-จีนตอนใต้ โดยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ ๕๕ ของการขนส่งสินค้าไทย-จีนตอนใต้ จากการประชุมระหว่าง ๔ ประเทศ ไทย จีน ลาว พม่า ที่ประชุมได้ลงนาม ณ จังหวัดท่าจีเห่ล็ก ประเทศพม่า เมื่อวันที่ ๒๐

เมษายน ๒๕๔๓ เรื่องความตกลงว่าด้วยการเดินเรือพาณิชย์ในแม่น้ำโขงตอนบนใน ๔ ประเทศ โดยมีการลงนามอย่างเป็นทางการ ระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมของทั้ง ๔ ประเทศ ณ นครเชียงรุ่ง เขตสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๔ ทำให้มีกฎระเบียบ การใช้แม่น้ำโขงร่วมกันและมีอัตราภาษีการขนส่งสินค้าผ่านประเทศต่างๆ ที่ชัดเจนและแน่นอน และแต่ละประเทศจะเปิดท่าเรือพาณิชย์รวม ๑๔ แห่ง ดังต่อไปนี้

- จีน : ท่าเรือซือเหมา, จิ่งหง, เหมิ่งห่าน และกวนเหล่ย์
- ลาว : ท่าเรือบ้านทราย, เชียงกก, เมืองมอม, บ้านคูน, ห้วยทราย และหลวงพระบาง
- พม่า : ท่าเรือวังเสียงและวังปุง
- ไทย : ท่าเรือเชียงแสนและเชียงของ

ในอดีตการขนส่งสินค้าจากไทยไปจีนผ่านทางกรุงเทพฯ ใช้ระยะเวลานานมาก ทำให้ปัจจุบันบริษัทต่างๆ ให้ความสนใจและหันมาขนส่งทางแม่น้ำโขงแทน ซึ่งประหยัดทั้งระยะเวลาและการค่าใช้จ่ายในการขนส่ง สำหรับการขนส่งสินค้าจากจีนถึงไทยส่วนใหญ่จะนำของขึ้นที่ท่าเรือเชียงแสน ส่วนที่เหลือขึ้นที่ท่าเรือวังปุงในพม่า เพื่อกระจายสินค้าบริเวณด่านแม่สาย โดยแทบไม่มีสินค้าจากจีนไปขึ้นที่ท่าเรือเชียงของ เนื่องจากเส้นทางเดินเรือไกลและมีเกาะแก่งจำนวนมาก ซึ่งมีความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในการขนส่งสินค้า ปัจจุบันจึงยังไม่มีบริษัทประกันภัยลำรับประกันการขนส่งสินค้าในแม่น้ำโขง อย่างไรก็ตาม รัฐบาลจีนกำลังเร่งดำเนินการบูรณะแม่น้ำโขงจากชายแดนจีน-พม่า จนถึงเมืองห้วยทราย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อให้สามารถเดินเรือบรรทุกสินค้าได้ตลอดทั้งปี

ปัจจุบันมีเรือบริการขนส่งสินค้าประมาณ ๑๑๘ ลำ ส่วนใหญ่เป็นเรือจากจีน ขณะที่เรือของไทยยังมีจำนวนน้อยซึ่งจดทะเบียนเป็นเรือจีน เพื่อสะดวกในการขนส่ง ในการขนส่งผ่านพม่าและลาว ส่วนใหญ่จะทำการขนส่งสินค้าโดยนำสินค้าจากคูนหมิงลงเรือที่ทำเรือกวนเหล่ย์ ซึ่งเป็นท่าเรือที่สำคัญที่สุดของจีนในแม่น้ำโขง สำหรับค่าใช้จ่ายในการขนส่งแยกเป็นค่าใช้จ่ายในขนส่งสินค้าทางเรือตันละ ๑๒๐-๔๕๐ หยวน ขึ้นอยู่กับภาวะความต้องการใช้เรือเพื่อการขนส่งสินค้า และความยากง่ายในการขนส่งสินค้า นอกจากนั้นเป็นค่าภาษี นำเข้าที่ประเทศไทยและจีนเรียกเก็บจากสินค้านำเข้าชนิดต่างๆ สำหรับภาษีนำเข้า ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุงท่ากรณีที่เข้าลาว เข้าจีน และค่าบำรุงท่าเรือ

จากความร่วมมือด้านคมนาคมที่สะดวกรวดเร็ว ส่งผลต่อการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวของมณฑลยูนนาน โดยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของมณฑลยูนนานเป็นกิจกรรมหลักที่นำรายได้มาตลอด ๒๐ กว่าปีที่ผ่านมา นำเศรษฐกิจเจริญเติบโตไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเป็นตัวจักรสำคัญของการผลิตในภาคบริการ โดยในปี ๒๐๐๐ ทำรายได้รวมเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ ๑๐.๘ ของจีดีพี นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาได้ถึงร้อยละ ๒๘.๘ ของรายได้จากการส่งออกทั้งหมด และที่สำคัญเป็นหนทางทำมาหากินที่สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของชนกลุ่มน้อยที่ยากจนในมณฑล ทั้งนี้เนื่องจากความพร้อมของปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

- มณฑลยูนนานมีชื่อเสียงอันโด่งดังว่าเป็น "ทางใต้เมฆสี" "แหล่งเกิดเจียวชะอู่ม" มีภูเขาและแม่น้ำลำธารสวยสดงดงาม มีวิวทัศนียภาพธรรมชาติสวยวิจิตรตระการตา มีภูเขาสูงที่เต็มไปด้วยหิมะตลอดปีในซีกโลกเหนือ มีป่าดึกดำบรรพ์อันหนาทึบ มีหุบเขาอันลึกลับและอันตราย มีสิ่งมหัศจรรย์ป่าหิน ถ้ำหิน และถ้ำหินย้อยที่ก่อขึ้นจากการผ่นแปรของลักษณะภูมิประเทศ สิ่งเหล่านี้ ทำให้ยูนนานกลายเป็นพิพิทธภัณฑ์สถานทางทัศนียภาพธรรมชาติ
- มณฑลยูนนานมีชนชาติต่างๆ ดำรงชีวิตอยู่ทั้งหมด ๒๖ ชนชาติ เป็นมณฑลที่มีชนชาติมากที่สุดในประเทศจีน ในระยะอันยาวนานแห่งการพัฒนาประวัติศาสตร์ ชนชาติต่างๆ ได้สร้างศิลปวัฒนธรรมที่มีลักษณะพิเศษ และมีสีสันอันหลากหลายของคนจีน ๒๖ ชนชาติ ๒๖ ภาษา ขนบประเพณี ๒๖ ชนิด ความสำเร็จในการจัดการ จัดงานเอกซ์โปคุนหมิง ๕๕ ประเทศจีน ได้ทำให้ยูนนานมีภาพพจน์ที่เป็นจุดหมายปลายทางแห่งการท่องเที่ยว
- कुนหมิงมีประชากร ๔ ล้านกว่าคน โดยมีประชากรประมาณ ๑ ล้านคน อาศัยอยู่ในเขตตัวเมือง ประชากรส่วนใหญ่ในคุนหมิงเป็นชาวจีนฮั่น และใช้ภาษาท้องถิ่นซึ่งมีสำเนียงที่จัดอยู่ในกลุ่มแมนดารินได้ แต่ภาษามาตรฐานกลางหรือภาษา Mandarin ก็เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารและเข้าใจกันได้ทั่วไป
- कुนหมิงเป็นเมืองที่มีอุตสาหกรรมหลักคือ ด้านการท่องเที่ยว ดังนั้น เรื่องการจัดระเบียบต่างๆ รวมทั้งสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในเมืองจึงทำได้ดี มีสถานที่สำหรับเดินเล่นพักผ่อนหย่อนใจหลายแห่งทั้งภายในและรอบๆ ตัวเมือง และยังมีค่าครองชีพที่นับว่าถูกมากเมื่อเทียบกับเมืองใหญ่ๆ อย่างปักกิ่งหรือเซี่ยงไฮ้
- कुนหมิงเป็นสถานที่ตั้งของสถานกงสุลไทย ซึ่งสามารถให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาด้านต่างๆ รวมทั้งจัดกิจกรรมและพบปะสังสรรค์เป็นครั้งคราวกับคนไทยที่อยู่ในคุนหมิง

ซึ่งจากการที่มณฑลยูนนานตั้งอยู่แถบชายแดน มีเส้นทางสัญจรที่สะดวกในการติดต่อกับเอเชียอาคเนย์และเอเชียใต้ ประกอบกับหลายปีมานี้ มณฑลยูนนานอาศัยสภาพแวดล้อมธรรมชาติอันหลากหลาย ภูมิอากาศที่มีลักษณะพิเศษ ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมอันยาวนาน และแดน “เขงกรี่ล่า” อันสวยงามที่บ่มเพาะขึ้น โดยการดำรงอยู่ของกลุ่มชนส่วนน้อยหลายเผ่าที่ได้ส่งเสริมคำขูภาคการท่องเที่ยวให้เป็นวิสาหกิจหลักตลอดมา ได้บุกเบิกและสร้างสรรค์เขตสถานที่ท่องเที่ยวอันลือชื่อขึ้นจำนวนหนึ่ง เช่น ป่าหินสวนเอ็กซ์โป หมู่บ้านชนชาติยูนนาน ด้าหลี่ ลี้เจียง สิบสองปันนา เขงกรี่ล่า ฯลฯ ได้ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งจีนและเทศมาเที่ยวชมเป็นจำนวนมาก ระดับการพัฒนากิจการท่องเที่ยวในภาครวมได้เขยิบสู่กลุ่ม ๘ อันดับแรกของจีน และอยู่ในอันดับแรกของภาคประจิม หลังจากผ่านการบุกเบิกสร้างสรรค์มาเป็นเวลาหลายปี

ปัจจุบันมณฑลยูนนานได้สร้างระบบภาคการท่องเที่ยวโดยอาศัยพื้นฐานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวประกอบด้วย อาหารการกิน ที่พัก คมนาคม ทัศนอาจร ของที่ระลึก และการบันเทิง สามารถสนองการบริการท่องเที่ยวครบวงจรให้แก่ักท่องเที่ยวทั้งจีนและต่างประเทศ และจากการ

สำรวจพบว่าทั่วทั้งมณฑลมีโรงแรมระดับดาว ๔๓๐ แห่ง บริษัททัวร์ระหว่างประเทศและภายในประเทศ ๔๕๕ บริษัท เขตทัศนียภาพและสถานที่ท่องเที่ยว ๒๓๐ แห่ง บริษัทรถ-เรือทัวร์ ๒๘ บริษัท รถทัวร์ ๒,๐๐๐ กว่าคัน ร้านอาหารที่ระลึกการท่องเที่ยว ๓๐๐ กว่าแห่ง ร้านอาหารเครื่องดื่มสำหรับนักท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ๑,๐๐๐ กว่าแห่ง ในขณะเดียวกัน มณฑลยูนนานมีสนามบิน ๑๐ แห่ง ได้เปิดเส้นทางบินระหว่างประเทศและภายในประเทศ ๑๒๐ กว่าเส้นทาง ซึ่งเชื่อมโยงเมืองสำคัญ ภายในประเทศและประเทศใกล้เคียง มีทางรถไฟหลายสายที่ไปสู่ภายในและนอกประเทศ เช่น สายคุนหมิง-กู่ยหยาง สายคุนหมิง-เฉิงตู สายหนานหนิง-คุนหมิง สายเนย์เจียง-คุนหมิง สายคุนหมิง-เหอโจว (เข้าเวียดนาม) ฯลฯ มีทางรถยนต์ระดับต่างๆ ๑ แส่น ๖ หมื่นกว่ากิโลเมตร สามารถไปสู่เขตทัศนียภาพต่างๆ โดยตรง กล่าวได้ว่ามีความพร้อมด้านคมนาคมที่รวดเร็วและสะดวก นอกจากนี้ ได้สร้างเครือข่ายการบริการสื่อสารที่ทันสมัย ซึ่งรวมทั้งโทรศัพท์เคลื่อนที่ การสื่อสารดิจิทัล อินเทอร์เน็ต ระบบการบริการธนาคารที่ทันสมัย ตลอดจนระบบกู้ยืมรักษาพยาบาล ซึ่งครอบคลุมไปทั่วเขตทัศนียภาพทั้งหมด โดยมีคุนหมิงเป็นใจกลาง

หลายปีที่ผ่านมา ยูนนานพยายามเร่งส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยอาศัยภาพลักษณ์ในภาพรวมที่เพิ่มสูงขึ้นให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ และพยายามดำรงไว้ซึ่งการพัฒนาอย่างมีเสถียรภาพด้านการท่องเที่ยวหลังจัดงานเอ็กซ์โป ๑๙๙๙ ดัชนีเศรษฐกิจประการต่างๆ ของภาคการท่องเที่ยวเติบโตขึ้นเป็นอันดับที่ ๘ อย่างรวดเร็ว จากเดิมอันดับที่ ๑๒ ของทั่วประเทศ เมื่อปี ๑๙๙๐

ด้วยความอุตสาหะพยายามในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา ภาคการท่องเที่ยวของยูนนานที่พัฒนาอย่างคึกคักได้เป็นหัวเรือกระตุ้นให้ภาคอุตสาหกรรมที่ ๓ พัฒนามา ขยายการจ้างงานให้กับภาคการท่องเที่ยวและสร้างความมั่นคงให้ดับเกษตรกรอย่างสัมฤทธิ์ผล ซึ่งได้เป็นแม่แบบในการกระตุ้นเขตการท่องเที่ยวทั่วประเทศ การท่องเที่ยวมีส่วนส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างของภาคอุตสาหกรรมจากการกระตุ้นของภาคการท่องเที่ยว ยังส่งผลให้สัดส่วนของอุตสาหกรรมที่ ๓ ของทั้งมณฑลยูนนาน ในช่วง ๑๑ ปีที่ผ่านมา เพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ ๑๒ ภาคการท่องเที่ยวได้สร้างงานให้คนมีอาชีพเพิ่มมากขึ้นอย่างมหาศาล ปี ๑๙๙๕ ผู้ประกอบอาชีพโดยตรงในภาคการท่องเที่ยวทั้งทั้งมณฑลมีเพียง ๗๐,๐๐๐ คน ถึงปีที่แล้ว ได้เพิ่มขึ้นเป็น ๒๗๒,๐๐๐ คน ขณะเดียวกัน ยังได้สร้างงานให้กับผู้ประกอบการอาชีพทางอ้อมมากขึ้นถึง ๑,๓๓๓,๐๐๐ คน จึงเป็นอันว่า มีผู้ประกอบการอาชีพในภาคการท่องเที่ยวทั้งโดยตรงและโดยอ้อมรวมทั้งสิ้น ๑,๖๐๕,๐๐๐ คน ภาคการท่องเที่ยวยังช่วยกระตุ้นให้ท้องถิ่นที่ยากจนมั่งคั่งขึ้น ช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ท้องถิ่นต่างๆ ก็ได้เร่งรัดพัฒนาการท่องเที่ยวตามสภาพความเป็นไปของแต่ละท้องถิ่น ปี ๒๐๐๒ ราชรับทางการคลังของแคว้นปกครองตนเองชนชาติทิเบตแห่งตี้ซิ่งมีถึง ๖๕ ล้านหยวน ประสบผลสำเร็จในการปรับเปลี่ยนสถานภาพเป็น “คลังภาคท่องเที่ยว” ตามเป้าหมายที่หมู่บ้านเซียนเหยินตั้ง (บ้านถ้ำเทวดา) เขตทัศนียภาพผู้เจ้อเฮย แคว้นปกครองตนเองชนชาติจ้วงและชนชาติแม้วแห่งเหวินซาน หลังจากได้พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแล้ว ชาวบ้านได้หลุดพ้นจากความยากจนทั้งหมู่บ้าน โดยการเข้าร่วมงานบริการภาคการท่องเที่ยว

มณฑลยูนนานได้มุ่งมั่นพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในฐานะเป็นภาคอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ได้บุกเบิกแนวทางการท่องเที่ยวภาคปริมิมในลักษณะสร้างสรรค์แนวทางหนึ่ง ในด้านการเอาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเล็กๆ ทอยออกสู่ตลาด และด้านการเชื่อมโยงสายการบิน การพัฒนาเส้นทางคมนาคม ตลอดจนการสร้างเสริมภาพลักษณ์ในภาพรวม

ตัวอย่างรูปแบบการท่องเที่ยวของมณฑลยูนนานที่ผ่านมาได้แก่ นิทรรศการดอกเหมยครั้งที่ ๘ ของจีนที่สวนสาธารณะเฮยหลงถาน (สระมังกรดำ) โดยจัดร่วมกับเทศบาลนครคุนหมิง สาขาสมาคมดอกเหมยแห่งสมาคมบุปผาประเทศจีน และกองอุทยานสี่เจี๋ยนครคุนหมิง เนื่องจากเป็นสถานที่ที่มีประวัติเพาะปลูกดอกเหมยมานานนับพันปี โดยได้ลงทุนเป็นเงิน ๓.๖ ล้านดอลลาร์ เพื่อให้งานนิทรรศการดอกเหมยครั้งนี้ดำเนินไปด้วยความราบรื่น มีการปรับปรุงเส้นทางเดินชมภายในสวนขึ้นใหม่ จัดพื้นที่เป็นห้องแสดงและลานแสดงรวม ๒๔ แห่ง สวนชมบอนไซ-ต้นเหมยขยายกว้างเป็น ๘,๐๐๐ ตารางเมตร ส่วนเนื้อที่ของสวนเหมยมีถึง ๔๖๐ ไร่ (ประมาณ ๑๕๐ ไร่) ต้นเหมยใหญ่ขนาดวัดลำต้นได้ ๑๐ เซนติเมตรขึ้นไปที่ย้ายปลูกใหม่มี ๑,๖๐๐ ต้น ดอกเหมยที่ปลูกกระถางเพิ่มถึง ๓๒๐ ต้น เดี่ยวนี้ดอกเหมยของสวนเฮยหลงถานมี ๘,๐๐๐ กว่าต้น ๑๒๘ พันธุ์ เมื่อพิจารณาจากเนื้อที่เพาะปลูก จำนวนต้นเหมยที่ปลูกในกระถาง และประสิทธิผลทางเศรษฐกิจแล้ว การเพาะปลูกต้นเหมยของสวนแห่งนี้ขนาดใหญ่เป็นอันดับ ๒ ของจีน ซึ่งประเด็นสำคัญในนิทรรศการดอกเหมยครั้งนี้คือ “เสน่ห์ดอกเหมย โบราณกาล ผูกพันบุปผารามเหมยดอก” สัญลักษณ์และตราของงานนิทรรศการคือ “เงื่อนจีน” (Chinese Knot) ที่ขมวดด้วยเส้นกลีบดอกเหมย เป็นการแสดงวัฒนธรรมเหมยยูนนานอันยาวนานและเนื้อหาสาระอันหลากหลาย นอกจากนั้น คณะกรรมการจัดงานยังได้จัด “ตลาดอาหารเหมย” และจัดห้องแสดงภาพวาดและหนังสือผู้กันจีนโดยมีเหมยเป็นตัวละครอีกด้วย

ปี ๒๐๐๔ คุนหมิงจัดงานนิทรรศการดอกไม้ระหว่างประเทศ เป็นเวลา ๔ วัน บรรดานักธุรกิจต่างๆ และบุคคลวงการดอกไม้ที่มาจากทั่วทั้งในและนอกประเทศจีน อาศัยดอกไม้เป็นสื่อทำความรู้จักกัน ร่วมกันปรึกษาหารือแผนการพัฒนาธุรกิจดอกไม้และอนาคตของความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าดอกไม้ โดยในระหว่างนิทรรศการได้ทำข้อตกลงในลักษณะแสดงเจตจำนงและทำสัญญาในด้านดอกไม้ตัดช่อ การจัดหากล้าพันธุ์ หัวพันธุ์ การสร้างห้องกระจกและสิ่งก่อสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวเนื่องแก่การปลูกไม้ดอกไม้และด้านอื่นๆ มีมูลค่ารวม ๑๖๗,๗๐๐,๐๐๐ หยวน

นิทรรศการดอกไม้ครั้งนี้ได้ดึงดูดธุรกิจดอกไม้ประเทศเยอรมัน ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย เกาหลีใต้ ฯลฯ ๘ ประเทศและธุรกิจภายในมณฑล-ประเทศรวม ๕๘ บริษัทมาร่วมงาน มีบูธแสดง ๑๓๐ บูธ นับได้ว่าเป็นงานนิทรรศการดอกไม้ที่มีธุรกิจเข้าร่วมมากที่สุดและมีขนาดใหญ่ที่สุด เมื่อเทียบกับที่ผ่านมา แม้ว่านิทรรศการครั้งนี้ไม่ได้จัดเวลาเจรจาทางเศรษฐกิจการค้าโดยเฉพาะ แต่ดอกไม้ที่สวยงามสดใสมของยูนนาน ยังคงดึงดูดสายตาของนักธุรกิจมากมาย การสั่งซื้อดอกไม้ตัดช่อและกล้าพันธุ์ หัวพันธุ์ ความร่วมมือทางเทคนิคการค้าส่งออก บรรลุภัณฑ์ดอกไม้ อุปกรณ์การผลิต ห้องกระจกและการซื้อขายอื่นๆ กลายเป็นประเด็นยอดนิยมในการสนทนาของนักธุรกิจดอกไม้

นอกจากนี้ บริษัทดอกไม้หิมิงจูวี่ซี จำกัด ได้ทำสัญญาจัดส่งสินค้ากับนักธุรกิจญี่ปุ่น โดยระบุให้ส่งออกดอกกลีดิโอลัส ๑ ล้านช่อ มูลค่า ๑๐ ล้านหยวน มีธุรกิจ ๓ บริษัทจากนิคมไฮเทคการเกษตรเฟิงหยงผู้หลานเตียนนครค้าเหลิยนได้ทำสัญญาลงทุน ๑๕ ล้านหยวนกับบริษัทดอกไม้เงินไท่หยัง ฯลฯ รวม ๓ บริษัทของมณฑลยูนนาน ในรายการคัดสรรพันธุ์ดอกไม้ การปลูกดอกหง่าจ่าง (ฝ่ามือแดง) เพื่อตัดช่อ และการผลิตต้นกลีดิโอลัส (Gladiolus) ในปริมาณมาก ฯลฯ บริษัทดอกยิปโซได้ทำสัญญาและซื้อตกลงจำหน่ายกล้าพันธุ์ดอกไม้ตัดช่อมูลค่า ๖.๗ ล้านหยวนกับนักธุรกิจมาเลเซียและญี่ปุ่น “สหกรณ์การผลิตเห่าหลง” ในรูปสหกรณ์ชาวนาได้ทำสัญญาจำหน่ายดอกคาร์เนชั่น ๒.๒๕ ล้านช่อให้กับนักธุรกิจรัสเซีย

นอกจากนี้ มณฑลยูนนานยังได้จัดงานนิทรรศการการค้าการท่องเที่ยวชายแดนสิบสองปีนนาในความร่วมมือทางเศรษฐกิจแห่งอนุภูมิภาคมาน้ำหลานทางเจียง-แม่น้ำโขงปี ๒๐๐๔ โดยจัดขึ้นที่สิบสองปีนนา ระหว่างวันที่ ๑๖-๒๓ ตุลาคม เป็นเวลา ๘ วัน โดยได้บรรลุซึ่งยอดการซื้อขายด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าและการค้าปัจจุบันกับการค้าล่วงหน้าเป็นจำนวนเงิน ๔๐๗ ล้านหยวน งานนิทรรศการการค้าการท่องเที่ยวชายแดนสิบสองปีนนาแฟร์ที่ร่วมกันจัดขึ้น โดยกรมการค้า กรมการท่องเที่ยวของมณฑลยูนนาน และรัฐบาลประชาชนแคว้นปกครองตนเองชนชาติไตสิบสองปีนนาครั้งนี้ ได้จัดพร้อมกันกับงานเทศกาลศิลปะชายแดน ๖ ประเทศ จีน ลาว พม่า ไทย กัมพูชา เวียดนามครั้งที่ ๑๐ อันเป็นการสร้างเวทีเศรษฐกิจการค้า การท่องเที่ยวและการแลกเปลี่ยนทางศิลปะ แลกเปลี่ยนชายแดนประเทศรอบข้างของจีนทั้ง ๓ ขอบชาย ซึ่งได้เสริมแรงดึงดูดของงานฯ ทำให้งานนิทรรศการครั้งนี้มีลักษณะที่มีนักธุรกิจต่างชาติมาร่วมงาน มีชนิดสินค้าที่จัดแสดง และจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น นักธุรกิจทั้งจีนและต่างชาติที่ร่วมงานมี ๒,๐๐๐ กว่าคน โดยมีผู้ออกร้านทั้งหมด ๓๐๐ กว่าบู๊ธ ซึ่งรวมทั้งคณะร่วมแสดงสินค้าของไทย พม่า ลาว เวียดนาม ๔ ประเทศที่ใช้บู๊ธรวม ๖๖ บู๊ธ สินค้าที่จัดแสดงมี ๔๘ จำพวก ๒,๕๐๐ กว่าชนิด โดยมีคณะผู้แทน ๑๐ คณะจากองค์การท่องเที่ยว บริษัทท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวตามเขตชายแดน จีน ลาว พม่า ไทย ๔ ประเทศเข้าร่วมงานนี้ โดยในระหว่างงานสิบสองปีนนาแฟร์ได้จัดการเจรจาความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าและเทคโนโลยีบ่อยครั้ง และมีการทำธุรกิจซื้อขายด้านการค้าปัจจุบันกับการค้าล่วงหน้าอย่างคึกคัก มีรายการดึงดูดทุนต่างชาติจำนวนหนึ่งได้พบหุ้นส่วนร่วมมือตามความปรารถนา โดยได้ลงนามในการลงทุน ๑๐ รายการซึ่งมียอดลงทุน ๓๐๘ ล้านหยวน ขอบข่ายการลงทุนและความร่วมมือเกี่ยวพันถึงการท่องเที่ยว การเกษตรอสังหาริมทรัพย์ การพัฒนาเขตทัศนียภาพและจุดชมทิวทัศน์รวมทั้งการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจและการเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้า เป็นต้น

งานนิทรรศการดังกล่าวถือเป็นมาตรการสำคัญของแคว้นสิบสองปีนนาในการดำเนินยุทธศาสตร์ “เปิดเมืองให้แคว้นคล่องตัว” โดยการเข้าร่วมและผลักดันความร่วมมืออนุภูมิภาคหลานทางเจียง-แม่น้ำโขง และการสร้างเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียนอย่างชะมกเขม้น นับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๙๗ เป็นต้นมา ได้จัดงานนี้ด้วยความสำเร็จร่วม ๔ ครั้งแล้ว ทั้งนี้ได้ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและความ

ร่วมมือทางด้านการค้าชายแดน การท่องเที่ยว เศรษฐกิจ เทคนิคและวัฒนธรรมของบรรดาประเทศตามลุ่มแม่น้ำหลานชางเจียง-แม่น้ำโขงได้กลายเป็นสัญลักษณ์อันลือชื่อของแคว้นสิบสองปันนาในการยกระดับการเปิดประเทศ กระชับการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือกับภายนอก

ในช่วงของ “๑ ตุลา” ซึ่งเป็นวันหยุดทั้งประเทศ มณฑลยูนนานได้ต้อนรับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ๑,๗๑๑,๓๐๐ คน เมื่อเทียบกับระยะเดียวกันของปีที่แล้ว เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๓๕ สร้างยอดขายได้จากภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ๑๔๒ ล้านหยวน เมื่อเทียบกับระยะเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๕๔ ซึ่งสร้างรายได้เกินร้อยล้านหยวน โดยเฉลี่ยต่อวัน ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของยูนนานทั้ง ๑๗ แห่ง เช่น อุทยานป่าหิน สวน EXPO สากล หมู่บ้านชนชาติยูนนาน อุทยานเจดีย์สามองค์ตาลี ภูเขาหิมะมังกร หยกถ้ำเจียง ทะเลสาบผู้เขียนหูเมืองเจียงเจียง เขตทัศนียภาพแม่น้ำตอฮือเหอ-หลู่ปู้เกอเมืองหลอผิง เป็นต้น ได้ต้อนรับนักท่องเที่ยวจำนวน ๔๐๑,๕๐๐ คน นับเป็นหนึ่งส่วนสี่ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วทั้งมณฑล และในช่วงเวลาดังกล่าว บรรดาโรงแรมและภัตตาคารเมืองลี่เจียง ตี่ซิ่ง และตาลี มีนักท่องเที่ยวเข้าพักใช้บริการเต็มเกือบทุกวัน

นอกจากนั้นจากการที่ทางด่วนจากตาลี ไปเมืองป่าวซาน เริ่มเปิดบริการเดินรถช่วงก่อนวันชาติ ยังผลให้บรรดานักท่องเที่ยวที่เดินทางไปชมความมหัศจรรย์ของภูเขาไฟและบ่อน้ำพุร้อนที่เมืองชงหัวเมืองชายแดนเพิ่มจำนวนมากขึ้นเท่าทวีคูณ โดยในวันแรกมีจำนวนนักท่องเที่ยวถึง ๒ หมื่นคน เพียง ๘ วันได้ต้อนรับนักท่องเที่ยวถึง ๑ แสน ๓ หมื่นคน มีนักท่องเที่ยวทะเลาะเข้ามาที่เมืองเจียงจนเต็มอัตรา ยังผลให้อัตรากำแพงห้องพักโรงแรมในเมืองป่าวซานสูงถึงร้อยละ ๑๐๐ หลายวันติดต่อกัน และยังส่งผลให้การท่องเที่ยวประเภทวันเดียวที่อยู่ลี้หัวเมืองชายแดนเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีนักท่องเที่ยวข้ามด่านชายแดนไปเที่ยวหัวเมืองชายแดนเมียนมาร์มากที่สุดถึงวันละ ๔,๔๓๗ คน

งานเทศกาลท่องเที่ยวนานาชาติคุนหมิงประเทศจีนครั้งที่ ๔ จัดขึ้นที่มณฑลยูนนานระหว่างวันที่ ๑๐ เมษายน-วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๖ กิจกรรมต่างๆ ของพิธีเปิดจัดขึ้นที่แคว้นปกครองตนเองชนชาติไป๋ต้าหลี่ งานหลักยังคงจัดที่คุนหมิง ขณะเดียวกันจะมีกิจกรรมท่องเที่ยว วัฒนธรรม และกีฬาที่มีสีสันหลากหลาย และมีเอกลักษณ์ตามท้องที่ต่างๆ ทั่วมณฑล โดยที่นครคุนหมิงจะมีกิจกรรมสำคัญ ๑๑ รายการ คือ ช่วงวันที่ ๘ เมษายนถึงวันที่ ๘ พฤษภาคม มีเทศกาลว่าสวนเอ็กซ์โป คุนหมิง-เมืองเว่ยฟางแห่งประเทศจีน นิทรรศการดอกไม้นานาชาติระหว่างวันที่ ๑-๗ พฤษภาคม สัปดาห์ดนตรี “เสียงแห่งเอ็กซ์โปโลก” คุนหมิงที่เริ่มต้นวันที่ ๑ พฤษภาคม

นอกจากนี้ท้องที่ต่างๆ ยังมีกิจกรรมอื่นๆ อีกมากมาย เช่น ช่วงวันที่ ๖-๑๐ พฤษภาคม สัปดาห์วัฒนธรรมอาหารแห่งงานเลี้ยงเบิกบานใจเผ่าหียีหนานเจี้ยนจัดที่อำเภอหนานเจี้ยน ช่วงวันที่ ๒-๑๐ พฤษภาคม จะมีกิจกรรมหลากหลายที่สวนสาธารณะภูเขาไฟเมืองเจียงชง อาทิ การแข่งขันปีนเสา การแสดงไต่บันไดมิดและลุยไฟของชาวลีซอ นิทรรศการของที่ระลึกการท่องเที่ยว นิทรรศการรูปภาพเก่าและภาพเขียนกับหนังสือพู่กัน โบราณตำบลเหอซุ่นเซียง การบรรเลงดนตรีศาสนาเต๋า การแสดงฟ้อนรำทำเพลงพื้นบ้านชนเผ่าต่างๆ การว่ายน้ำในสระนางงามน้ำพุร้อนและแอ่งน้ำหุบเขา การ

ผจญภัยที่เทือกเขากาวหลีกู่ซาน การแสดงขั้นตอนเจียระไนหยกและพลอย ฯลฯ ช่วงวันที่ ๓-๖ เดือนพฤษภาคมมีงานเทศกาลสนุกสำราญฉินพี่น้อง ซึ่งจัดที่เมืองยู่ลี่ (เมืองมาว) แคว้นไต้ตง โดยมี การแข่งล่องแพ แข่งเกวียน แข่งยิงหน้าไม้ แข่งบิวดันไม้กระบอง ประชันกลองยาว การแสดงช้าง โขว์ แข่งพ็อนดาบ ระหว่างชนกลุ่มน้อยของฉินกับเมียนมาร์ ฯลฯ ช่วงวันที่ ๓-๕ พฤษภาคม มีงาน เทศกาลวัฒนธรรมดงป่าเมืองลี่เจียง โดยดำเนินกิจกรรมทัศนารเมืองเก่าลี่เจียง และไปผจญภัยที่ ตำบลหวงซานและตำบลหนิงเซียง ฯลฯ

นักท่องเที่ยวสามารถไปสืบค้นแหล่งกำเนิดวัฒนธรรมของชนเผ่าอะซี ณ คุ้งแรกของแม่น้ำ แยงซีเกียง ชมทิวทัศน์ท้องที่เขียวเหลืองซาน เข้าสู่ถิ่นฐาน “เมืองสตรี” อัน อัจฉริยะช่วงวันที่ ๑-๓ พฤษภาคม แคว้นนู่เจียง (ลุ่มแม่น้ำสาละวิน) จะจัดงานท่องเที่ยวหุบเขาแม่น้ำสาละวินที่เร็นลับช่วง วันที่ ๑๕-๒๐ พฤษภาคม แคว้นปกครองตนเองชนชาติทิเบตตี้ซิ่ง จะจัดงานเทศกาลท่องเที่ยวแข่งกริ ล่า นอกจากแสดงการฟ้อนรำทำเพลงและการแต่งกายชนชาติทิเบตแล้ว ยังมีละครทิเบต การแสดง ฝีมือขี่ม้าและกายกรรมม้า การแสดงของวัวจามรี และหมาไล่เนื้อทิเบต ฯลฯ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม อำเภอเต๋อซันมีกิจกรรมเปิดฤดูผจญภัยภูเขาหิมะเหมยหลี งานดอกไม้ไฟราตรี นิทรรศการรูปถ่ายแข งกริล่า ฯลฯ ช่วงวันที่ ๑-๓ พฤษภาคม ที่แคว้นปกครองตนเองชนชาติไตสิบสองปันนา จะจัด กิจกรรมหัดร้องเพลงไต ชิมอาหารไต ชมการขับร้องของช่างขับไตลือประชันกลองยาว ชนไก่ ฟ็อน เฉิง (รำมวยไต) ฟ็อนลายสักหมึก ฯลฯ ช่วงวันที่ ๒-๕ พฤษภาคม แคว้นปกครองตนเองชนชาติจ้วงเห วินซาน มีการเล่นสนุกสำราญโดยการป่ายหน้าลาย การแสดงบวงสรวงปีหมอ (หมอผี) และการ แข่งขันกีฬาพื้นเมืองของชนเผ่าน้อย ช่วงวันที่ ๑๑-๑๓ สิงหาคม ตำบลปาเป้ออำเภอกว้างหนาน จะจัด งานท่องเที่ยวด้านชนบประเพณีพื้นบ้านชนชาติจ้วง ช่วงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์-วันที่ ๖ พฤษภาคม แคว้นปกครองตนเองชาชาติฮานีหงเหอ จัดงานเทศกาลผู้ชายเมืองจินผิง งานทัศนารวัฒนธรรม ขึ้นบันไดเผ่าฮานีเมืองหยวนหยาง งานเทศกาลขนมจีนข้ามสะพานเมืองเหมิงจื่อ ฯลฯ ส่วนนครฉิจิ่ง ในช่วงเทศกาลท่องเที่ยว จะมีการแสดงฟ็อนมังกร จัดเทศกาลศิลปะรูปปั้นทรายหลากสี งานชุมนุม ฟูผาดอยเห็ดป่า และเทศกาลคบเพลิงเป็นต้น

ตั้งแต่ปี ๒๐๐๒ เป็นต้นมา หน่วยงานควบคุมการเข้าออกประเทศของฝ่ายรักษาความ ปลอดภัยประเทศจีนได้ใช้มาตรการ ๖ ประการ เพื่อลดผ่อนขั้นตอนการยื่นขออนุญาตไปต่างประเทศ ด้วยเหตุผลส่วนตัวให้สะดวกยิ่งขึ้น เพื่อสอดคล้องกับความต้องการของสถานการณ์ที่จีนเข้าร่วม WTO และการปฏิรูปเปิดสู่ภายนอกของจีน ปี ๒๐๐๒ ทั้งปีได้อนุมัติพลเมืองจีนไปต่างประเทศด้วยเหตุ ส่วนตัวจำนวน ๔,๐๑๗,๐๐๐ คน/ครั้ง เมื่อเทียบกับปี ๒๐๐๑ ในจำนวน ๓,๐๘๒,๐๐๐ คน/ครั้ง เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓๐.๓ ในบรรดา ๑๐ มณฑล/มหานคร พลเมืองของยูนนานไปต่างประเทศอันดับ ๑

การที่จำนวนการยื่นเรื่องขออนุญาตไปต่างประเทศด้วยเหตุผลส่วนตัวเพิ่มขึ้นในอัตราสูงขึ้น เหตุสำคัญเกิดจากผลการทดลองดำเนินมาตรการ “ขอทำพาสปอร์ตตามความต้องการ” ถึงเมื่อสิ้นปี ๒๐๐๒ ทั่วประเทศมีเมืองใหญ่และเมืองขนาดกลางรวม ๒๔ เมือง ได้เป็นจุดทดลองดำเนินการให้

พลเมืองเอาบัตรพลเรือนและทะเบียนสำมะโนครัวยื่นขอพาสปอร์ตได้ นอกจากนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ปี ๒๐๐๒ หน่วยงานควบคุมการเข้าออกประเทศของฝ่ายรักษาความปลอดภัย ได้ยกเลิกข้อกำหนดกรณีพลเมืองที่ขอทำพาสปอร์ต ต้องยื่นจดหมายเชิญจากนอกประเทศ ทำให้ขั้นตอนขออนุญาตไปต่างประเทศสะดวกยิ่งขึ้น

ในบรรดาพลเมืองจีนที่ไปต่างประเทศด้วยเหตุส่วนตัวปี ๒๐๐๒ นั้น กลุ่มคนส่วนใหญ่ยังเป็นพวกนักท่องเที่ยวและพวกเยี่ยมญาติมิตร นับเป็นร้อยละ ๘๑.๓ ของจำนวนคนที่ขออนุญาตไปต่างประเทศทั้งหมด แต่การขออนุญาตไปต่างประเทศโดยเป็นแรงงาน ก็ได้เพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัด ซึ่งเพิ่มมากกว่า ปี ๒๐๐๑ ร้อยละ ๓๗๓.๑ จำนวนคนที่ขออนุญาตไปต่างประเทศเพื่อตั้งหลักแหล่งได้เพิ่มขึ้นจาก ๓๐,๐๐๐ คน/ครั้ง ในปี ๒๐๐๑ เป็น ๑๑๘,๐๐๐ คน/ครั้ง ส่วนจำนวนคนที่ขออนุญาตไปต่างประเทศเพื่อเรียนต่อนั้น ลดน้อยกว่าปีที่แล้วร้อยละ ๕.๕

๒.๓.๖ การสื่อสาร

ระบบสื่อสารโทรคมนาคม การติดต่อสื่อสารบริการ กิจการไปรษณีย์ เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะถมช่องว่างระหว่างจีนในแหล่งพัฒนาแล้วและแหล่งด้อยพัฒนาให้แคบลง ซึ่งเป็นส่วนที่มีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว โดยใช้ระบบจำแนกจดหมายและแยกวัสดุไปรษณีย์อัตโนมัติ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามหน้าต่างบริการ เครื่องข่ายโทรศัพท์พีซี เครื่องข่ายสื่อสารสายเคเบิลใยแก้ว เครื่องข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ เครื่องข่ายการตามตัวไร้สาย เครื่องข่ายการประชุมผ่านโทรทัศน์ เครื่องข่ายโทรคมนาคมมัลติมีเดียสาธารณะ เป็นต้น ปัจจุบันความจุของตู้ไอออนสายโทรศัพท์ภายในท้องที่และโทรศัพท์ทางไกลมี ๓.๘๘ ล้านคู่สาย จำนวนติดตั้งโทรศัพท์รวม ๒.๘๒ ล้านคู่สาย ความจุของตู้ไอออนสายโทรศัพท์เคลื่อนที่ GSM มีถึง ๒.๕๘ ล้านคู่สาย ยอดจำนวนผู้ใช้มีถึง ๒ ล้านเครื่อง ซึ่งได้ครอบคลุมตัวเมือง ระดับอำเภอขึ้นทั้งหมด และตำบล/เมืองห่อมส่วนใหญ่ที่เศรษฐกิจค่อนข้างพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญตลอดจนสองข้างทางของทางหลวง เครื่องข่ายการตามหาตัวไร้สายมีความจุ ๒ ล้านเครื่อง โดยเชื่อมโยงกับเครือข่ายทั่วประเทศแล้ว นอกจากโทรทัศน์ ดาวเทียม และ โทรศัพท์มือถือ ซึ่งมิใช้กันทั่วไปแล้ว คนจีนยังเรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์ได้เร็วและนิยมการค้นหาข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต โดยในสิ้นปี ๒๐๐๒ มีคนจีนใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่าวันละ ๑ ชั่วโมงขึ้นไป มีจำนวนถึง ๕๕.๑ ล้านคน นับเป็นอันดับสองรองจากสหรัฐฯ

๒.๓.๗ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มณฑลยูนนานถือโอกาสที่จีนดำเนินยุทธศาสตร์บุกเบิกท่ามกลางกระแสเศรษฐกิจและวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีไร้พรมแดน ขยายขอบเขตการใช้ทรัพยากรวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีออกไปทั่วทุกด้าน โดยใช้ทรัพยากรและตลาดภายในและระหว่างประเทศอย่างเต็มที่ สร้าง Platform ที่เปิดสู่ทั้งภายในและภายนอกขึ้นมา ทำให้บรรลุการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด

สำหรับความร่วมมือภายในประเทศ นับตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๙๘ เป็นต้นมา ยูন্নานได้ดำเนินโครงการความร่วมมือระดับสูงทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การศึกษา การอบรมบุคลากรตามความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมทางยุทธศาสตร์ของมณฑลยูন্নานกับสภาวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยและได้สร้างความสัมพันธ์ในการร่วมมือกับ ๒๐ สถาบันอุดมศึกษาชื่อดังในประเทศอย่างแข็งขัน เช่น มหาวิทยาลัยชิงหัว มหาวิทยาลัยปักกิ่ง มหาวิทยาลัยฟิสิกส์สวีทปักกิ่ง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ประเทศจีน มหาวิทยาลัยเจ้อเจียง มหาวิทยาลัยคมนาอิมซีอาน ฯลฯ เพื่อส่งเสริมและยกระดับจิตสำนึกทั้งสังคมในการเปิดสู่ภายนอกและคิดสร้างใหม่ เพื่อเพิ่มทักษะความสามารถของยูন্নานในการคิดสร้างทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเชิงภูมิภาค โดยได้ผลักดันการพัฒนายูন্নานด้วยนำยุทธศาสตร์วิทยาศาสตร์การศึกษาและยุทธศาสตร์บุคลากรไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างจริงจัง รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างรอบด้าน ซึ่งในจำนวนนี้ มีโครงการร่วมมือทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ๒๓๗ โครงการ ซึ่งลงทุนทั้งหมด ๑,๓๓๐ ล้านดอลลาร์ ได้ก่อรูปขึ้นเป็นโครงสร้างแห่งความร่วมมืออย่างทั่วถึงทั้งในปริมาณกว้างขวางและหลายระดับหลายรูปแบบในด้านความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีระหว่างประเทศ โดยมณฑลยูন্নานได้สถาปนาความสัมพันธ์และความร่วมมือกันอย่างมั่นคงยาวนานกับเมืองมอนทรีออลของแคนาดา, มลรัฐยูทาห์ สหรัฐอเมริกา, เขตสามเหลี่ยมมลรัฐนอร์ทแคโรไลนาสหรัฐฯ, มหาวิทยาลัยวิสคอนซินสหรัฐฯ, ศูนย์วิจัยพัฒนาเทคนิคการเกษตรฝรั่งเศส, ศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์ธรรมชาติแห่งประเทศไทยเวียดนามและองค์กรอื่นๆ

๒.๓.๕ สุขภาพ

ในส่วนของ การพัฒนาวิสาหกรรรมยาแผนโบราณจีนมณฑลยูন্নานมีความได้เปรียบดั่งฟ้าประทานเฉพาะ แต่ไหนแต่ไรมา ยูন্নานมีสมณานาม “อาณาจักรพฤษชาติ” และ “อาณาจักรสัตว์ป่า” ทรัพยากรยาแผนโบราณยูন্নานมี ๖,๕๕๕ ชนิด นับเป็นที่หนึ่งของทั่วประเทศ เจ็อนไขทางทรัพยากรธรรมชาติที่มีความได้เปรียบดั่งฟ้าประทานเป็นเฉพาะ ได้สนองภาวะแวดล้อมธรรมชาติอันดีในการเพาะปลูกและผลิตยาสมุนไพรที่มีคุณภาพดีเยี่ยม ยาชนชาติส่วนน้อยและยาพื้นบ้านมีรากฐานอันลุ่มลึก ระบบการวิจัยบุกเบิกยาทางชีวภาพ และการสร้างฐานวิสาหกิจเทคโนโลยีทันสมัยสำหรับยาแผนโบราณแห่งชาติยูন্নาน ได้เริ่มโครงการอย่างทั่วหน้า การสร้างวิสาหกรรรมผลิตภัณฑ์ยาธรรมชาติยูন্নาน สร้าง “ยายูন্নาน” ให้เป็นวิสาหกรรรมใหญ่แขนงหนึ่งสืบต่อจากยาสูบ ได้กลายเป็นกุศโลบายยุทธศาสตร์สำคัญประการหนึ่งของยูন্নาน วิสาหกรรรม “ยายูন্নาน” ได้ปรากฏสภาพการณ์พัฒนาอันมั่นคงที่มีพลวัตแห่งการขยายตัวสูงเติบโตเร็วและขยายกว้าง จะเป็นการสนองตลาดและความร่วมมืออย่างไพศาล แก่นักธุรกิจและบริษัทลงทุนทั้งภายในประเทศและต่างชาติ ให้มาร่วมพัฒนาวิสาหกรรรมยาแผนโบราณจีนในยูন্নาน

การประชุมฟอรัมระหว่างประเทศเกี่ยวกับวิสาหกรรมาแผนโบราณยูเนซโกและงานแสดงผลลักษณ์ภาพโบราณยูเนซโกที่จัดขึ้น ณ กรุงหนิงเหมือไม่นานมานี้ มีแขกผู้มีเกียรติจากกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีแห่งชาติ คณะกรรมการเศรษฐกิจการค้า กองควบคุมยา และตัวแทนจำหน่ายที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลมณฑลยูนนาน นักธุรกิจและพ่อค้าโรงงานยาในประเทศหลายแห่งมาร่วมงาน ผู้บริหารในท้องถิ่นที่ทรัพยากร “ยาโบราณ” ชุกชุม ๗ แห่งภายในมณฑล ก็นำคณะมาร่วมงาน นอกจากนี้ ยังมีตัวแทนของประเทศและอาณาเขต อาทิ ญี่ปุ่น ไทย สิงคโปร์ ฝรั่งเศส และฮ่องกง ได้หวั่น เป็นต้นมาร่วมงาน “คณะกรรมการพัฒนาวิสาหกรรมาเทคโนโลยีแผนโบราณยูเนซโก” ของฮ่องกง ที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ๑๗ คน ก็มาร่วมงานที่กรุงหนิง จุดประสงค์ในการมาร่วมประชุมฟอรัมและการแสดงในครั้งนี้ ก็เพื่อที่อยากจะให้ศูนย์การเงินและทุนสากลแห่งฮ่องกงกับท้องถิ่นที่ทรัพยากรยาแผนโบราณชุกชุมของยูนนาน สามารถประสานงานก่อตัวเป็นเวทีแห่งการร่วมมือทางวิสาหกรรมาที่ทดแทนความได้เปรียบซึ่งกันและกัน

๒.๓.๑๐ นโยบายและทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ

การพัฒนากระบวนการร่วมมือระหว่างยูนนานกับบรรดาประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงที่สำคัญ ๔ ประการ ได้แก่

ประการที่หนึ่ง ความสัมพันธ์ร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้าขยายตัวขึ้นทุกวัน ปีที่แล้วการค้าระหว่างยูนนานกับอาเซียนเป็นมูลค่า ๗๑๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ นับเป็นร้อยละ ๓๕.๖ ของมูลค่าการค้าต่างประเทศของยูนนาน ธุรกิจรับเหมาวิศวกรรมด้านเศรษฐกิจเทคโนโลยีต่ออาเซียนของยูนนานนับเป็นร้อยละ ๕๕ ของทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าชายแดนกับเวียดนาม ลาว เมียนมาร์ ๓ ประเทศที่มีเขตแดนติดกันได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว การค้าชายแดนของทั้งหมดมีมูลค่าถึง ๓๕๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประการที่สอง การร่วมมือด้านอุตสาหกรรมได้เร่งฝีเท้าเร็วขึ้น ยูนนานได้แสดงความค่อนข้างได้เปรียบของตนเองอย่างเต็มที่ ดำเนินการร่วมมืออย่างกว้างขวางกับอาเซียนในด้านก่อสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน การเกษตร เทคโนโลยี โลหกิจ การอบรมด้านการท่องเที่ยว การบริหารทรัพยากร การบุกเบิกตลาด ฯลฯ อาเซียน ได้เป็นอาณาบริเวณสำคัญในการดำเนินการร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้า การปฏิบัติยุทธศาสตร์ “เดินออกไป” เปิดเมืองต่อภายนอกของยูนนาน พร้อมกันนั้น การลงทุนในยูนนานของประเทศกลุ่มอาเซียนก็เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ

ประการที่สาม การสร้างเขตการค้าชายแดนได้เพิ่มความเร็วขึ้นในไม่กี่ปีที่ผ่านมา ด้วยการสนับสนุนและช่วยเหลืออย่างแข็งขันของรัฐบาลจีน มณฑลยูนนานได้ก่อตั้งเขตการค้าชายแดนต่อเวียดนาม ลาว เมียนมาร์ที่ด่านชายแดนเหอโข่ว บ่อหาน ยู่ถี้ (แจ้เก๋า) ๓ แห่ง เวียดนาม ลาว เมียนมาร์ ๓ ประเทศก็เพิ่มระดับการสนับสนุนต่อด่านชายแดนลาวกาย บ่อเตน มูแจ้ เขตการค้าการ

ร่วมมือทางเศรษฐกิจชายแดนที่เชื่อมต่อซึ่งกันและกันเริ่มตั้งเค้าขึ้นทำให้มีเงื่อนไขที่จะศึกษาและ
เสาะหาวิถีทางด้านอำนวยความสะดวกในการค้าการลงทุนเพื่อสร้างสรรค์เขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน

ประการที่สี่ การไปมาหาสู่ระหว่างรัฐบาลได้ขยายตัวขึ้นเรื่อยๆ ประเทศต่างๆ ในอาเซียน
ถือเอายูเนียนานเป็นอาณาบริเวณสำคัญในการเพิ่มการร่วมมือแลกเปลี่ยนกับประเทศจีน บุคคลชั้นนำ
ของหลายประเทศในอาเซียนได้มายูเนียนาน และบางประเทศ เช่น ไทย เมียนมาร์ ลาว ได้ตั้งสถาน
กงสุลใหญ่ที่คุนหมิง และการจัดตั้งสถานกงสุลของสถานทูตเวียดนามประจำประเทศจีนก็กำลัง
ดำเนินการอย่างเร่งรีบ นอกจากนั้น ยูเนียนานยังได้สร้างความสัมพันธ์ที่ถาวรหรือระบบการหารือกับ
หน่วยงานส่วนกลางหรือฝ่ายปกครองท้องถิ่นของเวียดนาม ลาว เมียนมาร์ ไทย กัมพูชา มาเลเซียและ
สิงคโปร์ เป็นต้น

จากลักษณะของการพัฒนาเศรษฐกิจดังกล่าว มณฑลยูเนียนานจึงดำเนินงาน “๕ โครงการ
ใหญ่” ทางเทคโนโลยี เพื่อเสริมพลวัตอันแข็งแกร่งให้แก่การพัฒนาเศรษฐกิจและการปรับ
โครงสร้างอุตสาหกรรมที่ยูเนียนานได้ดำเนินในหลายปีที่ผ่านมา คือ

(๑) โครงการนำร่องเกษตรกรรมทันสมัยในภาคกลางยูเนียนาน หลังจากใช้มาตรการคัดเลือก
พันธุ์พืชเผยแพร่เทคนิคผลิตธัญญาหาร ๑ ดัน ต่อโหม่ว (๐.๔๑ ไร่) การสาธิตเกษตรกรรมทันสมัย
ปรับโครงสร้างเกษตรกรรมฯลฯ ในอำเภอ นำร่อง ๕๒ อำเภอ ได้สร้างสรรค์นาที่ผลิตธัญญาหาร ๑
ตันต่อโหม่วเนื้อที่ ๑.๕ หมื่นเฮกตาร์ ปริมาณธัญญาหารและรายได้ชาวนาต่อปี ได้เพิ่มมากขึ้น ๗๘๓
ล้าน ก.ก.และ ๕๒๐ หยวน

(๒) โครงการเผยแพร่ผลการค้นคว้าทดลองทางเทคโนโลยีสำคัญทางเกษตรกรรม ได้เอาผล
การค้นคว้าทดลองทางเทคโนโลยีสำคัญมากมายจำนวนหนึ่ง เช่น “เทคนิคภาครวมครบวงจรด้าน
เพาะกล้ามาแล้ว คำนาระยะห่าง” ฯลฯ ไปทดลอง สาธิต เผยแพร่ในรัศมีเนื้อที่ ๒.๐๘๖ ล้านเฮกตาร์
ผลิตธัญญาหารเพิ่มปริมาณ ๑,๒๐๐ ล้าน ก.ก. เพิ่มมูลค่า ๑,๔๐๐ ล้านหยวนขึ้นไป

(๓) โครงการนำร่องปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมการเกษตรเมื่อปี ๑๙๙๘ ได้เลือก ๕ อำเภอ
ที่ปลูกใบยาสูบเป็นสำคัญ กับ ๒ อำเภอที่ยากจนเป็นอำเภอ นำร่องในการอาศัยเทคโนโลยีมาปรับ
โครงสร้างการปลูกพืชเกษตร เมื่อใช้มาตรการภาครวมในเทคโนโลยีเกษตรกรรมที่มูลค่าเพิ่มทาง
เศรษฐกิจสูงและมีเอกลักษณ์ท้องถิ่นแล้ว ก็ได้รับประสิทธิผลทางสังคมและเศรษฐกิจค่อนข้างดี

(๔) โครงการปฏิรูปเทคโนโลยีสำคัญในการผลักดันการปฏิรูปและยกระดับอุตสาหกรรม
ดั้งเดิม โดยดำเนินโครงการสำคัญจำนวนมากในภาคอุตสาหกรรมที่มีความได้เปรียบ อันได้แก่
โลหะมีสี (นอกจากโลหะเหล็กฯลฯ) เครื่องจักรกล อิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมเคมีฯลฯ

(๕) โครงการนำร่องการค้นคว้าและพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพ เกษษกรรม สารสนเทศ
อิเล็กทรอนิกส์ วัสดุใหม่ การรวมแสงจักรกลไฟฟ้าเป็นองค์เดียว ตลอดจนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ซึ่งเป็นภาคส่วนสำคัญรวม ๑,๕๘๔ รายการ จัดแจงการวิจัยค้นคว้าไฮเทค เทคนิคใหม่และการผลิต
เชิงอุตสาหกรรมรวม ๑,๕๕๖ รายการ ซึ่งได้ประสบผลสำเร็จอย่างน่าพึงพอใจ

นอกจากนั้น ในการประชุมประจำปีแห่งฟอรัมการค้าอนุภูมิภาคมหาแม่น้ำโขงครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ปี ค.ศ. ๒๐๐๒ ณ คุณหมิง มีการกำหนดนโยบาย “ลงมือกันขึ้น ผลักดันภาคปฏิบัติ” เป็นประเด็นหลัก และได้ดำเนินการพิจารณาอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับเรื่อง “เหลียวหลังแลหน้างานของฟอรัม” และ “สภาพแวดล้อมด้านการลงทุนและการค้าของยูนิาน และอนาคตของโครงการระเบียงทางเศรษฐกิจเหนือ-ใต้” ฯลฯ ซึ่งจากการประชุมดังกล่าวได้มีบทบาทผลักดันอย่างแข็งขันในการเพิ่มพูนความร่วมมือและส่งเสริมการพัฒนาของประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาคฯ โดยมีผู้แทนที่มาจากภาคีสมาชิกต่างๆ อันได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ ไทย ฟิลิปปินส์ และจีน รวม ๑๓๐ กว่าคน ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ฟอรัมการค้าอนุภูมิภาคมหาแม่น้ำโขงซึ่งตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๙๒ มีวัตถุประสงค์กระชับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างภาคีสมาชิกทั้ง ๖ ประเทศ ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาคฯ ทั้งยังมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระหว่างภาคีสมาชิก การให้กำลังใจต่อการพัฒนาของ ASEM การส่งเสริมการลงทุนและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างแข็งขัน

เมื่อเร็วๆ นี้ มณฑลยูนนาน ได้มีการจัดงาน “คุณหมิงแฟร์” ซึ่งเป็นงานแสดงสินค้าที่จัดขึ้น โดยความร่วมมือกับมณฑลเสฉวน กุ้ยโจว กว่างซี ทิเบต ๕ มณฑล/เขต และมหานครฉงชิ่งกับนครเฉิงตู ตั้งแต่ปี ๑๙๙๑ เป็นต้นมา ในงานนี้มีพ่อค้า ๓,๐๐๐ กว่าคนจาก ๔๐ กว่าประเทศ จากเขตแดนที่เข้าร่วมงานมีวิสาหกิจนอกประเทศอีก ๑๕๐ กว่าแห่งมาร่วมงานแสดงที่ คุณหมิง คุณหมิงแฟร์ได้รับความสนใจจากบุคคลในวงการต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งขอบเขตธุรกิจยังได้ครอบคลุมภาคการค้านำเข้าและส่งออก การค้าชายแดน การติดต่อค้าขายและส่งเสริมการลงทุนความร่วมมือทางเทคโนโลยีเศรษฐกิจระหว่างประเทศและภายในประเทศฯลฯ พร้อมกับลักษณะภูมิภาคและขนาดได้ขยายกว้างขึ้นตามลำดับ งานแสดงกำลังพัฒนาสู่ทิศทางงานเอ็กซ์โปนานาชาติ ลักษณะภูมิภาค นอกจากได้กระตุ้นความร่วมมือด้านเศรษฐกิจระหว่างมณฑลและนครต่างๆ แล้ว ยังได้ส่งเสริมการซื้อขายสินค้าและความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับอาเซียนให้ขยายตัวยิ่งขึ้น สร้างฐานที่เป็นคุณแก่ความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าลักษณะภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ กลายเป็นสถานที่สำคัญในการขยายการเปิดสู่ภายนอกเชื่อมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการค้ากับประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะในเอเชียอาคเนย์ และเอเชียใต้ ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศอย่างแข็งขัน

จากสถานการณ์ดังกล่าวจึงนับได้ว่า บรรดาประเทศอาเซียนได้กลายเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าอันดับหนึ่งของมณฑลยูนนานแล้ว โดยจะเห็นได้จากเมื่อปีที่แล้ว ยอดมูลค่าการส่งออกและนำเข้าของยูนนานกับอาเซียน มีปริมาณถึง ๑๐๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ นับเป็นร้อยละ ๑๕.๖ ของยอดมูลค่าการส่งออกและนำเข้ามณฑลตลอดปี โดยแยกเป็นส่งออกมูลค่า ๕๖๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ นับเป็นร้อยละ ๔๕.๖ ของยอดมูลค่าการส่งออกของทั้งมณฑลกับ ๑๐๐ กว่าแห่ง

ประเทศและอาณาเขตที่มีการติดต่อทางเศรษฐกิจการค้า ส่วนการนำเข้ามูลค่า ๑๔๔ ล้านดอลลาร์ฯ นับเป็นร้อยละ ๑๕.๒ ของยอดมูลค่าการนำเข้าของทั้งหมด

ขณะเดียวกัน ปลายปีที่แล้ว บรรดาประเทศอาเซียนได้ลงทุนในมณฑลยูนนานรวม ๓๓๐ รายการ จำนวนเงินทุนตามสัญญา ๓๖๓ ล้านดอลลาร์ฯ เงินทุนแท้จริง ๑๕๑ ล้านดอลลาร์ฯ มณฑลยูนนานยังได้ดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง และการร่วมมือด้านแรงงานในประเทศอาเซียนอย่างแข็งขัน สัญญาการรับเหมาก่อสร้าง การร่วมมือด้านแรงงาน และการออกแบบให้คำปรึกษากับต่างประเทศที่ลงนามในไม่กี่ปีมานี้ มีมูลค่าประมาณ ๓๐๐ ล้านดอลลาร์ฯ ที่ได้บรรลุการดำเนินกิจการมีมูลค่าประมาณ ๑๕๐ ล้านดอลลาร์ฯ ในจำนวนดังกล่าว มีร้อยละ ๘๐ เป็นรายการที่ดำเนินในประเทศอาเซียน โดยมณฑลยูนนานพยายามใช้ความได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์ที่ตั้งและเส้นทางเข้าออกระหว่างประเทศที่กำลังเร่งรีบก่อสร้าง ส่งเสริมความได้เปรียบของด่านชายแดน อาศัยตลาดอันไพศาลและใช้รูปแบบต่างๆ ร่วมกับวิสาหกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลางที่มีชื่อ ๑๐๐ กว่าแห่งทั่วประเทศ จัดตั้งเป็นกลุ่มธุรกิจทำรายได้เงินตราต่างประเทศ นำเครื่องจักรขนาดใหญ่ทั้งรถยนต์ เรือยนต์ อุปกรณ์เครื่องจักรทางรถไฟ อุปกรณ์เครื่องจักรการก่อสร้าง และเครื่องไฟฟ้าครัวเรือนฯลฯ จำนวนมากที่คุณภาพดี ราคาข่อมเยา เข้าสู่ตลาดเอเชียอาคเนย์และเอเชียใต้

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา บริษัทประกอบการสินทรัพย์แห่งรัฐเขตพัฒนาอุตสาหกรรมไฮเทคใหม่แห่งชาตินุหนิงจำกัด ได้ก่อตั้งขึ้นมาอย่างเป็นทางการ โดยการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารเขตพัฒนาอุตสาหกรรมไฮเทคใหม่แห่งรัฐของคุนหมิง โดยมีหน้าที่สำคัญดังนี้

การลงทุน การประกอบการ และการบริหารจัดการสินทรัพย์แห่งรัฐ ดำเนินการประกอบการและบริหารจัดการวิสาหกิจที่ร่วมถือหุ้นและควบคุมหุ้น ให้บริการเป็นที่ปรึกษาด้านการก่อสร้าง สาธารณูปโภคพื้นฐานในเขตไฮเทคใหม่ และงานก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ การพัฒนารายการไฮเทค และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การซื้อขายสิทธิการถือครองสินทรัพย์การค้าในประเทศการฝึกอบรมบุคลากร การท่องเที่ยวรวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหารเป็นต้น ธุรกิจของเขตไฮเทคใหม่ มีเทคโนโลยีชีวภาพ การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ การเงิน การพาณิชย์เป็นต้น ที่ได้รับการประเมินจากศูนย์ประเมินผลวิสาหกิจไฮเทคใหม่ของประเทศจีนว่า เป็นวิสาหกิจไฮเทคใหม่ที่มีรายได้ด้านเทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการค้าร้อยละยี่สิบขึ้นไป จะได้รับการประเมินผลให้เป็นหน่วยงานที่มีเครดิตยอดเยี่ยมชั้นพิเศษ (AAAจากสถาบันการเงิน) เพื่อพัฒนาให้เป็นสากลยิ่งขึ้น และส่งเสริมให้วิสาหกิจเขตไฮเทคใหม่มุ่งหน้าสู่ตลาดสากล เข้าร่วมการแข่งขันในสากล บนพื้นฐานการสำรวจและศึกษาค้นคว้ามาแล้วหลายครั้ง บริษัทประกอบการสินทรัพย์แห่งรัฐเขตไฮเทคใหม่คุนหมิงจำกัด จึงได้กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ด้วยการก่อตั้ง “เขตเทคโนโลยีเศรษฐกิจและการค้าจีน-ไทย” ขึ้น ณ จังหวัดเชียงใหม่ภาคเหนือประเทศไทย โดยสืบเนื่องจากการจัดงาน EXPO สินค้าคุนหมิงสมัยที่ ๑๐ ปี ค.ศ.๒๐๐๒ จีนกับไทยได้ลงนามในสัญญาการร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างเป็นทางการ โดยท่านสวีหรงข่าย ผู้ว่าราชการมณฑลยูนนาน ตัวแทนฝ่าย

จีน กับเลขานุการรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ตัวแทนฝ่ายไทย ได้เข้าร่วมพิธีลงนามด้วย

ต่อมา บริษัทจีนได้จัดส่งผู้ดำเนินโครงการระยะแรกไปประจำที่จังหวัดเชียงราย และเมื่อกลางเดือนมิถุนายน ๒๐๐๒ วิศวกรที่มีศักยภาพค่อนข้างแข็งแกร่งหลายบริษัทในเขตดังกล่าว ได้จดทะเบียนบริษัทมหาชนในประเทศไทยหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งเป็นบริษัทดำเนินรายการ “เขตเทคโนโลยีเศรษฐกิจการค้าจีนไทย” ที่จังหวัดเชียงรายภาคเหนือของไทย ปัจจุบันบริษัทดังกล่าวได้ขึ้นป้ายที่ประเทศไทยและเริ่มดำเนินงานแล้วขณะเดียวกัน เพื่อจัดและประสานงาน โครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย คณะกรรมการเขตไฮเทคใหม่คุนหมิงได้ตั้ง “สำนักงานประจำประเทศไทยของเขตไฮเทคใหม่แห่งรัฐคุนหมิงประเทศจีน” ขึ้นที่ประเทศไทยแล้ว

ปัจจุบัน โครงการ “เมืองสินค้า” ที่ลงทุน ๒๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้เริ่มดำเนินงานแล้ว การจับจองที่ดินของโครงการและงานวางแผนกำลังดำเนินไปด้วยดี โดยมีแผนงานออกแบบในเนื้อที่ ๑ แสนตารางกิโลเมตรให้เสร็จภายในปลายปีนี้ และพยายามเริ่มลงมือสร้างในต้นปีหน้า ส่วน “เขตเทคโนโลยีและการค้าจีนไทย” ที่ต้องการเงินลงทุนประมาณ ๕,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ และประมาณการณืไว้ว่าจะสามารถบรรลุการจัดหาทุนภายใน ๑๐ ปีข้างหน้า ก็ได้เริ่มดำเนินงานแล้ว

การเตรียมงานในระยะแรกของการดำเนินโครงการเป็นไปอย่างราบรื่น ฝ่ายจีนกับทางการจังหวัดเชียงรายของไทยและองค์กรหอการค้าภาคเหนือของไทย ได้มีการเชื่อมความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ซึ่งได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากรัฐบาลไทยและจังหวัดเชียงรายตลอดจนหอการค้าของจังหวัด ซึ่งผู้นำเขตพัฒนาอุตสาหกรรมไฮเทคคุนหมิงยังได้ให้เหตุผลการลงทุนสร้างเขตเศรษฐกิจการค้าที่เชียงราย ภาคเหนือของประเทศไทย บนพื้นฐานความเหมาะสมของภูมิประเทศและมนุษย์สัมพันธ์ ซึ่งเป็นจุดสำคัญในทางเลือกการลงทุน ดังนี้

ประการที่ ๑ เชียงรายมีความได้เปรียบทางภูมิภาคในการทำการค้าแบบพหุภาคี ตัวเมืองจังหวัดเชียงรายห่างจากสามเหลี่ยมทองคำเพียง ๖๐ กิโลเมตร มีอำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงของ และอำเภอแม่สายซึ่งเป็นเมืองสำคัญในสังกัด ห่างจากสามเหลี่ยมทองคำประมาณ ๓๐-๔๐ กิโลเมตร ตั้งแต่โบราณเป็นต้นมา จังหวัดเชียงรายเป็นเส้นทางการค้าที่สำคัญที่สุดในการเข้าสู่จีน ลาว กัมพูชา เวียดนาม การที่มีทำเลที่ตั้งที่ดีเลิศและรวบรวมสินค้าจากทุกประเทศ ทำให้เชียงรายกลายเป็นแหล่งรวมและกระจายสินค้าโดยธรรมชาติ

ประการที่ ๒ เชียงรายเป็นจังหวัดที่รัฐบาลไทยให้นโยบายพิเศษมากที่สุดจังหวัดหนึ่ง เมื่อเดือนสิงหาคมปี ค.ศ. ๒๐๐๑ รัฐบาลไทยได้ประกาศใช้นโยบายส่งเสริมการลงทุนฉบับล่าสุดและนโยบายอำนวยความสะดวกพิเศษอย่างเป็นระบบ จุดหนักอยู่ที่ส่งเสริมการลงทุนที่ภาคเหนือประเทศไทย

ประการที่ ๓ มณฑลยูนนานกับประเทศไทยมีความสัมพันธ์ทางภูมิศาสตร์อย่างใกล้ชิด จากท่าเรือกวานหลู๋ของจีนถึงเชียงแสนประมาณ ๒๔๐ กิโลเมตร ทางหลวงจากเชียงของถึงเชียงแสนประมาณ ๗๐ กิโลเมตร ระยะไม่ไกล มองจากความสัมพันธ์ทางมนุษยวิทยาในประเทศไทย มีชาว

ไทยเชื้อสายจีนเป็นจำนวนร้อยละ ๑๔ ของประชากร โดยเฉพาะในจังหวัดเชียงราย มีชาวจีนโพ้นทะเลและชาวไทยเชื้อสายจีนยูนนานเป็นจำนวนมาก ส่วนมากพูดภาษาจีน ภาษาไทย และภาษาอังกฤษได้ พวกเขากระจายอยู่ทั่วภาคเหนือประเทศไทย สามารถอำนวยความสะดวกและให้คำปรึกษาทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศไทยกับจีนยูนนาน

ยุทธศาสตร์ที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของมณฑลยูนนานตามมติของที่ประชุมสภาผู้แทนพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๗ และ ๘ ปี ๒๕๔๔ คือ ให้เป็นมณฑลหน้าต่างของภาคตะวันตกของจีน เปิดสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ ส่งเสริมการค้าและขยายความร่วมมือกับต่างประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขง และเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ดังกล่าว ทำให้รัฐบาลยูนนานได้ดำเนินงานโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลายประการ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศลุ่มแม่น้ำโขง ไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างทางหลวงสายคุนหมิง-กรุงเทพฯ เส้นทางรถไฟสายแพนเอเชีย และการปรับปรุงสภาพแม่น้ำโขงเพื่อการเดินเรือพาณิชย์ สำหรับมณฑลยูนนานแล้ว "แม่น้ำโขง" ถือเป็นเส้นโลหิตสายสำคัญที่จะนำทรัพยากรและสินค้า ภายในมณฑลที่มีอยู่อย่างมากมายออกสู่ตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งไปยังประเทศไทย และกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งถือเป็นทางออกสำคัญที่จะนำยูนนานออกไปสู่โลกภายนอก

การค้าชายระหว่างยูนนานกับไทยทางลำน้ำโขง แม้จะมีมานานแล้ว แต่ก็ยังมีปริมาณการค้าไม่มากนัก เนื่องจากมีข้อจำกัดมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อจำกัดในด้านกายภาพของแม่น้ำโขงและข้อจำกัดด้านกฎหมายระหว่างประเทศ แต่ในปัจจุบันปัญหาต่างๆ กำลังได้รับการแก้ไขด้วยความร่วมมือของรัฐบาลทั้งสองประเทศ ทำให้ปริมาณการค้าระหว่างยูนนานกับไทยทางลำน้ำโขง ในช่วงปีหลังๆ มานี้เพิ่มปริมาณขึ้นอย่างมาก ดังจะเห็นว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ไทยเริ่มส่งสินค้าไปขายยังประเทศจีนตอนใต้ผ่านทางลำน้ำโขง มีมูลค่าการค้าเพียง ๐.๒ ล้านบาท โดยยังไม่มีการนำสินค้าจากยูนนานเข้ามาขายในประเทศไทยเลย หลังจากนั้นการค้าเริ่มขยายตัวขึ้น เนื่องจากจีนเปิดประเทศ ประกอบกับการที่จีนมีประชากรจำนวนมาก ทำให้ความต้องการบริโภคสินค้าเพิ่มสูงขึ้น มูลค่าการค้าจึงขยายตัวตามลำดับ โดยเฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่จีนเริ่มใช้นโยบายเปิดประเทศสู่ลุ่มแม่น้ำโขง มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัวเป็น ๘๖๘.๔ ล้านบาท ซึ่งสามารถสรุปได้ว่ามูลค่าการค้าระหว่างยูนนานกับไทยทางลำน้ำโขงในช่วงปี ๒๕๓๕ - ๒๕๔๕ ขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ ๑๑ เท่า ส่งผลให้ในปี ๒๕๔๕ มูลค่าการค้ารวมระหว่างไทย-จีนตอนใต้ เพิ่มขึ้นเป็น ๓,๑๕๕.๕ ล้านบาท โดยส่วนใหญ่จะเป็นฝ่ายไทยที่ได้เปรียบดุลการค้าอยู่เกือบทุกปี อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญหลายฝ่ายเชื่อว่า ตัวเลขดุลการค้าน่าจะเปลี่ยนแปลงไป หากมีการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน เช่น ความสามารถในการเดินเรือ การปรับปรุงระบบการค้าชายแดน และการลดอัตราภาษีระหว่างทั้งสองประเทศ

สินค้าส่งออกของไทยไปยังมณฑลยูนนานทางลำน้ำโขงที่สำคัญคือ สินค้าประเภทอุตสาหกรรมเกษตร เช่น ลำไยอบแห้งและยางพารา เป็นต้น ซึ่งมีมูลค่าการค้าเกือบครึ่งหนึ่งของมูลค่าการค้ารวม นอกจากนั้นก็จะเป็สินค้าประเภทกิจกรรม อุปโภคบริโภค ยานพาหนะและอุปกรณ์ ประมงและปศุสัตว์ เชื้อเพลิง เป็นต้น แต่จากสถิติของมณฑลยูนนาน พบว่า จีนนำเข้าสินค้าจากไทยเพียง ๓๐๔.๕ ล้านบาท ต่างจากสถิติที่ทางการไทยแจ้งไว้ถึง ๑,๕๒๑.๑ ล้านบาท สินค้าที่จีนระบุว่าจีนนำเข้าจากไทยประกอบด้วย เพชรที่ยังไม่เจียรระไน กุ้งเป็นๆ ครั้ง โลหะแผ่นม้วน ฯลฯ โดยไม่มีรายการสินค้าประเภทลำไยอบแห้งและยางพาราที่ไทยระบุว่าส่งออกไปจีนจำนวนมากเลย

ทั้งนี้ สาเหตุที่ข้อมูลของทางการไทยและจีนแตกต่างกันน่าจะมาจาก ๒ ประการ คือ ประการแรก ผู้นำเข้าส่วนใหญ่ของจีนแจ้งว่าเป็นสินค้านำเข้าจากไทย เป็นสินค้าของพม่าและลาว เนื่องจากทั้งสองประเทศมีพรมแดนติดต่อกับประเทศจีน จึงได้รับสิทธิพิเศษในด้านอัตราภาษีนำเข้าต่ำกว่าเกณฑ์ปกติถึงร้อยละ ๕๐ และประการที่สอง การส่งออกสินค้าไปจีนในบางช่วงมีมูลค่าสูงกว่าความเป็นจริง เนื่องจากผู้ประกอบการที่ต้องการส่งสินค้าไปพม่า แต่ประสบปัญหาพม่าเข้มงวดกับการนำเข้าสินค้าจากไทย โดยเฉพาะในช่วงที่มีปัญหาขัดแย้งตามแนวชายแดนระหว่างไทยกับพม่า และพม่าสั่งปิดด่านการค้าผู้ประกอบการไทยต้องส่งสินค้าไปยังประเทศจีนก่อน จากนั้นจึงนำส่งกลับเข้ายังประเทศพม่า สำหรับช่วงเวลาปกติที่พม่าไม่เข้มงวดการนำเข้าจากไทย มูลค่าการส่งออกสินค้าจากไทยไปจีนตอนใต้จะใกล้เคียงกับการค้าจริงมากเนื่องจากผู้ส่งออกไทยส่วนใหญ่ส่งสินค้าผ่านพิธีการทางศุลกากร เพื่อสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี

ทางด้านกรนำเข้าสินค้าจากจีนตอนใต้มายังประเทศไทย ได้แก่ สินค้าประเภทกิจกรรมกว่าร้อยละ ๗๐ ของมูลค่าสินค้าทั้งหมด รองลงมาคือ สินค้าประเภทเครื่องอุปโภคบริโภค ไม้และอุปกรณ์ที่ผลิตจากไม้ เครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น เครื่องปรับอากาศตู้ปลา สินค้าเคมีภัณฑ์ ไฟฟ้า อุปกรณ์ก่อสร้าง และสิ่งทอ เป็นต้น ขณะที่ตัวเลขสถิติการส่งออกสินค้าจากมณฑลยูนนานมาไทยของฝ่ายจีน มีมูลค่า ๑,๖๑๐.๗ ล้านบาทสูงกว่าสถิติฝ่ายไทยเกือบสองเท่าตัว ขณะที่สินค้านำเข้าของจีนที่สำคัญคือ แร่เงิน กรดเคมี นูหรี อุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องจักรต่างๆ ตะกั่ว ผ้าลูกฟูกทำจากฝ้าย โซเดียมไครโซเฟต วัตถุกันเสีย-กันความร้อน และเฟือง โดยสินค้าบางส่วนถูกนำขึ้นที่ฝั่งท่าเรือวังปุงประเทศพม่า ก่อนลักลอบนำเข้าไทย ตลอดแนวชายแดนแม่สาย

รูปแบบการค้าจำแนกได้เป็น ๒ แบบ คือ รูปแบบการค้าปกติและรูปแบบการค้าชายแดน โดยในส่วนของรูปแบบการค้าปกติ ผู้นำเข้าและส่งออกของยูนนาน ซึ่งเป็นบริษัทการค้าของรัฐซึ่งได้รับอนุญาตให้เป็นผู้นำเข้าสินค้าได้ทุกประเภทหรือเป็นผู้นำเข้ากับบริษัทเอกชนต้องจดทะเบียนทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออก และขอใบอนุญาตนำเข้าส่งออกสินค้าจากกระทรวงการค้าความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ(MOFTEC) ประจำมณฑล โดยอนุญาตได้กำหนดขอบข่ายสินค้าที่อนุญาตให้ดำเนินการได้ หากต้องการนำเข้าสินค้าและส่งออกสินค้านอกเหนือจากที่ได้อนุญาต ต้องขอใบอนุญาตเพิ่มเติมจาก MOFTEC ซึ่งบริษัทการค้าของรัฐจะเป็นผู้นำเข้าสินค้าเพื่อนำมาจำหน่าย

ภายในมณฑลของตัวเอง หรือนำเข้าสินค้าให้บริษัทเอกชนที่ต้องการส่งสินค้าเข้ามาจำหน่ายในมณฑล โดยบริษัทการค้าของรัฐจะได้รับค่าตอบแทนเป็นค่านายหน้าในการนำเข้าสินค้าประมาณร้อยละ ๓ ของมูลค่าสินค้า ส่วนการค้าชายแดนเป็นการค้าที่ผู้นำเข้าขุนนานที่อยู่ตามชายแดนสั่งซื้อสินค้าจากผู้ส่งออกไทย และขนส่งสินค้าผ่านพม่าและลาวเพื่อส่งต่อไปยังผู้ค้าส่งและค้าปลีกในมณฑลขุนนานอีกทอดหนึ่ง

จุดติดต่อการค้าผ่านแดนระหว่างไทย-จีนตอนใต้ กระจุกกันในพื้นที่มณฑลขุนนานและประเทศไทย บริเวณที่ติดต่อกับชายแดนสำคัญของมณฑลขุนนาน คือ คุณหมิงและเมืองสำคัญใกล้เคียง เช่น อวี๋ซี ชวีจี้ ฉู่โสยง รวมทั้งบริเวณเมืองท่าที่อยู่ตามชายแดน เช่น อำเภอซือเหมา เมืองด้าลัง กวนเหล่ย และเชียงรุ่งของมณฑลขุนนาน บริเวณท่าเรือหวังฝู่ มณฑลกวางตุ้ง และท่าเรือฮองกง ทางด้านประเทศไทยจุดการค้าที่สำคัญอยู่ตามแนวชายแดนไทยที่ทำเรือเชียงแสน อำเภอเชียงแสน ท่าเรือเชียงของ อำเภอเชียงของ และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ส่วนของพม่าคือ จังหวัดท่าขี้เหล็ก

๒.๔ สภาพเศรษฐกิจมณฑลขุนนาน ปี ๒๕๔๕-๒๕๔๗

มณฑลขุนนานมีอุตสาหกรรมเบาเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ ซึ่งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่สุดคือ อุตสาหกรรมยาสูบ รองลงมาคือ อุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้า เนื่องจากต้องผลิตไฟฟ้าตอบสนองโครงการ “West-East Electricity Transmission Project” สำหรับอุตสาหกรรมที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและสร้างความตึงเครียดเศรษฐกิจมณฑลขุนนานคือ อุตสาหกรรมผลิตสินค้าเทคโนโลยีระดับสูง

นอกจากนั้น มณฑลขุนนานยังเป็นเมืองหลักของการผลิตทองแดง ตะกั่ว สังกะสี ดีบุก และอะลูมิเนียมของประเทศ มีสินค้าออกสำคัญได้แก่ ผลิตภัณฑ์เคมี ผลิตภัณฑ์โลหะ ยาสูบ พืชผัก ผลไม้ และธัญญาหาร โดยมีแหล่งส่งออกสำคัญ ได้แก่ กลุ่มประเทศอาเซียน ฮองกงและญี่ปุ่น ส่วนสินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ สินแร่ เครื่องจักรและอุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม โดยมีแหล่งนำเข้าสำคัญ ได้แก่ ฮองกง กลุ่ม EU และพม่า

สำหรับการใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคอยู่ในเกณฑ์ขยายตัวจากปีก่อน โดยสังเกตจากยอดค้าปลีกสินค้าอุปโภคบริโภคในมณฑลขุนนานเพิ่มขึ้นและมีการนำเข้าสินค้าโดยผู้บริโภคในมณฑลเพิ่มขึ้น สำหรับผลผลิตทางการเกษตรในหมวดรัฐพืชของมณฑลขุนนานเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ขณะที่พืชสำคัญอื่น เช่น น้ำตาลและยาสูบผลผลิตลดลง ส่วนผลผลิตปศุสัตว์ประเภทเนื้อสุกร เนื้อวัว และเนื้อแกะ ขยายตัวในเกณฑ์สูง ซึ่งอุตสาหกรรมสำคัญของมณฑลขุนนานที่ขยายตัว คือ อุตสาหกรรมน้ำตาลและบุหรี่ย่านหินและพลังงานไฟฟ้า ขณะที่ผลผลิตอุตสาหกรรมประเภทเสื้อผ้าและเส้นด้ายลดลงต่อเนื่อง ประกอบกับบริการและจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มาเยือนในมณฑลขุนนานลดลงจากการระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ส่งผลให้รายได้จาก

นักท่องเที่ยวต่างชาติของมณฑลยูนนานหดตัวลงจากปีก่อน แต่เมื่อปัญหาโรคไข้หวัดรุนแรงเฉียบพลัน (SARS) คลี่คลายลง ทำให้นักท่องเที่ยวกลับมาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

ขณะที่การลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์และการลงทุนจากต่างประเทศของมณฑลยูนนานมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยมีโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างมีทั้งสิ้น ๒,๘๗๕ โครงการ โดยเฉพาะโครงการด้านพลังงาน ซึ่งเป็นโครงการที่รัฐให้ความสำคัญเพื่อรองรับปัญหาภาวะการขาดแคลนพลังงานจากอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมถึงโครงการที่เกี่ยวกับสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานตามนโยบายของรัฐบาลกลางที่ต้องการเร่งรัดการพัฒนาภาคตะวันตกของประเทศจีน รวมทั้งด้านการค้าระหว่างประเทศมีการส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้น ขณะที่การนำเข้าเร่งตัวเพิ่มขึ้น

๓. ผลการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์และความเคลื่อนไหวก้าวหน้าในความสัมพันธ์ หลังการทำข้อตกลง FTA ที่ประเทศไทย (ภาคเหนือตอนบน) มีต่อประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (ตอนใต้)

บนเส้นทางของตลาดที่มหาอำนาจโลกกำลังจะเปลี่ยนโฉมหน้าจากสหรัฐฯ ไปเป็นจีน เพราะจีนสะสมความเข้มแข็งภายในที่มีพร้อมสรรพทุกอย่าง ทั้งกำลังทุน ทรัพยากรภายในประเทศ และคน พร้อมทั้งมีแผนการพัฒนาประเทศที่จะยิ่งใหญ่ในตลาดโลกอย่างเป็นขั้นเป็นตอน อิทธิพลทางเศรษฐกิจของจีนกำลังแพร่ขยายไปทั่วโลก โดยการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดที่แยบยล ในช่วงเริ่มต้นที่ผู้ผลิตสินค้าจีนจะขายสินค้าในราคาที่ถูกลงที่สุดเท่าที่จะทำได้ แล้วค่อยปรับปรุงและพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานสินค้าของกลุ่มประเทศส่งออกอื่นๆ นอกเหนือจากการบุกตลาดสินค้าทั่วโลกแล้ว จีนยังปรับแผนการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพหรือมีอารมณ์ของสินค้าและบริการคล้ายกับประเทศไทย เพื่อตอบสนองความต้องการและรสนิยมของผู้บริโภคในจีนด้วย

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่ได้เปรียบในการเป็นฐานธุรกิจบริการที่สำคัญ สามารถบริการคัดแปลงตามความต้องการของลูกค้าและผลิตภัณฑ์ ดังนั้นในการรับมือตลาดจีน ประเทศไทยจะต้องสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลจะนำมาเป็นหลักการนโยบาย ๔ ปี ข้างหน้า โดยจะต้องเพิ่มมูลค่าสูงสุดแก่แรงงาน เงินทุน ที่ดิน ซึ่งครอบคลุมถึงมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาในสินค้าและบริการ รวมถึงมูลค่าด้านวัฒนธรรมและทักษะ ซึ่งจะเป็วิธีใหม่ของการอยู่รอดของการค้าโลกในศตวรรษที่ ๒๑ นี้

๓.๑ นโยบาย ยุทธศาสตร์ และความเคลื่อนไหวระดับชาติของประเทศไทยต่อประเทศในภูมิภาค โดยเฉพาะสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙) เป็นแผนที่อัญเชิญแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยยึดหลักทางสายกลาง เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่างๆ ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันของสังคมไทยใน ๒๐ ปีข้างหน้า โดยนำความคิดของทุกภาคส่วนในสังคมทุกระดับ ตั้งแต่ระดับจังหวัด ระดับอนุภาค และระดับชาติ มาสังเคราะห์เชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบให้เกิดเป็น “วิสัยทัศน์ร่วม” ที่สังคมไทยยอมรับร่วมกัน

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๕ จึงเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ชี้นำกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศ ในระยะปานกลางที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ระยะยาว และมีการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๘ ในด้านแนวคิดที่ขีด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวมและให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล ทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างระบบบริหารจัดการภายในที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกระดับ อันจะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนที่มี “คน” เป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง

จากการประเมินผลการพัฒนาในช่วง ๔ ทศวรรษที่ผ่านมา ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการพัฒนาที่ขาดสมดุล โดยประสบความสำเร็จเฉพาะในเชิงปริมาณ แต่ขาดความสมดุลด้านคุณภาพ “จุดอ่อน” ของการพัฒนาที่สำคัญ คือ ระบบบริหารทางเศรษฐกิจ การเมือง และราชการยังเป็นการรวมศูนย์อำนาจและขาดประสิทธิภาพ ระบบกฎหมายล้าสมัย นำไปสู่ปัญหาเรื้อรังของประเทศ คือ การทุจริตประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นทั้งในภาคราชการและในภาคธุรกิจเอกชน ขณะเดียวกันคุณภาพการศึกษาของคนไทยยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ไม่สามารถปรับตัวรู้เท่าทันวิทยาการสมัยใหม่ ทั้งฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทยอ่อนแอ ไม่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม รวมทั้งความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจยังด้อยประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ ความยากจน และความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงขึ้น ได้สร้างความขัดแย้งในสังคมมากขึ้น นอกจากนี้ความอ่อนแอของสังคมไทยที่ตกอยู่ในกระแสวัตถุนิยม ได้ก่อให้เกิดปัญหาทางศีลธรรมและปัญหาสังคมมากขึ้นด้วย

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาที่ผ่านมาได้ก่อให้เกิดทุนทางสังคมและทางเศรษฐกิจหลายประการ ซึ่งเป็น “จุดแข็ง” ของประเทศที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา กล่าวคือ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้วางพื้นฐานให้เกิดการปฏิรูปที่สำคัญทั้งทางสังคม การเมือง การบริหารภาครัฐ และการกระจายอำนาจ ขณะที่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและพลังท้องถิ่นชุมชนมีความเข้มแข็งมากขึ้น สื่อต่างๆ มีเสรีภาพมากขึ้น เอื้อต่อการเติบโตของประชาธิปไตย การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย ทั้งจุดแข็งของฐานการผลิตการเกษตรที่หลากหลาย มีศักยภาพเป็นแหล่งผลิตอาหารของโลก พร้อมทั้งมีธุรกิจบริการที่มีความเชี่ยวชาญ มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และมีเอกลักษณ์ความเป็นไทยมีวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่น รวมทั้งมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สั่งสมเป็นปึกแผ่นและมีสถาบันหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ซึ่งจะช่วยเป็นภูมิคุ้มกันที่สำคัญในการลดความเสี่ยงจากกระแสโลกาภิวัตน์

ขณะเดียวกันกระแสการเปลี่ยนแปลงหลักของโลกเป็นทั้ง “โอกาสและภัยคุกคาม” ต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะระบบเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงสลับซับซ้อนและเชื่อมโยงกันมากขึ้น มีการปรับระเบียบเศรษฐกิจใหม่ของโลกที่นำไปสู่กติกาการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศใหม่ และแนวโน้มการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคทั้งระดับทวีปและพหุภาคีที่มีอิทธิพลเพิ่มขึ้น

รวมทั้งแนวโน้มการพัฒนาสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ที่มีเทคโนโลยีและการใช้ความรู้เป็นฐานการพัฒนา ทำให้ต้องเร่งเตรียมพร้อมทั้งการสร้างระบบ กลไก และพัฒนาคนให้สามารถปรับตัวอย่างรู้เท่าทันได้ รวดเร็ว เพื่อคงสถานะการแข่งขันของประเทศและก้าวสู่ระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ได้อย่างเท่าทันโลก ได้ต่อไป อย่างไรก็ตาม ภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังมีความเปราะบางและมีแนวโน้มที่จะชะลอตัว ต่อเนื่อง และคาดว่าจะฟื้นตัวได้ช้ากว่าที่ประมาณการไว้เดิม จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของเศรษฐกิจ ไทยซึ่งต้องปรับตัวให้ทัน ทั้งการเริ่มปรับฐานเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับฐานรากถึงระดับมหภาค และการ ปรับนโยบายเศรษฐกิจของประเทศที่เหมาะสม ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ

ภายใต้สถานการณ์และแนวโน้มในอนาคตที่จะมีผลต่อการพัฒนาประเทศดังกล่าว แผน พัฒนาฯ ฉบับที่ ๕ จึงเป็นแผนที่ดำเนินการในช่วงเปลี่ยนผ่านที่สำคัญที่สุดช่วงหนึ่งของประเทศ ที่ จำเป็นต้องเร่งรัดการปฏิรูประบบเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในทางปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น และมุ่งฟื้นฟูเศรษฐกิจให้หลุดพ้นจากภาวะวิกฤต พร้อมทั้งวางรากฐานการพัฒนากระบวนเศรษฐกิจ ภายในประเทศให้มีความเข้มแข็ง มีเสถียรภาพ และมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจาก ภายนอกและสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น ขณะเดียวกัน จะต้องให้ความสำคัญลำดับสูงกับการ บริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างสถานะผู้นำร่วมกันในทุกระดับ ในอันที่จะสร้างพลังร่วมกันให้เกิด ค่านิยมใหม่ในสังคม ที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการประเทศใหม่ที่พร้อมรับ การเปลี่ยนแปลงของโลก

การพัฒนาประเทศไทยในอนาคต ๒๐ ปี มีจุดมุ่งหมายมุ่งเน้นการแก้ปัญหาความยากจนและ ขกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศ ให้เกิด “การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุข ของคนไทย” และสร้างค่านิยมร่วม ให้คนไทยตระหนักถึงความจำเป็นและปรับเปลี่ยนกระบวน การคิด ทักษะ และกระบวนการทำงาน โดยยึด “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทางให้ เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการประเทศแนวใหม่ ที่มุ่งสู่ประสิทธิภาพและคุณภาพ และ ก้าวตามโลกได้อย่างรู้เท่าทัน

เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดีในสังคมไทยบนพื้นฐานของการอนุรักษ์ วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของความเป็นไทย จึงได้กำหนดสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์ โดยมุ่ง พัฒนาสู่ “สังคมที่เข้มแข็งและมีดุลยภาพ” ใน ๓ ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและ การเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน เพื่อก้าวสู่วิสัยทัศน์ร่วมของสังคมไทย จำเป็นต้อง ให้ความสำคัญกับการวาง “บทบาทการพัฒนาประเทศ” ในอนาคตอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ ศักยภาพและบทบาททางเศรษฐกิจของพื้นที่ โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมที่จะวางรากฐานการพัฒนา เป็นสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง มีระบบบริหารจัดการที่ดีในทุกระดับ ขณะเดียวกันมีการใช้ศักยภาพ ด้านเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทยที่ประณีประนอม เปิดกว้าง ในการพัฒนาเป็นแกนประสานการเจรจา เสริมสร้างสันติภาพในภูมิภาคและใช้ศักยภาพด้านการผลิตและบริการเพื่อเตรียมพัฒนาประเทศสู่

ความเป็นฐานเศรษฐกิจของภูมิภาค โดยเฉพาะด้านการเกษตร การแปรรูปการเกษตรและอาหาร การเป็นฐานการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และเป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิทยาการที่เข้มแข็ง ควบคู่ไปกับการพัฒนาเป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค ด้านการขนส่งทางอากาศ ทางบก และทางน้ำ รวมทั้งการสื่อสารโทรคมนาคมของภูมิภาค โดยอาศัยศักยภาพที่ได้เปรียบของพื้นที่เศรษฐกิจและโครงข่ายบริการพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นแล้ว เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้ก้าวตามโลกอย่างรู้เท่าทัน

๓.๑.๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ประกอบด้วย ๓ กลุ่มยุทธศาสตร์ และ ๗ ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของสังคม มีความสำคัญเป็นลำดับสูงสุด เน้นการปฏิรูปให้เกิดกลไกการบริหารจัดการที่ดี ทั้งในภาคการเมือง ภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาประเทศที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ให้มีความรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญและเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีให้สังคมไทยพร้อมรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งจะช่วยป้องกันและขจัดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบประกอบด้วย

(๑) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดี เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการผลักดันให้ทุกยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนไปได้ โดยให้ความสำคัญกับการปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส การกระจายภารกิจและความรับผิดชอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างโปร่งใส การป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลทุกภาคส่วนในสังคม การเสริมสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีของภาคเอกชน และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน

กลุ่มที่สอง การเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็ง เป็นกลุ่มยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคน ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้เป็นแกนหลักของสังคมไทย มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาชนบทและเมือง รวมตลอดทั้งมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สามารถสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและการยกระดับคุณภาพชีวิตให้คนไทยอยู่ดีมีสุขได้อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย

(๒) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การส่งเสริมให้คนมีงานทำ การปรับปรุงระบบการคุ้มครองทางสังคมให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั่วถึงและเป็นธรรม และการป้องกันแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการส่งเสริมบทบาทครอบครัว องค์กรทางศาสนา โรงเรียน ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน อาสาสมัคร และสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา

โดยส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งในการดูแลและพัฒนาสมาชิกในทุกด้าน สร้างและปลูกจิตสำนึกในความรักชาติและความเป็นไทยอย่างจริงจัง สนับสนุนบทบาทสถาบันทางสังคมต่างๆ ในการทำนุและพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาศักยภาพทางศาสนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาสื่อมวลชนทุกประเภทให้มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

(๓) ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ การแก้ปัญหาความยากจนในชนบทและเมืองภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม การสร้างความเชื่อมโยงของการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างเกื้อกูล การจัดการพื้นที่เชิงบูรณาการที่ยึดพื้นที่ภารกิจและการมีส่วนร่วม

(๔) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์ การอนุรักษ์ฟื้นฟูและรักษาสภาพแวดล้อมชุมชนศิลปวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยว และการบริหารจัดการปัญหามลพิษอย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มที่สาม การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้เข้าสู่สมดุลและยั่งยืน เป็นกลุ่มยุทธศาสตร์ที่เน้นการบริหารนโยบายเศรษฐกิจมหภาค ที่มุ่งส่งเสริมให้ฐานเศรษฐกิจของประเทศแข็งแกร่งและขยายตัวได้อย่างมีคุณภาพ โดยปรับฐานเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับฐานรากถึงระดับมหภาค และมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกอย่างรู้เท่าทัน บนพื้นฐานการพึ่งตนเอง และมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก ควบคู่ไปกับการรักษาสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งระดับมหภาคและระดับสาขา รวมทั้งการสร้างความพร้อมและพัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เน้นการพัฒนานวัตกรรมและการปรับใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมประกอบด้วย

(๕) ยุทธศาสตร์การบริหารเศรษฐกิจส่วนรวม ให้ความสำคัญกับการดำเนินนโยบายการเงินเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อวิกฤตเศรษฐกิจและช่วยกระจายความเจริญและสร้างความเป็นธรรม การดำเนินนโยบายการคลังและสร้างความมั่นคงของฐานะการคลังและกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค และการเตรียมความพร้อมของเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศ ให้มีภูมิคุ้มกันจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

(๖) ยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและการค้า เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพโครงสร้างพื้นฐาน การผลักดันขบวนการเพิ่มผลผลิตของประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และระบบสหกรณ์ ปรับปรุงระบบเจรจาและความร่วมมือในเวทีระหว่างประเทศ ส่งเสริมการค้าบริการที่มีศักยภาพเพื่อสร้างงานและกระจายรายได้

(๗) ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้และการพัฒนาเทคโนโลยี การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การยกระดับการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการบริหารการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มุ่งประสิทธิผล

๓.๑.๒ ลำดับความสำคัญของการพัฒนา

ในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๕ ได้คำนึงถึงประสิทธิภาพ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของประเทศ ภายใต้ทรัพยากรภาครัฐที่มีอยู่จำกัด ซึ่งต้องฟื้นฟูเศรษฐกิจให้แข็งแกร่ง มั่นคง และปรับฐานเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถขยายตัวต่อเนื่องในอนาคตได้อย่างมีคุณภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- การเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้ฟื้นตัวอย่างรวดเร็วและมีเสถียรภาพ
- การสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก
- การบรรเทาปัญหาสังคม
- การแก้ปัญหาความยากจน

๓.๒ นโยบาย ยุทธศาสตร์ และความเคลื่อนไหวระดับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยต่อประเทศในภูมิภาค โดยเฉพาะสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้

ภาคเหนือ นับเป็นภาคที่มีความสำคัญ เป็นศูนย์กลางของหกเหลี่ยมเศรษฐกิจ (GMS) โดยเฉพาะภาคเหนือตอนบน และเมื่อเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจทางตอนใต้ของจีนซึ่งมีการเคลื่อนย้ายความเจริญจากตะวันออกไปตะวันตกของจีน ทำให้ภูมิภาคนี้มีศักยภาพมากขึ้น สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงใช้ศักยภาพที่กล่าวมา พัฒนาภาคเหนือเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยสร้างเครือข่ายคมนาคมกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่ออำนวยความสะดวกด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และการขนส่ง การพัฒนาให้เชียงใหม่เป็นศูนย์กลางการบินของภูมิภาค การศึกษาและจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย เพื่อเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจกับพม่า ลาว และจีนตอนใต้-ตอนกลาง การจัดระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และท่าเทียบเรือเชียงแสน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอนุภูมิภาค เน้นการพัฒนาแบบยั่งยืนและการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ และการเร่งปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าและการลงทุน

๓.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย

วิสัยทัศน์: “เชียงราย : ประตูทองของวัฒนธรรมล้านนาและการค้าสู่สากล”

พันธกิจ

- (๑) เร่งแก้ปัญหาและพัฒนาการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการคมนาคมขนส่ง ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และการยอมรับในระดับสากล
- (๒) ส่งเสริมการเกษตร อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมที่ไม่ก่อมลพิษที่เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประชาชนในจังหวัด
- (๓) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ คุณธรรม และส่งเสริมการศึกษาให้มีการกระจายโอกาสทางการศึกษา คุณภาพและความเป็นนานาชาติ
- (๔) แก้ไขปัญหาความยากจนโดยการยกระดับรายได้ของประชาชนให้สูงขึ้นและจัดระบบ ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องและสนับสนุนการเจริญเติบโตของจังหวัด
- (๕) อนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็งและเป็นตัวอย่างแก่ประเทศอื่นๆ ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน
- (๖) ส่งเสริมอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพและจิตใจให้มั่นคงและยั่งยืน
- (๗) แก้ปัญหาและพัฒนาให้เกิดความมั่นคงและปลอดภัยในพื้นที่ปกติและชายแดน

เป้าประสงค์

- (๑) รายได้จากการส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบนเพิ่มขึ้น
- (๒) เกษตรปลอดภัยและมีรายได้ของสินค้าเกษตรจากการแปรรูป/ สร้างรายได้จากการส่งออกของท้องถิ่นเพิ่มขึ้น
 - (๓) รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดเพิ่มขึ้น
 - (๔) พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้มีเกียรติศักดิ์ศรี มีความรู้ สุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ชุมชนยั่งยืน
 - (๕) ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และขยายโอกาสของประชาชนและชุมชน
 - (๖) อนุรักษ์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมประเพณีล้านนาให้เป็นที่ยอมรับในความเป็นแผ่นดินถิ่นไทยงามของประชาชนในจังหวัด และชื่นชมจากนักท่องเที่ยวต่างถิ่น
 - (๗) สร้างความมั่นคงปลอดภัยในพื้นที่ปกติ/พื้นที่ชายแดนให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและนักท่องเที่ยว

ตารางสรุปประเด็นยุทธศาสตร์และยุทธศาสตร์กับแนวทางการพัฒนา

ประเด็นยุทธศาสตร์/ยุทธศาสตร์	แนวทางการพัฒนา
<p>๑. ประเด็นยุทธศาสตร์เชิงรุก : สร้างฐานเศรษฐกิจใหม่ - ยุทธศาสตร์ที่ ๑: ประตูก้าวสู่อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน</p> <p>- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย เพื่อเพิ่มมูลค่า</p>	<p>๑.๑. การส่งเสริมการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>๑.๒ การพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาของ GMS</p> <p>๑.๓ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับเขตเศรษฐกิจชายแดน การค้า การท่องเที่ยว ทางน้ำและทางบกในพื้นที่จังหวัดเชียงราย</p> <p>๑.๔ การพัฒนาจังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางขนส่งสินค้าทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ (Logistics) เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจชายแดนและการลงทุนเพื่อผลิตสินค้าส่งออก</p> <p>๑.๕ การพัฒนามาตรฐานและบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP</p> <p>๒.๑ การส่งเสริมเกษตรปลอดภัย</p> <p>๒.๒ ส่งเสริมผลิตผลหลักทางการเกษตรปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูงเพื่อส่งออก และการพัฒนาการนำเข้า</p> <p>๒.๓ ส่งเสริมการผลิต การตลาด และมาตรฐานความปลอดภัยของสินค้าเกษตร</p> <p>๒.๔ ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร</p>
<p>๒. ประเด็นยุทธศาสตร์ปรับตัว : เพิ่มมูลค่าฐานเศรษฐกิจเดิม -ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย</p>	<p>๓.๑ การจัดตั้งศูนย์บริหารการท่องเที่ยว</p> <p>๓.๒ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้หลากหลายรูปแบบ</p> <p>๓.๓ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เชื่อมโยงในจังหวัด/กลุ่มจังหวัด</p> <p>๓.๔ ส่งเสริมการท่องเที่ยวตลอดปี</p> <p>๓.๕ ศูนย์กลางการท่องเที่ยวประเทศเพื่อนบ้านในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน</p>
<p>-ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การพัฒนาสังคมและทรัพยากรมนุษย์</p>	<p>๔.๑ ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนา</p> <p>๔.๒ ส่งเสริมสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพจังหวัดเชียงราย</p> <p>๔.๓ ส่งเสริมการศึกษาในระบบสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติได้ในชุมชน</p> <p>๔.๔ เป็นศูนย์กลางการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล</p>

ประเด็นยุทธศาสตร์/ยุทธศาสตร์	แนวทางการพัฒนา
	<p>๔.๕ ส่งเสริมประชาชนดำรงชีวิตอย่างสันติสุข ใช้ชีวิตสมัยใหม่ให้สอดคล้องกับประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมที่ดี อย่างยั่งยืน</p> <p>๔.๖ การจัดระเบียบสังคมของเด็กและเยาวชน</p> <p>๔.๗ การสร้างสุขภาพกาย – จิต ที่ดี</p> <p>๔.๘ เป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสาธารณสุขของกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน</p> <p>๔.๙ ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรเครือข่ายพัฒนาสังคมทั้งภาครัฐ/เอกชน</p> <p>๔.๑๐ บริการสวัสดิการสังคม และช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน</p>
<p>-ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : สร้างเศรษฐกิจ พื้นบ้าน สืบสานสู่สากล</p>	<p>๕.๑ ส่งเสริมอาชีพ สร้างเครือข่ายและขยายไปสู่วิสาหกิจชุมชน</p> <p>๕.๒ การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต การแปรรูปผลิตภัณฑ์ OTOP พัฒนาให้ได้มาตรฐานสู่สากล</p> <p>๕.๓ การตั้งศูนย์บรรจุกิจกรรม OTOP</p>
<p>๓. ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ยั่งยืน : สนับสนุนทั้งฐานเศรษฐกิจเดิมและเศรษฐกิจใหม่</p> <p>-ยุทธศาสตร์ที่ ๖ : เชียงราย แผ่นดิน ถิ่นไทยงาม</p> <p>-ยุทธศาสตร์ที่ ๗ : ความมั่นคงและ ปลอดภัยในพื้นที่ปกติและชายแดน</p>	<p>๖.๑ อนุรักษ์ฟื้นฟูและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมล้านนาอย่างเป็นระบบและยั่งยืน เป็นเลิศในระดับนานาชาติ</p> <p>๖.๒ การพัฒนาบุคลากรและสำนักด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนา</p> <p>๖.๓ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน</p> <p>๖.๔ การพัฒนาพื้นที่ทางด้านกายภาพเมืองและชนบท</p> <p>๗.๑ การส่งเสริมความมั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิตพื้นที่ปกติและชายแดน</p> <p>๗.๒ การสร้างความเข้มแข็งชุมชนในพื้นที่เมือง ชนบทและการเอาชนะยาเสพติดและผู้มีอิทธิพล</p>

๓.๔ สถานการณ์ความร่วมมือระหว่างไทย-จีนตอนใต้ ปี ๒๕๔๖

* ยูENNANทำการปรับปรุงร่องน้ำในแม่น้ำโขงตอนบน เริ่มจากเขตติดต่อกับจีน-พม่า (บริเวณเส้น ๒๔๑) ถึงห้วยทรายประเทศลาว รวมระยะทาง ๓๑๑ กิโลเมตร และจีนได้ทำการกำจัดเกาะแก่งทั้งหมด ๒๒ แก่ง ตามแผนงานที่ได้ตกลงกันของ ๔ ประเทศ โดยปฏิบัติตามมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

* รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจะร่วมมือด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ตามแคมเปญ Thailand - China : The Glorious Combination โดยฝ่ายจีนจะเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในมณฑลเสฉวนและยูนนาน ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีการรักษาสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังเป็นเมืองแห่งประวัติศาสตร์ มีความเป็นมายาวนาน มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลกและสามารถเดินทางเข้าถึงได้ โดยเชื่อมกับภาคเหนือเข้าสู่จีนตอนใต้ โดยเฉพาะการใช้ศักยภาพของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นฐานตามนโยบายในการผลักดันให้เป็นฮับหรือศูนย์กลางการบิน

* คณะรองนายกรัฐมนตรีเชินบันทิกความเข้าใจกับผู้ว่าการมณฑลยูนนานและคณะที่เมืองคุนหมิง มณฑลยูนนาน จำนวน ๖ ฉบับ ดังนี้

(๑) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กับการท่องเที่ยวมณฑลยูนนานและการท่องเที่ยวมณฑลเสฉวน เรื่องแผนปฏิบัติการส่งเสริมความร่วมมือด้านท่องเที่ยวภายใต้โครงการ Thailand-China: The Glorious Combination ที่จะจัดทำแผนการตลาดและพัฒนารายการท่องเที่ยวร่วมกัน

(๒) สมาคมไทยธุรกิจท่องเที่ยว (ATTA) ลงนามร่วมกับภาคเอกชนผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของจีน ในความร่วมมือจัดรายการนำเที่ยวคุณภาพ เพื่อแก้ปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญ

(๓) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ลงนามร่วมกับสำนักงานพัฒนาการวางแผนของมณฑลยูนนานวางยุทธศาสตร์เศรษฐกิจระหว่างไทยและยูนนาน ซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการออกมา โดยเฉพาะในเรื่องการเชื่อมโยงการคมนาคมและพลังงาน

(๔) การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ลงนามร่วมกับนิคมอุตสาหกรรมไฮเทคคุนหมิง ที่จะพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษร่วมกันในจังหวัดเชียงราย

(๕) สำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BOI) ลงนามร่วมกับสภาส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของจีน (CCPIT) เรื่องการส่งเสริมให้นักลงทุนของแต่ละประเทศเข้าไปร่วมลงทุน ในทั้งสองประเทศซึ่งกันและกัน

(๖) สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ลงนามร่วมกับสภาส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของจีน (CCPIT) เพื่อสนับสนุนให้นักธุรกิจและนักลงทุนของทั้งสองประเทศร่วมมือกัน

* ผู้ว่าการมณฑลยูนนาน ได้ยื่นข้อเสนอ ๗ ข้อ ให้รองนายกรัฐมนตรีและคณะ เพื่อดำเนินการร่วมกับรัฐบาลไทย ดังนี้

(๑) ให้ทั้งสองประเทศแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันมากขึ้น โดยเสนอให้จัดประชุมคณะทำงานยูนนาน-ไทย ครั้งที่ ๑ ภายในปีนี้ เพื่อเร่งให้ความร่วมมือมีผลเป็นรูปธรรมมากที่สุด

(๒) ให้สนับสนุนการค้าการลงทุนให้สะดวกมากขึ้น

(๓) พัฒนาเส้นทางคมนาคมระหว่างกันมากขึ้น

(๔) สร้างถนนระหว่างไทย-คุนหมิง

(๕) ส่งเสริมการค้าการท่องเที่ยว

(๖) ส่งเสริมการค้าทางพาราย่างใกล้ชิด

(๗) การผลิตยารักษาโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ซึ่งกำลังหาหรือกับกระทรวงสาธารณสุขของไทยอย่างใกล้ชิด

* ได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านการขนส่งทางรถไฟระหว่าง การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) กับมณฑลยูนนาน โดยบริษัท ปตท.มีแผนที่จะส่งก๊าซหุงต้ม หรือ LPG ไปยังจีนตอนใต้ เนื่องจากมีความต้องการค่อนข้างมาก เพราะมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น โดยเฉพาะยูนนานและเสฉวน โดยจะทำการขนส่งก๊าซ LPG ๒ ทาง คือ ขนส่งทางแม่น้ำโขงและขนส่งทางบกโดยรถยนต์และรถไฟ ผ่าน แม่สาย ท่าขี้เหล็ก เชียงตุง เมืองลา (พม่า) และข้ามมณฑลยูนนานประเทศจีน

* คณะรองนายกรัฐมนตรีของไทยหารือกับรัฐมนตรีสำนักงานควบคุมคุณภาพและตรวจสอบกักกันโรคของจีน ทั้งสองประเทศได้ตกลงที่จะยกเลิกมาตรการห้ามนำเข้าลำไยและตะพาน้ำจากประเทศไทย โดยได้มีการลงนามในข้อตกลงเกี่ยวกับการอนุญาตนำเข้าลำไยจากไทย รวมทั้งพิธีการว่าด้วยกระบวนการในการนำเข้าตะพาน้ำจากประเทศไทย จะทำให้สามารถส่งออกสินค้าทั้ง ๒ ชนิดดังกล่าวได้ตามปกติ

* การประชุมความร่วมมือเอเชีย ครั้งที่ ๒ ที่เชียงใหม่ แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ในกรอบเอซีดี และกรอบการประชุมข้างเคียง ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน กำหนดการเป็นทางการการประชุมเอซีดี มีหลายวาระในการประชุมรอบนี้ แต่หัวใจการประชุมรอบนี้ คือ ความร่วมมือก่อตั้งตลาดพันธบัตรเอเชียและประธานาธิบดีจีน ตอบรับที่จะเดินทางร่วมประชุมสุดยอดเอเปคที่ประเทศไทย

* รองผู้ว่าการมณฑลยูนนาน เผยว่ามณฑลยูนนานให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อธุรกิจและการลงทุนร่วมกับประเทศไทยในเรื่องการเกษตร อุตสาหกรรม คมนาคม พลังงาน อุตสาหกรรมไฮเทค โนโลยี วัสดุก่อสร้าง และการก่อสร้าง โรงงานยาสูบ การผลิตยาชีวภาพ สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว การลงทุน และการค้า โดยมณฑลยูนนานยินดีต้อนรับนักลงทุนจากไทยเข้าไปลงทุนและจะสนับสนุนให้นักลงทุนในยูนนานมาลงทุนในไทยด้วย ซึ่งนักธุรกิจจีนจะใช้มณฑลยูนนานเป็นทางผ่านไปยังประเทศไทย สำหรับการลดภาษีผักและผลไม้เหลือร้อยละ ๐ จะมีสินค้าจีนเกี่ยวข้องประมาณ ๖๐๐ รายการ

* รัฐมนตรีกระทรวงวิเทศสัมพันธ์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เข้าพบและหารือข้อราชการกับ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย ที่กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะตั้งคณะทำงานร่วมกันเพื่อดูแลความสัมพันธ์ระหว่างไทยและยูนนาน โดยฝ่ายไทยมีอธิบดีกรมเอเชียตะวันออกเป็นประธาน และฝ่ายจีนมีอธิบดีกรมวิเทศสัมพันธ์ของมณฑลยูนนานเป็นประธาน ทั้งนี้ฝ่ายไทยได้ขอให้จีน

สนับสนุนให้คณะทำงานทั้งสองฝ่ายหารือกันเพื่อสร้างความร่วมมือด้านการลงทุนการค้าระหว่างไทย-ยูนนานให้มากยิ่งขึ้น

* รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่และประธานคณะกรรมการร่วมหอการค้า ๔ ประเทศ ในเขตสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ ร่วมต้อนรับรองผู้ว่าการการท่องเที่ยวมณฑลยูนนานและคณะ ๒๐ คน ที่เดินทางมาสำรวจเส้นทางท่องเที่ยวในเขตสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจระหว่างจีน ลาว พม่า และไทย ทั้งยังได้หารือและวางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกันระหว่าง ๔ ประเทศ โดยมีแผนการท่องเที่ยวสิ้นสุดที่จังหวัดเชียงรายและ เชียงใหม่ เนื่องจากตลาดท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มีศักยภาพและมีความพร้อมอย่างยิ่ง เพราะจังหวัดเชียงใหม่เป็นตลาดท่องเที่ยวสำคัญที่สามารถเชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่ใกล้เคียงได้สะดวก โดยสามารถบินตรงต่อไปยังจังหวัดสุโขทัยได้ จึงถือเป็นตลาดท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวในมณฑลยูนนาน ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก

* คณะรัฐมนตรีอนุมัติตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอการลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กับสภาส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนแห่งมณฑลยูนนานมีสาระสำคัญ ๔ ประการ ดังนี้

(๑) ภาคทั้งสองจะแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนระหว่างกัน และปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อส่งเสริมการลงทุนระหว่างประเทศทั้งสอง รวมถึงการระบุนโยบายการลงทุนที่มีศักยภาพด้านการลงทุนสูง การแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน รวมทั้งด้านเศรษฐกิจและการค้า

(๒) ภาคทั้งสองจะร่วมมือกันดำเนินงานเพื่อส่งเสริมโครงการลงทุนและกิจกรรมต่างๆ ที่มีความสนใจร่วมกัน โดยภาคทั้งสองจะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการแนะนำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สามารถอำนวยความสะดวกในการดำเนินการส่งเสริมดังกล่าว

(๓) ภาคทั้งสองจะสนับสนุนและอำนวยความสะดวกซึ่งกันและกันแก่คณะหาข้อมูลด้านการลงทุนและคณะนักธุรกิจของแต่ละฝ่าย

(๔) หากมีข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับบันทึกความเข้าใจด้านการลงทุนฉบับนี้ หรือเกี่ยวข้องกับความร่วมมือด้านการลงทุนอื่นๆ นอกเหนือจากที่ระบุในบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ ภาคทั้งสองจะดำเนินการเจรจาในฐานะที่เป็นมิตรที่ดีต่อกัน

* กงสุลใหญ่ไทยประจำนครคุนหมิง เผยว่า บทบาทของกงสุลจะปรับเปลี่ยนการบริหารราชการแบบ CEO เช่นเดียวกับการบริหารราชการจังหวัด โดยเฉพาะการทำยุทธศาสตร์ด้านการค้าและการลงทุนกับจีน ซึ่งเป็นตลาดใหญ่ ขณะนี้จีนกำลังลงทุนเพื่อเร่งพัฒนาฝั่งตะวันตกใน ๑๑ มณฑล จึงเป็นโอกาสของนักธุรกิจและผู้ประกอบการไทยในภาคเหนือที่รัฐบาลได้ผลักดันให้เป็นศูนย์กลางการบิน (Hub) และเป็นเมืองยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงกับจีนในเขตสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ

* คณะรัฐมนตรีไทย รัับทราบการลงนามความตกลงเร่งลดภาษีสินค้าผักและผลไม้ และการหารือสองฝ่ายระหว่างไทย-จีน และผลการหารือของ ๒ ฝ่าย ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาคเหนือของไทย ดังนี้

(๑) การลงนามความตกลงเร่งลดภาษีสินค้าผักและผลไม้ระหว่างไทย-จีน

(๒) ผลการหารือทวิภาคีระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ไทย-จีน ซึ่งจีนสนใจเข้าร่วมโครงการต่างๆ ของไทย ในส่วนของภาคเหนือ คือ การก่อสร้างโรงงานยาสูบในเชียงใหม่

* คณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับสาธารณรัฐประชาชนจีน (การให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่สาธารณรัฐประชาชนจีน) ตามข้อเสนอของกระทรวงการคลัง ให้ยกเว้นอากรสำหรับสินค้าผักและผลไม้ที่มีถิ่นกำเนิดจากสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวนทั้งสิ้น ๑๑๖ รายการ ในส่วนของภาคเหนือมีผักและผลไม้ที่เกี่ยวข้องมาก คือ ลำไยสด ลำไยอบแห้ง ลิ้นจี่ มะขาม ผลไม้เมืองหนาว กระเทียม หอมแดง ท้อ และเห็ดหอม โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

(๑) ให้ของที่ได้รับการยกเว้นอากรต้องมีใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin : C/O) ที่ออกให้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในความตกลงเร่งลดภาษีผักผลไม้ระหว่างไทย-จีน ภายใต้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียน-จีน

(๒) ยกเว้นใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าสำหรับของที่มีราคา FOB ไม่เกิน ๒๐๐ เหรียญดอลลาร์ สรอ.

(๓) ผู้นำของเข้าต้องปฏิบัติตามระเบียบพิธีการที่กรมศุลกากรกำหนด

๓.๕ สถานการณ์ความร่วมมือระหว่างไทย-จีนตอนใต้ ปี ๒๕๔๗

* ผู้ตรวจราชการกระทรวงพาณิชย์ซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ คณะตัวแทนเกษตรกรทางภาคเหนือ เดินทางไปเปิดตลาดสินค้าผลไม้ลิ้นจี่และลำไยสด โดยจัดงานแสดงผลไม้ลิ้นจี่และลำไยสด พร้อมกับเปิดให้คนจีนได้ทดลองชิม ที่นครคุนหมิง เมืองเซียงรุ่ง และเมืองซือเหมา มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน นอกจากนี้ การเดินทางดังกล่าว ได้มีการเจรจากับตัวแทนรัฐบาลและผู้นำเข้าใน ๓ เมืองของมณฑลยูนนาน โดยไทยสามารถเจรจาขายลำไยค้างสต็อกจำนวน ๑๕,๒๐๐ ตัน ของกลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์ทั้งหมด ทั้งนี้จะสามารถส่งลำไยอบแห้งดังกล่าวไปประเทศจีนได้ภายในเดือนเมษายน ๒๕๔๗

* รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของจีนประกาศยกเลิกพื้นที่ควบคุมไข้หวัดนกสายพันธุ์ H๕N๑ จำนวน ๒ แห่ง คือ เมืองชิลิน ซึ่งตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลยูนนานและเมืองไฮเฟิง

ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของมณฑลกว๋างดั่ง เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวปราศจากการติดเชื้อหรือการแพร่ระบาดของไข้หวัดนกเพิ่มเป็นเวลาติดต่อกัน ๒๑ วัน

* รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของจีนประกาศยกเลิกการกักกันพื้นที่ควบคุม การแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนก ๓ แห่ง คือ เมืองชงมิง และอำเภอกวานดู, เมืองคุนหมิง ซึ่งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลยูนนาน, สวนสัตว์ป่าในเมืองกว๋างดั่ง เนื่องจากไม่พบว่ามีกรณีติดเชื้อไข้หวัดนกเพิ่มขึ้นในพื้นที่ดังกล่าวเป็นเวลา ๒๑ วันติดต่อกัน

* ในการร่วมประชุมสภาประชาชนแห่งชาติจีน สมัยที่ ๑๐ วาระที่ ๒ ที่กรุงปักกิ่ง เกาหลีเหนือพร้อมคณะผู้แทนจาก มณฑลยูนนาน ได้ยื่นญัตติเสนอให้รัฐบาลยกเลิกการจำกัดปริมาณเงินหยวนตามแนวชายแดนที่ติดกับลาว เวียดนาม และพม่า เพื่อสร้างความคล่องตัวทางการค้า รวมถึงลดปริมาณเงินที่เข้าออกโดยผิดกฎหมายและสร้างมาตรฐานการชำระบัญชี ตลอดจนเป็นการยกระดับเงินหยวนสู่เงินสกุลสากลประจำภูมิภาค โดยปัจจุบันธนาคารกลาง และศุลกากรจีนกำหนดว่าประชาชนสามารถนำเงินออกนอกประเทศได้ครั้งละไม่เกิน ๖,๐๐๐ หยวน เช่นเดียวกับชาวต่างชาติที่เข้าและออกแผ่นดินใหญ่

* จากการประชุมมันฝรั่งระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๕ ที่นครคุนหมิง เมืองหลวงของมณฑลยูนนาน ระบุว่า จีนควรปลูกมันฝรั่งเพิ่มขึ้น เนื่องจากการบริโภคในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาก และการปลูกมันฝรั่งยังสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรสูงกว่าการปลูกข้าวสาลี ข้าวโพด ข้าว และถั่วเหลือง ทั้งนี้แม้จีนเป็นประเทศผู้ผลิตมันฝรั่งรายใหญ่ที่สุดของโลก โดยผลิตมันฝรั่งได้เฉลี่ยปีละ ๖๖ ล้านตัน แต่ก็ยังต่ำกว่า ๑ ใน ๔ ของปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่นำไปผลิตสินค้าเพื่อการบริโภคในชีวิตประจำวัน

* ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม เปิดเผยว่าได้เดินทางไปเจรจาขายลู่ทางการค้าและการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๗ มีนาคม ๒๕๔๗ โดยได้พบปะกับผู้แทนทางการค้าของรัฐบาลและเอกชนของมณฑลยูนนาน นครคุนหมิง เมืองซีอเหมมา และเมืองเซียงรุ่ง พบว่าสินค้าอาหารทะเลแปรรูป ผลไม้กวน และลูกประคบ ได้รับความสนใจอย่างมาก ทั้งนี้ทางจีนได้เชิญจังหวัดสมุทรสงครามนำสินค้าไปร่วมในงานแสดงสินค้าที่นครคุนหมิงและเขตปกครองสิบสองปันนา

* รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและคณะเดินทางเยือนมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ ได้เข้าพบหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์มณฑลยูนนานที่นครคุนหมิง ในเรื่องความร่วมมือในอนาคต โดยเน้นความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและวัฒนธรรม เป็นสำคัญ นอกจากนี้ รมว.กระทรวงต่างประเทศ ยังได้เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมร่วมคณะทำงานไทย-ยูนนานครั้งที่ ๑ ซึ่งคณะทำงานดังกล่าวมีหน้าที่ดูแลภาพรวมความร่วมมือระหว่าง

ไทยกับมณฑลยูนนานในทุกๆ ด้านให้มีเอกภาพและประสบความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับจีนของรัฐบาล

* ผู้อำนวยการการไฟฟ้าของเวียดนาม เผยว่า เป็นครั้งแรกที่บริษัท EVN'company No.๑ ของเวียดนาม ได้ทำสัญญาซื้อไฟฟ้าจากบริษัท Yunnan Electric Power Group Co.,Ltd. ภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้าน การซื้อขายไฟฟ้าและ การสร้างเครือข่ายสายส่งระหว่างรัฐบาล ๖ ประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยภายใต้สัญญาดังกล่าวทางเวียดนามซื้อไฟฟ้าจากจีนผ่านสายส่ง ๑๑๐- kv ด้วยกำลังการผลิต ๔๐ MW เพื่อนำไปใช้ทางภาคเหนือของจังหวัด Lao Cai

* ผู้ว่าการมณฑลยูนนาน เผยว่า ได้มีการจัดตั้งเขตการจ้างงานพิเศษสำหรับแรงงานที่ถูกยกเลิกจ้างงานขึ้นในเมืองตงชว่นซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลยูนนาน เพื่อแก้ไขปัญหาการว่างงาน อันสืบเนื่องมาจาก การที่อุตสาหกรรมเหมืองแร่ทองแดง ซึ่งเป็นภาคเศรษฐกิจหลักของเมืองประสบปัญหาทางการเงินจากการที่แหล่งวัตถุดิบเริ่มร่อยหรอลงไป โดยวิสาหกิจในเขตพิเศษดังกล่าว จะได้รับประโยชน์จากการลดหย่อนและยกเว้นภาษีเป็นระยะเวลา ๑๐ ปี นอกจากนี้ ทางการยังได้จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้เงินอุดหนุนและจัดฝึกอบรมแรงงานดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ทางการคาดว่านโยบายดังกล่าวจะสามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของภาคเอกชนและดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศได้

* รองเลขาธิการมณฑลยูนนาน เผยว่า ได้มีการจัดตั้งศูนย์อบรมภาษาที่ใช้สื่อสารในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ขึ้นที่ Yunnan Nationality University อาทิ ภาษาไทย เวียดนาม และพม่า เป็นต้น โดยการจัดตั้งศูนย์ดังกล่าวถือการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างจีนกับประเทศ อาเซียนรวม ๑๑ ประเทศ ทั้งนี้ คาดว่าในอนาคตจะสามารถเปิดสอนภาษาต่างประเทศได้ทั้งหมด ๖ ภาษาจากทั้ง ๑๐ ภาษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

* มณฑลยูนนานจัดคณะดูงานประกอบด้วยนักธุรกิจ ข้าราชการ บุคคลสำคัญในวงการวัฒนธรรม การกีฬา การท่องเที่ยวและผู้สื่อข่าว ขับริดเรลลี่เยือนประเทศในอาเซียนรวม ๕ ประเทศ ได้แก่ สปป.ลาว ไทย สหภาพพม่า มาเลเซีย และสิงคโปร์ เพื่อนำคณะดูงานดังกล่าว พบปะและกระชับ ความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมือง และนักธุรกิจประเทศต่างๆ

* สำนักงานสถิติมณฑลยูนนานเผยว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของมณฑลเพิ่มขึ้นโดยมูลค่าเพิ่มผลผลิตสำหรับอุตสาหกรรมขั้นต้น (ภาคเกษตร) อุตสาหกรรมขั้นสอง (ภาคอุตสาหกรรมและก่อสร้าง) และผลผลิตขั้นที่สาม (บริการและอื่นๆ) เพิ่มขึ้น

* มีการร่วมลงนามกรอบข้อตกลงความร่วมมือที่มณฑลกวางตุ้ง เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านต่างๆ ระหว่างเขตเศรษฐกิจพิเศษของจีน ได้แก่ ฮองกงและมาเก๊า และ ๕ มณฑลทางตอนใต้ของจีนประกอบด้วย กวางตุ้ง ฟูเจี้ยน เจียงซี หูหนาน กวางสี ไทหนาน เสฉวน กุ้ยโจว และยูนนาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกเลิกอุปสรรคทางการค้า และส่งเสริมการค้าและการลงทุน ระหว่างกัน เน้นความร่วมมือทางด้านพลังงาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การลงทุน ธุรกิจการค้า การท่องเที่ยว

การเกษตร แรงงาน การศึกษา สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ โดยมีกลไกในการดำเนินงานที่สำคัญคือการประชุมระดับผู้นำประจำปี

* ระหว่างปี ๒๕๔๕-๒๕๕๓ มณฑลยูนนานมีแผนการเปิดด่านการค้าเพิ่มขึ้นอีก ๑๔ จุด จากที่มีอยู่ในปัจจุบัน ๒๐ ด่าน และ ๑๕๓ จุดการค้า เพื่อเตรียมตัวเป็นประตูหลักสำหรับการขนส่งสินค้าระหว่างจีนกับอาเซียน รวมทั้งเป็นการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัน โดยด่านการค้าดังกล่าวประกอบด้วยด่านท่าอากาศยาน ๓ แห่งที่เมืองลี่เจียง ตี้ฉิ่ง และต้าลี่ ด่านทางรถไฟตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกของนครคุนหมิงและด่านทางบกอีก ๑๐ แห่งบริเวณแนวชายแดนที่มีระยะทาง ๔,๐๖๐ กิโลเมตร

* รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้นำคณะนักลงทุนไทยประมาณ ๑๔๐ ราย ไปศึกษาสู่ทางการลงทุนในมณฑลยูนนานตามคำเชิญของรัฐบาลยูนนาน

* มีการจัดงานแสดงสินค้านำเข้าและส่งออกประจำปี ณ ศูนย์แสดงนิทรรศการและการประชุมนานาชาติ นครคุนหมิงในวันที่ ๖ มิถุนายนที่ผ่านมา โดยมีธุรกิจสนใจเข้าร่วมกว่า ๑,๓๐๐ บริษัท จาก ๑๘ ประเทศ ระยะเวลาการจัดงานทั้งสิ้น ๕ วัน

* ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เผยว่า กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้นำคณะผู้ประกอบการอุตสาหกรรมคลัสเตอร์อาหารจำนวน ๑๐ รายเดินทางไปเปิดตลาดสินค้าอาหารในจังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน โดยได้มีการจัดกิจกรรมให้ผู้ผลิตสินค้าไทยจัดแสดงและสาธิตการทำอาหารไทยที่ศูนย์กระจายสินค้าและห้างสรรพสินค้าในจังหวัดสิบสองปันนา

* ผู้อำนวยการฝ่ายบริการลูกค้า บริษัทมณีต้าหมิงจำกัด เปิดเผยว่า ทางบริษัทร่วมกับธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย เปิดศูนย์กระจายสินค้าขายส่งขนาดใหญ่ในลักษณะสินค้านำเข้าและส่งออกแห่งแรกของไทย หรือ “Thai Business Center” ณ นครคุนหมิง มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน การลงทุนดังกล่าว ประกอบด้วยการลงทุนของบริษัทต้าหมิงจำกัดร้อยละ ๗๕ และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ ร้อยละ ๒๕ ทำสัญญาเช่าจากรัฐบาลจีนเป็นระยะเวลา ๑๐ ปี นับตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ เป็นต้นไป โดยศูนย์กระจายสินค้านี้มีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

* รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) เปิดเผยว่า จากผลการศึกษาวิจัยแนวทางการร่วมมือของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างไทย-จีน โดย สศอ.ร่วมกับสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผู้ประกอบการไทยอาจต้องเผชิญกับปัจจัยหลายด้านที่ไม่เอื้อต่อการขยายตลาด เสนอแนะว่ารัฐบาลต้องเน้นสร้างความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน เน้นการใช้ประโยชน์ภายใต้กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและเขตการค้าเสรีไทย-จีน โดยจีนจะได้รับประโยชน์จากการใช้พื้นที่ภาคเหนือ จ.เชียงรายเป็นฐานการผลิต และเป็นแหล่งกระจายสินค้า

ไปสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และตลาดโลก ส่วนไทยได้รับประโยชน์จากการส่งสินค้าออก โดยเฉพาะสินค้าที่เป็นชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ จากการศึกษาพื้นที่ในแต่ละภูมิภาคของจีนที่กำหนดให้เป็นพื้นที่เขตส่งเสริมการลงทุน พบว่า เขตส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ภาคตะวันตก เช่น นครคุนหมิง จะทำให้ผู้ประกอบการไทยได้ประโยชน์อย่างมาก

* รัฐมนตรีกระทรวงการรถไฟของจีนกล่าวว่า ทางกรจีนมีนโยบายพัฒนาทางรถไฟสายเก่าเชื่อมระหว่างนครคุนหมิงและเมืองฮานอ่ยประเทศเวียดนาม เพื่อประโยชน์ทางการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารระหว่างนครคุนหมิงกับเมืองฮานอ่ยเป็นสำคัญ คาดว่างบประมาณที่ใช้การลงทุนในโครงการดังกล่าวมีมูลค่าหลายร้อยล้านหยวน

* ทางกรจีนอนุญาตให้ธนาคารต่างชาติในนครคุนหมิง มณฑลยูนนาน ปักกิ่ง เซี่ยเหอ มณฑลฟูเจี้ยน เมืองซีอาน มณฑลชานซี เมืองเสิ่นหยาง มณฑลเหลียวหนิง จำนวน ๕ แห่งสามารถทำธุรกรรมสกุลเงินหยวน นอกจากนี้ ยังอนุญาตให้ธนาคารต่างชาติที่ต้องการเปิดสาขาใหม่สามารถส่งใบสมัครได้ที่ CBRC โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันตกและตะวันออกเฉียงเหนือจะได้รับการพิจารณาเป็นลำดับแรก และสามารถเป็นตัวแทนการประกันภัย สำหรับลูกค้ารายเดิมตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘

* ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชียได้อนุมัติเงินกู้วงเงิน ๑๘๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาสำหรับโครงการสร้างทางรถไฟระยะทาง ๑๖๗ กิโลเมตรในภาคตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลยูนนาน จากเมืองต้าหลี่ถึงเมืองลี่เจียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดข้อจำกัดทางด้านคมนาคมที่เป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของมณฑลทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ทำให้สามารถเชื่อมโยงเข้าไปถึงพื้นที่ที่ยากจนได้มากขึ้น ทั้งยังคาดว่าโครงการดังกล่าวจะสามารถช่วยสร้างงาน และรายได้แก่กลุ่มคนที่ยากจนได้ถึง ๗ พันคน โดยเฉพาะชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่บริเวณโครงการ ซึ่งโครงการนี้จะใช้เงินลงทุนประมาณ ๕๔๘ ล้านดอลลาร์ สรอ. เริ่มทดลองดำเนินงานในเดือนมกราคม ๒๕๕๒

* รองผู้อำนวยการคณะกรรมการพัฒนาและปฏิรูปมณฑลยูนนาน กล่าวในพิธีเปิดสถานีรถไฟแห่งใหม่ในนครคุนหมิงที่สามารถรองรับ ผู้โดยสารถึง ๗๐,๐๐๐ คนต่อวันว่า ในอีก ๕ ปีข้างหน้ามณฑลยูนนานจะมีเส้นทางรถไฟสายใหม่จำนวน ๑๒ สาย ประกอบด้วยเส้นทางที่เชื่อมระหว่างต้าหลี่ (Dali) และเซงกรีล่า (Shangrila) เส้นทางจากเมืองยู่ซี (Yuxi) ถึงเมืองเหอโจว และเส้นทางเชื่อมระหว่าง เมืองยู่ซีและมอฮาน (Mohan) ถือว่าเป็นเส้นทางสำคัญเชื่อมโยงระหว่างมณฑลยูนนานและมณฑลอื่นๆ ที่อยู่ภายในประเทศจีน รวมถึง ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คาดว่าหากสร้างเสร็จสมบูรณ์ในปี ๒๕๖๓ มีระยะทางรวม ๓,๗๕๐ กิโลเมตร

๓.๖ สถานการณ์การค้าชายแดนไทยกับจีนตอนใต้

ในปี ๒๕๔๖ มูลค่าการค้าโดยรวมเพิ่มขึ้น สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ ยางแผ่นรมควัน ยางรถยนต์ ยารักษาโรค ตะพาน้ำ และชิ้นส่วนไก่แช่แข็ง เป็นต้น ส่วนการนำเข้าปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก เริ่มต้นฤดูกาลของสินค้านำเข้าสำคัญ เช่น แอปเปิ้ล และสาลี รวมทั้งความตกลงในการลดภาษีผักและผลไม้ระหว่างไทยกับจีน เหลือร้อยละ ๐ ส่วนสินค้านำเข้าสำคัญอื่นๆ ได้แก่ ไม้สัก กระเทียม และเมล็ดทานตะวัน เป็นต้น ทั้งนี้ จากผลของความตกลงเร่งลดภาษีผักและผลไม้ระหว่าง ไทย-จีน (Early Harvest) ตั้งแต่วันที่ ๑เดือนตุลาคม ๒๕๔๖ ส่งผลให้การค้าในหมวดผักและผลไม้ประเภทแอปเปิ้ล สาลี กระเทียม และเห็ด ในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม อยู่ในเกณฑ์ขยายตัว ขณะที่การส่งออกในช่วงเดียวกันลดลง เนื่องจากปัจจัยทางด้านฤดูกาล

การส่งออกไปจีนตอนใต้ลดลง เนื่องจากระดับน้ำในแม่น้ำโขงลดลงมาจากภาวะฝนแล้ง และการสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำในจีนตอนใต้ทำให้เป็นอุปสรรคในการขนส่ง ส่งผลให้ผู้ส่งออกหลายรายหันไปส่งออก ในช่องทางอื่นๆ แทน ในขณะที่การนำเข้าจากจีนตอนใต้เพิ่มขึ้นจากผลของการเปิด FTA ผักและผลไม้กับจีน ทำให้มีการนำเข้าผักและผลไม้เพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว ประกอบกับการขนส่งทางน้ำจากจีนมาไทยมีอุปสรรคน้อยกว่าการขนส่งจากไทยไปจีน เนื่องจากจีนเป็นสามารถควบคุมกระแสน้ำได้ โดยจะปล่อยน้ำเมื่อมีความต้องการขนส่งสินค้าจากจีนมาไทย

๓.๗ สถานการณ์ความร่วมมือด้านสุขภาพและการแพทย์ระหว่างไทย-จีน

ไทยและจีนมีความสัมพันธ์ทั้งในระดับผู้นำประเทศ รัฐบาล และประชาชนอย่างใกล้ชิดมาแต่โบราณ ในด้านการดูแลสุขภาพประชาชน การแพทย์แผนจีนได้เข้ามาสู่วิถีชีวิตของประชาชนไทย โดยผ่านประชาชนจีนที่เข้ามาทำการค้าขายเป็นช่างฝีมือและอพยพ ซึ่งสามารถสืบย้อนไปจนถึงยุคกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี สินค้าด้านสมุนไพร โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มเครื่องเทศและข้าว เป็นสินค้าออกที่สำคัญที่ประเทศจีนนำส่งเข้าจากประเทศไทยมาแต่โบราณกาล

ประเทศไทยและประเทศจีนได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตภายหลังจากจีนได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อพ.ศ. ๒๔๘๒ โดยเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ นายกรัฐมนตรีไทย (มรว.คึกฤทธิ์ ปราโมช) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความร่วมมือด้านสุขภาพและการแพทย์ดังนี้

* รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทย (ฯพณฯ ดร.อุปคิษฐ์ ปาจารย์กุง) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศจีน (ฯพณฯ ฮวง หัว) ได้ลงนามในข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการ ไทย-จีน จากข้อตกลงดังกล่าวได้กำหนดให้มีคณะกรรมการความร่วมมือฯ ไทย-จีน ประชุมทุก ๑๘ เดือน โดยผลัดกันเป็นเจ้าภาพ ข้อตกลงดังกล่าวได้ครอบคลุมถึงความร่วมมือทางการแพทย์และสาธารณสุข ประเทศไทยได้ส่งบุคลากรทางการแพทย์ไปศึกษาด้านการแพทย์และสาธารณสุขจำนวนหลายรุ่น อาทิเช่น การฝังเข็ม การผ่าตัด จุลศัลยกรรม การแพทย์

แผนจีน ส่วนจีนได้ส่งบุคลากรทางสาธารณสุขมาศึกษาเรื่องการสาธารณสุขมูลฐาน การควบคุมโรคเอดส์ และการพัฒนาสมุนไพร

* ณ นครปักกิ่ง กระทรวงสาธารณสุขไทยและจีน ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจฉบับที่ ๑ โดยรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขไทย (ฯพณฯ มন্ত্রী พงษ์พานิช) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขจีน (ฯพณฯ เฉิน หมิน จาง) โดยตกลงในความร่วมมือ ๑๓ สาขา และกำหนดให้มีคณะกรรมการร่วมระดับรัฐมนตรีประชุมทุก ๑๒ เดือน จากความร่วมมือด้านสาธารณสุขสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

(๑) การแลกเปลี่ยนเภสัชตำรับทั้ง ๒ ประเทศ

(๒) กระทรวงสาธารณสุขไทยโดยความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเซี่ยงไฮ้ และมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ได้จัดหลักสูตรการฝังเข็มสำหรับแพทย์แผนตะวันตกในประเทศไทย ในหลักสูตร ๓ เดือน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบัน เป็นจำนวน ๑๑ รุ่น มีผู้สำเร็จ จำนวน ๔๒๕ คน โดยสามารถให้บริการการฝังเข็มในโรงพยาบาลต่างๆ ทั่วประเทศ และแพทย์ที่ผ่านการอบรมได้รวมตัวกันก่อตั้งสมาคมแพทย์ฝังเข็มและสมุนไพร และในวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ศูนย์ความร่วมมือการแพทย์ไทย-จีน ได้สมัครเป็นสมาชิกสหพันธ์ฝังเข็มโลกและกระทรวงสาธารณสุขได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจเรื่องความร่วมมือในการฝึกอบรมการฝังเข็มกับสหพันธ์ฝังเข็มโลก

(๓) การวิจัยร่วมในยารักษาโรคเอดส์และโรคมะเร็ง โดยยารักษาโรคเอดส์ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และสถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์คุนหมิง (KIB) ซึ่งดำเนินการวิจัยทางคลินิกในประเทศไทยตามข้อตกลง พ.ศ.๒๕๔๒ ได้ผ่านการวิจัยทางคลินิกเบื้องต้น และได้ขึ้นทะเบียนเป็นยาแผนโบราณในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๔๗ ส่วนสำหรับการวิจัยยารักษา มะเร็งอื่นๆ ยังอยู่ในขั้นตอนดำเนินการ

(๔) เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ในการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านสาธารณสุขไทย-จีน ซึ่งเป็นโอกาสที่การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-จีน ครบ ๒๕ ปี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขทั้ง ๒ ประเทศ ได้ร่วมลงนามในบันทึกความเข้าใจที่จะจัดตั้งศูนย์การแพทย์แผนจีนของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในประเทศไทย และได้ร่วมเป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารศูนย์การแพทย์ไทย-จีน ซึ่งสนับสนุนโดยมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง

(๕) เมื่อวันที่ ๒-๓ กรกฎาคม ๒๕๔๑ กระทรวงสาธารณสุขไทยและจีนร่วมกับมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง มหาวิทยาลัยมหิดลและองค์การอนามัยโลก ได้จัดประชุมสัมมนานานาชาติเรื่อง การแพทย์ผสมผสาน ณ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีนักวิชาการทั้งไทยและจีนและนานาชาติเข้าร่วมประชุมกว่า ๗๐๐ คน มีบทความวิชาการเสนอกว่า ๑๒๐ เรื่อง

(๖) ในการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านสาธารณสุขไทย-จีน พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้มีการอนุมัติโครงการปลูกสมุนไพรจีนเพื่อทดแทนการนำเข้าในประเทศไทยจำนวน ๑๑ ชนิด ได้แก่

โกฐสอ จำนวน ๓ ชนิด โกฐเชียง โกฐเขมา โกฐหัวบัว โกฐจุฬาลำพา (ชิงเฮา ชนิดที่ ๑) ชิงเฮา (ชนิดที่ ๒) ออบเชยจีน ชะเอมเทศ ปัญจขันธ์ (เจียวกู่หลาน)

(๗) ในการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านสาธารณสุขไทย-จีน ครั้งที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ ณ ประเทศไทย ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงที่จะขยายการบังคับใช้ของบันทึกความเข้าใจต่อไปอีก ๕ ปี และได้เพิ่มสาขาความร่วมมือที่ ๑๔ เรื่อง สุขภาพจิต

(๘) การประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านสาธารณสุขไทย-จีน ครั้งที่ ๖ ณ นครปักกิ่ง ฝ่ายจีนได้ขอขอบคุณไทยที่ได้สนับสนุนเงินในการต่อสู้กับโรคซาร์สและขอการสนับสนุนจากฝ่ายไทยสำหรับการควบคุมโรคเอดส์ในประเทศจีน และพร้อมจะร่วมกับฝ่ายไทยในการศึกษาจัดระบบประกันสุขภาพสำหรับประชาชนจีนต่อไป

(๙) การประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านสาธารณสุขไทย-จีน ครั้งที่ ๗ ที่มีขึ้นในประเทศไทย จะมีสาขาความร่วมมือเพิ่มเติมจำนวน ๓ เรื่อง ดังนี้

(๙.๑) ความร่วมมือด้านการแพทย์พื้นบ้าน

(๙.๒) ความร่วมมือด้านการแพทย์พื้นบ้านในการวิจัยการควบคุมโรคระบาดจากเชื้อไวรัส อาทิเช่น โรคซาร์ส โรคไขหวัดนก ฯลฯ

(๙.๓) ความร่วมมือการฝึกอบรมผู้บริหารงานด้านสาธารณสุขและจะมีพิธีเปิดอาคารศูนย์การแพทย์ไทย-จีนของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง, การเปิดสถาบันการแพทย์ไทย-จีน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้, การเปิดศูนย์สุขภาพไทย ณ นครเซี่ยงไฮ้ และการประชุมนานาชาติเรื่อง ANDROLOGY ณ ประเทศไทย

๔. แนวทางการนำมิติทางวัฒนธรรมเป็นฐานในการพัฒนาความสัมพันธ์ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (โดยเฉพาะกับสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้)

จากผลการจัดเวทีเพื่อระดมแนวคิดและแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาในมิติวัฒนธรรมภายใต้ความร่วมมือระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้กับภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ในหัวข้อเรื่อง “โอกาสของคนเชียงราย ในการนำมิติวัฒนธรรมมาพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน” จากตัวแทนเครือข่ายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ป้าไม้ จังหวัดเชียงราย สภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย หอการค้าจังหวัดเชียงราย บริษัทนำเที่ยวจังหวัดเชียงราย สมาคมการท่องเที่ยวเชียงราย เกษตรจังหวัดเชียงราย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย สโมสรโรตารี อำเภอแม่จัน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย และสำนักงานการท่องเที่ยวภาคเหนือเขต ๒ ณ โรงแรมเวียงอินทร์ จังหวัดเชียงราย ในวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๘ ที่ผ่านมานั้น ได้ข้อสรุปภายใต้กรอบประเด็นสำคัญ ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านบริการ ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับบริการสุขภาพ บริการการศึกษา บริการการท่องเที่ยว ด้านการค้า การลงทุน และด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๑ ด้านบริการ (การศึกษา การท่องเที่ยว และสุขภาพ)

จากการที่ได้มองเห็นสถานการณ์ด้านต่างๆ ทั้งในแง่บวกและลบ ทำให้สามารถปรับแก้ไขเปลี่ยนแปลงวิกฤตให้เป็นโอกาส โดยในแง่บวกจะทำให้สามารถวางแผนเชิงรุก โดยเฉพาะการให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการศึกษา สืบเนื่องจากในช่วง ๑๐๐ ปีที่ผ่านมา การศึกษาของไทยมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การศึกษาส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรที่บังคับเกินไป แต่ใช้ประโยชน์ไม่ได้ ยกตัวอย่างเช่น แม่คำในอำเภอเชียงแสนซึ่งทำการค้าขายกับจีน แต่พูดภาษาจีนไม่ได้ จนเข้าสู่ระบบปฏิรูปการศึกษา ทำให้มองเห็นว่า การก้าวเข้ามาสู่ยุคพัฒนานั้น การเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด เพราะการศึกษาสามารถผลิตบุคลากรทั้งที่พร้อมไปพัฒนาประเทศให้สามารถอยู่รอดต่อไปได้และที่จะนำประเทศไปสู่ความหายนะ โดยควรมีการอบรมสั่งสอนคนตั้งแต่อยู่ในท้อง ซึ่งถือเป็นจุดแรกเริ่มของต้นทุนทางสังคม

ปัจจุบัน คนไม่ค่อยมีคุณภาพ คนทุกชาติมีทั้งจุดอ่อนและจุดแข็ง หากมีจุดแข็งก็ควรรักษาไว้ จุดอ่อนก็ต้องมีการศึกษาและหาแนวทางการแก้ไขกระบวนการพัฒนาคน เนื่องจากการศึกษาที่พัฒนาไปแล้ว หากเกิดการคอร์รัปชัน จะทำให้การพัฒนานั้นๆ ทำได้ไม่เต็มที่ ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมและพัฒนาคนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ มีวิสัยทัศน์ มีความรู้และจิตสำนึก โดยปรับเปลี่ยนแนวคิดและพฤติกรรมของคนเชียงราย

จากสถานการณ์การท่องเที่ยวในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา พบว่า การบริการการท่องเที่ยวของประเทศไทยเพื่อนบ้านเหนือกว่าไทยทั้งด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยประเทศไทยเปรียบเสมือนเป็นประตูสู่เพื่อนบ้าน ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาแวะเที่ยวที่ประเทศไทยและเชื่อมต่อไปยังประเทศเพื่อนบ้านได้ หากมีการพัฒนาการท่องเที่ยวและอาศัยโอกาสในเชิงพื้นที่ที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านได้หลายเส้นทางนี้ได้ จะเป็นผลดีต่อประเทศไทยได้มากขึ้น

ส่วนด้านบริการสุขภาพ เช่น สปา สมุนไพรไทย มีความเป็นไปได้มาก เนื่องจากประเทศไทยมีจุดเด่นในด้านบริการสุขภาพและสามารถรองรับตลาดสุขภาพได้ ทำให้ประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงอย่างพม่าให้ความเชื่อถือเข้ามาใช้บริการรักษาเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ควรคำนึงถึงสถานที่และพื้นที่ตามธรรมชาติที่เข้ามารองรับด้วย

๔.๒ ด้านการค้า การลงทุน

ความสัมพันธ์และความสำคัญด้านการค้าระหว่างประเทศไทยกับจีน มีมุมมอง ๒ ลักษณะที่สำคัญคือ หากมองด้านหนึ่ง ไทยกับจีนนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมาก แต่ในทางกลับกัน จีนไม่ได้มีความสัมพันธ์อะไรกับไทยเป็นพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับหลักในการปฏิบัติเชิงการค้าระหว่างประเทศ ที่ไม่มีประเทศใดในโลกที่จริงจังต่อกันในการค้า มีแต่จะมองหาผลประโยชน์จากประเทศตรงข้าม ดังนั้นความสัมพันธ์กับจีนจึงเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่ประเทศไทยต้องตั้งรับตลอดเวลา และจากการที่ประเทศจีนได้ทำการศึกษาทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนของประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทย ทำให้ปัจจุบัน จีนมีการลงทุนในประเทศไทยค่อนข้างมาก ด้วยการเข้าแทรกแซงในนามมูลนิธิและกิจกรรมชมรม โดยขึ้นกับพื้นฐานของเวลาและโอกาส และมองประเทศไทยเป็นเพียงมณฑลหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญทางเศรษฐกิจที่จะเป็นฐานผ่านไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ เช่น อินเดียมัลดีเชีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ขณะที่ประเทศไทยยังไม่รู้จักประเทศจีนดีพอทำให้เสียเปรียบด้านการค้ากับจีน โดยเฉพาะภาคการค้าทั้งหมดประมาณร้อยละ ๕๐ เป็นภาคเอกชน เช่น กรณีก่อนเปิด FTA กับจีน ไทยใช้เวลาศึกษาไม่มากนัก ขณะที่จีนมีการศึกษาอย่างน้อย ๔-๕ ปี ส่งผลให้ภายในระยะเวลา ๒ ปีที่ผ่านมา ไทยค้าขายขาดทุนมากมาย เช่น ประเด็นเกี่ยวกับข้าว รัฐบาลจีนให้ไทยส่งข้าวไปขาย ทั้งที่จีนเป็นประเทศที่ปลูกข้าวมากกว่าไทยและประชากรของจีนก็กินข้าวมากกว่า แต่เนื่องจากจีนได้ทำการศึกษาข้าวของไทย แม้กระทั่งนำไปตรวจหาดีเอ็นเอของข้าวซึ่งเป็นศาสตร์ขั้นสูง และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพข้าวของจีนให้สูงขึ้น ขณะที่คุณภาพข้าวไทยลดลง จากผลการตรวจสอบข้าวที่เข้าไปในประเทศจีนพบว่า มีสิ่งผสมปลอมปนมาก

แต่ในแง่ของภาครัฐ ยังมีความสัมพันธ์กันอยู่ โดยเฉพาะในส่วนท้องถิ่นยังสามารถมีการแลกเปลี่ยนกันได้ เนื่องจากวัฒนธรรมและคุณธรรมที่จีนได้รับการถ่ายทอดมาหลายพันปีไม่สามารถ

ปรับเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็ว จีนเองก็คำนึงถึงเรื่องคุณธรรมของลูกหลานภาคธุรกิจรุ่นใหม่ที่กำลังจะล้มสลาย พร้อมกับคิดหาวิธีทางแก้ไขเช่นกัน โดยการนำมิติวัฒนธรรมผสมผสานกับการค้า

ดังนั้น หากประเทศไทยต้องการความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกันกับจีนต้องปรับนโยบายและให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยโดยเฉพาะทางด้านวัฒนธรรม โดยการส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน หรือองค์กรต่างๆ ศึกษาติดตามข้อมูลเกี่ยวกับประเทศจีนอย่างลุ่มลึก เพื่อศึกษาเรียนรู้ แสวงหา แลกเปลี่ยน สร้างความร่วมมือกัน สร้างวัฒนธรรมที่ดี คือ การไม่หยุดนึ่งและมีการผสมผสานสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยเฉพาะวัฒนธรรมชายแดนที่เกิดการแลกเปลี่ยนกันนั้น ประเทศไทยได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากจีนมาอย่างหลากหลาย และที่สำคัญยังขาดการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมเหล่านั้นอย่างถ่องแท้ ซึ่งจะเป็นผลดีกับไทย หากได้มีการศึกษาและนำข้อมูลมาปรับใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนารากเหง้าของวัฒนธรรมไทยเพื่อการดำรงวิถีชีวิตอย่างยั่งยืน ยกตัวอย่างเช่น สินค้าบางอย่าง เช่น ลำไย สามารถตีตลาดในจีนได้ เนื่องจากจีน เรียกลำไยว่า หลงเหยียน ซึ่งแปลว่า ตามังกร คนจีนเชื่อว่า การได้กินตามังกรเป็นเรื่องที่ดี เช่นเดียวกับลองกอง จีนเรียกว่า หลงกง แปลว่า วังมังกร เป็นต้น

สำหรับการค้าชายแดน ยังเป็นประเด็นที่น่าเป็นห่วง เนื่องจากมีโครงการดำเนินการไปหลายอย่างแล้ว ผลที่ออกมาไทยยังค้ำค้ำกว่าประเทศเพื่อนบ้าน โดยในระยะเวลาที่ผ่านมา นั้น เชียงรายยังข่าอยู่กับที่ เพราะภาครัฐบาลยังไม่ค่อยเอาใจจริงเอาใจและไม่จัดทำให้เป็นระบบเป็นรูปธรรม แม้จะวางนโยบายและยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปัจจุบันการค้าชายแดนในภาพรวมจะมีแง่ลบเป็นส่วนใหญ่ แต่เมื่อเปรียบเทียบตัวเลขจริงๆ แล้ว ประเทศไทยไม่ได้เสียเปรียบมากนัก เนื่องจากในอดีตตัวเลขดังกล่าวยังไม่เปิดเผย เข้าหลายช่องทาง หลบๆ ซ่อนๆ เข้ามาในประเทศ แต่ปัจจุบันสินค้าที่เข้ามาต้องมีการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนในการคิดหาแนวทางการตั้งรับและปรับเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาสต่อไป โดยเร่งดำเนินการสะท้อนปัญหาให้รัฐบาลได้มีการส่งเสริมพัฒนาให้จังหวัดเชียงรายเป็นเมืองหลักหรือศูนย์กลางการส่งออกสินค้าภาคเหนือในการส่งสินค้าเข้าไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน

จากข้อมูลที่ได้ศึกษาทำให้เชื่อมั่นได้ว่า จังหวัดเชียงรายซึ่งถูกจัดอยู่ในโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษ สามารถเป็นศูนย์กลางด้านต่างๆ ได้ เนื่องจากจังหวัดเชียงรายมีศักยภาพและโอกาสมากกว่าหากเปรียบเทียบกับจังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะในเชิงพื้นที่มีความได้เปรียบกว่าจังหวัดและประเทศอื่นๆ เพราะมีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ การขนส่งทางอากาศติดต่อรหว่างประเทศสามารถทำได้ร้อยละ ๑๐๐ รวมทั้งสามารถนำสินค้าเข้าและผลักดันการส่งออกสู่เพื่อนบ้านได้ โดยอาศัยโครงการเชิงวัฒนธรรมเศรษฐกิจ อย่างเช่น โครงการหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล เป็นตัวนำร่อง

๔.๓ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สืบเนื่องจากการค้าเสรีหรือการเปิดเสรีชายแดนเกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ซึ่งความเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตคนจะกระทบต่อการผลิต และการเปลี่ยนแปลงทางการผลิตจะกระทบต่อทรัพยากร จึงควรมีแผนนโยบายในการจัดการทรัพยากรที่ยั่งยืน โดยการจัดการทรัพยากร คือ การจัดการคนให้อยู่ร่วมกับธรรมชาติ หากวิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงย่อมทำให้คนใช้ทรัพยากรเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมด้วยเช่นกัน การที่จะจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน จึงต้องคำนึงถึงการดำรงอยู่ของทรัพยากรเป็นหลัก ยกตัวอย่างเช่น การใช้ทรัพยากรกับการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึงปลายน้ำ สามารถบริหารจัดการทรัพยากรแบ่งได้ ๔ ระดับ คือ

(๑) การจัดการทรัพยากร โดยวิธีการจัดแบ่งพื้นที่การใช้ทรัพยากรให้เด่นชัดขึ้น

(๒) การให้ความคุ้มครอง ปกป้องทรัพยากรที่มีอยู่

(๓) การฟื้นฟูทรัพยากร

(๔) การส่งเสริมทรัพยากรในสิ่งที่เราจะนำมาใช้ประโยชน์และสิ่งที่ตลาดต้องการ

ทั้งนี้ ทรัพยากรต้องได้รับผลกระทบจากการจัดการอย่างแน่นอน แต่ต้องมีการจัดรับจัดแบ่งพื้นที่ให้ดี มีการจัดการ ปกป้อง คุ้มครอง ฟื้นฟู และส่งเสริมปัจจัยที่จะเป็นผลกระทบ

ภูมิปัญญาดั้งเดิมมีการจัดการทรัพยากรโดยวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่การจัดการสมัยใหม่อาจแตกแยกหรือขัดแย้งกับท้องถิ่น ซึ่งหน่วยงานไม่สามารถจัดการเองได้ทั้งหมด แต่ต้องใช้วิธีการแบบพิเศษ โดยให้ผู้บริหารหรือดำเนินการดำเนินนโยบายได้รับรู้

วิถีชีวิตมนุษย์เชิงวัฒนธรรมการเกษตรในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่มนุษย์มีความรักและเคารพธรรมชาติมาก พึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก มีระบบเครือญาติในการร่วมมือร่วมแรงกันทำงาน มีการลงแขกเอามือแรงงานกันและชีวิตพึ่งพาตนเองสูง กลับกลายเป็นการทำลายธรรมชาติมากขึ้น ระบบเครือญาติเริ่มสูญหาย เนื่องจากไม่มีเวลาและวิถีดำเนินชีวิตจำเป็นต้องใช้เงินเป็นหลัก ขณะเดียวกัน การพึ่งตนเองมีน้อยลง พึ่งพาเครื่องจักรกลมากขึ้น ตัวอย่างเช่น จีนสามารถจัดการนำคนอยู่ร่วมกับป่าได้โดยใช้การบริหารจัดการแบบจัดสรรเป็นโซน คือ การนำคนที่รักป่าจริงๆ เข้าไปดูแลป่า จับจองพื้นที่ใช้ประโยชน์ตามขนาดพื้นที่ที่กำหนด แล้วจัดระบบเป็นแบบสหกรณ์ โดยผลประโยชน์ที่ได้รับต้องนำมาแบ่งปันกัน ซึ่งการดูแลป่าเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ต้องมีเวลาเป็นตัวควบคุมด้วย

สำหรับการปลูกป่าของประเทศไทยที่ผ่านมานั้นล้มเหลวโดยสิ้นเชิง เนื่องจากปัจจัยต่างๆ ไม่เสริมกัน โดยเฉพาะคนไทยยังไม่ค่อยมีวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม ทั้งนี้หากเปรียบเทียบด้านต้นทุนการผลิตของไทยกับหลายประเทศยังสูงมาก เนื่องจากไม่ได้ปลูกพืชหรือใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างจริงจัง ตัวอย่างเช่น การปลูกข้าวแบบลงแขก ไม่จำกัดระยะเวลาในการผลิต แต่เป็นการช่วยกันทำแลกกันปลูกไว้เพื่อบริโภค แต่ถ้ามองในเชิงธุรกิจเปรียบเทียบการทำงานต่อวันต่อคนแล้ว

ถือว่าการลงทุนที่สูงมาก ไม่ได้มีการควบคุมต้นทุนการผลิต ไม่เน้นเรื่องการบริหารจัดการ และส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรม เมื่อถึงฤดูกาลทำนามักจะต้องแรงงานมาช่วยกันทำ ซึ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการประกอบการอาชีพต่างๆ ยังไม่มีความชัดเจน ทางด้านการผลิตก็มีการนำเข้าแรงงานต่างประเทศเข้ามามาก ในทางกลับกันต้องคิดปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการใหม่ เช่น นำโฉนดของแต่ละคนมารวมกันให้พื้นที่ใหญ่ขึ้น แล้วใช้ระบบสหกรณ์เข้าไปบริหารจัดการโดยใช้เครื่องจักรเข้ามาทุ่นแรง โดยแต่ละคนมีที่ดินเข้าไปใช้เป็นสินทรัพย์ทุนดำเนินการ จัดให้มีการบริหารจัดการที่ดี ลงทุนทำงานร่วมกัน จะทำให้วัฒนธรรมการทำงานร่วมกันเป็นทีมดีขึ้น ต้นทุนการผลิตจะลดน้อยลงประเทศพัฒนาได้โดยทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของตนเองและนำระบบดั้งเดิมสังคมเดิมทางวัฒนธรรมมาปรับใช้ ซึ่งจะเป็นการนำเอามิติวัฒนธรรมมาใช้ให้เกิดพลัง เพื่อรัฐจะได้ให้ความสำคัญกับท้องถิ่นมากขึ้น

นอกจากนั้น รัฐควรมีการปรับยุทธศาสตร์ทางการเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ต้องส่งบุคลากร ไปเรียนรู้เทคนิควิธีการจากต่างประเทศ เช่น การผลิตต่างๆ ก็ต้องนำยี่ห้อออกไปนอกประเทศ เพื่อนำกลับเข้ามาภายในประเทศซึ่งเป็นฐานการผลิต เอาอะไรเข้ามาก็ำยี่ห้อต่างๆ มาคิด ฉะนั้นประเทศไทยต้องเรียนรู้ ต้องบริหารการผลิต ต้องรู้ข้อมูลต่างๆ ด้วย ยกตัวอย่างเช่น แม้ว่าขวดสุราของจีนมีรูปแบบสวยงาม ราคาถูก แต่ไม่ค่อยอร่อย หากไทยนำมาคัดแปลงปรับเปลี่ยนเล็กน้อยให้ดีขึ้น แต่มีราคาแพง บางครั้งคุณภาพขวดก็ไม่สม่ำเสมอ ซึ่งไทยมีทรัพยากร แรงงานสามารถทำร่วมกับประเทศอื่นๆ ด้วย แต่ต้องพัฒนาเรื่องคุณภาพวัตถุดิบการส่งเสริมพัฒนาของรัฐด้วย ประกอบกับเงื่อนไขของคนจีนที่ไม่สามารถเป็นเจ้าของทรัพย์สินของตนเองได้ เพราะถือเป็นทรัพย์สินของรัฐบาลจีนทั้งหมดและเศรษฐกิจส่วนใหญ่ก็เป็นของรัฐบาล คนจีนจึงต้องแสวงหาสิ่งเหล่านี้ในต่างประเทศ

แนวโน้มที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเกี่ยวกับการตอบสนองด้านการใช้ทรัพยากร การบริการ และการดำรงชีพของคนในปัจจุบัน คือ ภาคการผลิตจะลดน้อยลง การดำรงชีพจะมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น เช่น อาชีพแกะสลักที่ต้องอาศัยทรัพยากรธรรมชาติมาเป็นวัตถุดิบดำเนินการจะต้องมีการควบคุมดูแลอย่างไร ต้องนำมิติวัฒนธรรมเข้าไปจัดการหรือไม่ ทั้งนี้ ยังต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์ เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่สวยงาม เป็นจุดขายจุดหนึ่งที่จะดึงดูดการท่องเที่ยวด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น การนำมิติทางวัฒนธรรมเข้าไปผนวกกับกระบวนการพัฒนาความสัมพันธแต่ละด้านให้ได้ผลดีนั้น จะต้องใช้รากเหง้าของวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่นเป็นฐานสำคัญในการพัฒนา โดยประยุกต์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และทิศทางการพัฒนา และไม่กลัวการเปลี่ยนแปลง เพราะวัฒนธรรมไม่ใช่สิ่งที่หยุดนิ่ง แต่มีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลาในลักษณะที่ดีขึ้น ซึ่งสามารถสรุปข้อเสนอแนะในหลายประเด็นที่ควรได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม และแก้ไข ได้ดังนี้

(๑) ภาครัฐควรมีการสนับสนุน ส่งเสริม สร้างความเชื่อมั่น และปลูกฝังให้คนในท้องถิ่นตระหนักถึงภูมิความรู้ท้องถิ่นในฐานะเป็นฐานรากของการพัฒนาต่างๆ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจอย่างจริงจัง และการพัฒนาควรมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของท้องถิ่น มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ไม่เข้าช้อนกับชุมชนหรือตำบลใกล้เคียง โดยให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและเสนอความต้องการ ตลอดจนควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายภายในพื้นที่ เพื่อผนึกกำลังเป็นพันธมิตรในการสร้างประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นและไม่เน้นการแข่งขันกันเอง เพื่อนำไปสู่การใช้และสืบทอดอย่างยั่งยืนต่อไป

ยกตัวอย่างเช่น ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ควรมีระบบการจัดการที่ดี ให้ประชาชนในพื้นที่เข้าใจและสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดและดูแลการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีองค์กรท้องถิ่นคอยเป็นที่ปรึกษาและให้คำปรึกษาในประเด็นที่สำคัญต่างๆ เช่น ด้านกฎหมาย การสนับสนุนงบประมาณ เป็นต้น เพื่อตอบสนองความต้องการท้องถิ่นอย่างแท้จริงและลดข้อขัดแย้งในการเข้าถึงและการจัดสรรทรัพยากรระหว่างภาครัฐและประชาชนดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

สำหรับการจัดการนั้น ควรมีการศึกษากระบวนการจัดการของประเทศที่ประสบผลสำเร็จเข้ามาประยุกต์และปรับใช้ให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ยกตัวอย่างเช่น ประเทศจีนที่มีระบบบริหารจัดการที่ดี มีการนำระบบ โชนิ่งเข้ามาจัดพื้นที่ให้เกิดความชัดเจน ช่วยลดความซ้ำซ้อนในการผลิตและการแข่งขันกันเอง โดยการจัดการหรือการเปลี่ยนแปลงนั้นกระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไปอย่างมีเป้าหมายให้ท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนร่วมและเล็งเห็นถึงความสำคัญ และมีการเพิ่มศักยภาพในการผลิต โดยเฉพาะแหล่งวัตถุดิบในระดับอุตสาหกรรมซึ่งปัจจุบันมีผลผลิตต่อไร่ค่อนข้างสูง

(๒) ควรสร้างบุคลากรที่มีจิตสำนึกของการมีส่วนร่วมและยึดประโยชน์ของคนส่วนรวมเป็นสำคัญ เนื่องจากกำลังคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาต่างๆ ประเทศใดหรือองค์กรใดที่มีบุคคลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ประเทศหรือองค์กรเหล่านั้นมักประสบผลสำเร็จในการพัฒนา ดังนั้นประเทศไทยควรมีการวางรากฐานของการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะด้านการศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาหรือสร้างคน ซึ่งการสร้างคนที่ดีได้นั้นจะต้องมีการพัฒนาหลายๆ ด้านควบคู่กัน

- ควรให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมเสนอความต้องการด้านกำลังคน กำหนดคุณลักษณะ ตลอดจนการผลิตกำลังคนที่สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้

- ควรดึงศักยภาพของผู้ที่มีความรู้ความสามารถซึ่งมีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน เข้ามาช่วยในการพัฒนา

- ควรมีการจัดการที่ดีในลักษณะเน้นการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเป็นการสืบสานและต่อยอด ให้เป็นฐานในการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

- ควรพัฒนาศักยภาพคนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมในการค้า โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีชายแดนติดต่อกับต่างประเทศ โดยการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการรายย่อยในด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ความรู้เกี่ยวกับอัตราการแลกเปลี่ยนและสกุลเงิน รวมทั้งศึกษาและเรียนรู้ให้เข้าใจถึงวัฒนธรรมของประเทศคู่ค้าเพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนา

(๓) ควรใช้โอกาสจากความสัมพันธ์และการมีลักษณะวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันของไทยกับจีน มาเพิ่มศักยภาพการพัฒนา โดยการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศในด้านต่างๆ เพื่อนำแนวทางและวิธีการที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้ในการวางแผนทางการพัฒนาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ความสัมพันธ์ต่อไปในอนาคต

(๔) ควรมีการศึกษาข้อมูลและทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศคู่ค้าอย่างถ่องแท้ โดยทบทวนมุมมองความสัมพันธ์ในสภาวะการณ์ปัจจุบันที่เป็นจริง นโยบาย รวมทั้งความต้องการและติดตามการเปลี่ยนแปลงอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะทิศทางการพัฒนาหรือการค้าในมิติของเอกชนกับเอกชน หรือเอกชนกับภาครัฐ

(๕) ควรนำมิติวัฒนธรรมมาช่วยในการพัฒนาการค้าในลักษณะการนำวัฒนธรรมแฝงไปกับสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า เพื่อช่วยให้เกิดการพัฒนาในรูปแบบที่ตรงตามความต้องการของประเทศคู่ค้า

(๖) ภาครัฐควรตระหนักและมีการจัดการเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพมาตรฐานสินค้า กฎหมายและสิทธิบัตรทางปัญญาระดับประเทศ โดยเฉพาะสินค้าส่วนใหญ่ที่ค้าขายกับต่างประเทศ ซึ่งเป็นการส่งเสริมศักยภาพในการแข่งขันและมีคุณภาพประโยชน์ต่อประเทศ ส่วนสินค้าในระดับท้องถิ่น ควรให้องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน ซึ่งอาจใช้แนวทางของสินค้า OTOP เข้ามาจัดการ

ท้ายนี้ จากมติที่ประชุมยังได้เสนอให้มีการจัดเวทีวัฒนธรรมขึ้น เพื่อจัดเป็นสถานที่พัฒนา และพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมถึง ชมรม สมาคมธุรกิจด้วย โดยมี สวช. เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณมาจัดเวทีประชุมต่างๆ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถเข้ามาร่วมปฏิบัติให้มีความสอดคล้องกับส่วนท้องถิ่นด้วย หากโครงสร้างการเมืองซึ่งเปรียบเสมือนโครงสร้างของบ้าน ยุทธศาสตร์การพัฒนาซึ่งเปรียบเสมือนสถาปัตยกรรม และวัฒนธรรม ซึ่งเปรียบเสมือนสิ่งของตกแต่งบ้าน หากวัฒนธรรมเราไม่แข็งแรงจะกระทบต่อส่วนต่างๆ ของบ้านได้

เอกสารและสื่ออิเล็กทรอนิกส์อ้างอิง

- “๑ ตุลา” สัปดาห์ทองประเทศจีน ได้ต้อนรับนักท่องเที่ยว ๘๐ กว่าล้านคน/ครั้ง รายได้การท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน ถัวเฉลี่ยเกินร้อยล้านหยวนต่อวัน. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๗), ๓๘-๓๙.
- “๕ โครงการใหญ่” ผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจยูนนาน. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๓), ๓๔-๓๕.
- “เมืองดอกไม้แห่งเอเชีย”: คุณหมิงจัดนิทรรศการดอกไม้ระหว่างประเทศ. (๒๕๔๗). แม่น้ำโขง, ๓ (๓๐), ๔๘-๔๙.
- “สัปดาห์วัฒนธรรมจาวทง” สะท้อนวัฒนธรรมยูนนานตะวันออก. (๒๕๔๗). แม่น้ำโขง, ๓ (๓๐), ๕๖-๕๗.
- กลไก “๑๐+๓”: แนวทางหลักแห่งความร่วมมือของเอเชียตะวันออก. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๗), ๓๒-๓๓.
- การบุกเบิกกลุ่มแม่น้ำโขง: เป็นการริเริ่มครั้งใหญ่ที่สุด ในการร่วมมือลักษณะภูมิภาคเอเชียตะวันออก. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๗), ๙-๑๑.
- การปาฐกถาพิเศษเรื่อง “โครงการครัวไทยสู่โลก” โดย นายกรพจน์ อัครวินวิจิตร ผู้แทนการค้าไทย วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๖ เวลา ๑๒.๓๐ – ๑๓.๔๕ ณ ห้องวิเทศสโมสร กระทรวงการต่างประเทศ
- การเปลี่ยนแปลงด้านการ “กิน” ของชาวจีน. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๐), ๖-๗.
- การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในยามว่างของชาวจีน. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๐), ๔-๕.
- การพัฒนาของจีนทำให้คนรู้สึกเวียนหัวตามัว. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๐), ๒๒.
- การพัฒนามาซึ่งการเปลี่ยนแปลงใหม่. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๐), ๒๑.
- การพัฒนาเศรษฐกิจของจีนได้ทำสถิติ “สุดขูดของโลก”. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๗), ๑๗.
- การลงทุนในต่างประเทศของธุรกิจจีนจะขยายตัวในระดับสูง. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๑), ๒๐-๒๑.
- การเลี้ยงกล้วยไม้เป็นแฟชั่นของชาวยูนนาน. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๒), ๕๖-๕๗.
- การสร้างสรรค์เส้นทางเชื่อมโยงยูนนานกับอาเซียนมีความคืบหน้าเรื่อยๆ. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๒), ๒๙.
- ข้อมูลประกอบการสนทนาสด โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายพัฒนา เมืองสุข) ในรายการกรองสถานีการณีสถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑ กรมประชาสัมพันธ์ วันพฤหัสบดีที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๗ เวลา ๒๐.๓๐-๒๑.๔๕ น
- เขตพัฒนาอุตสาหกรรมไฮเทค คุณหมิงลงทุนสร้างเขตเศรษฐกิจการค้าที่เชียงราย. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๗), ๖๐-๖๑.

- เขตอนุรักษ์ธรรมชาติระดับชาติของประเทศจีนมี ๑๓๔ แห่ง. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๑), ๑๔-๑๕.
- เขตไฮเทคใหม่คุนหมิงเริ่มปฏิบัติการแผ่ขยายตลาดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๖), ๖๒-๖๓.
- คุนหมิงคิดจะสร้างเป็นเมืองนิทรรศการระหว่างประเทศ. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๖), ๔๐-๔๑.
- คุนหมิงจัดงานนิทรรศการดอกเหมยจีน. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๑), ๔๐-๔๑.
- คุนหมิงแฟร์ครั้งที่ ๑๑ จะจัดห้องอาเซียนโดยเฉพาะ. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๑), ๓๒-๓๓.
- โครงการสร้างทางสากลคุนหมิง-กทม.๗ ได้สำเร็จงานก่อสร้างสำคัญ ๒ รายการ. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๓), ๓๒-๓๓.
- งานมหรหรรรมของนักท่องเที่ยว เทศกาลท่องเที่ยวนานาชาติคุนหมิง. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๒), ๑๒-๑๓.
- จัดงานนิทรรศการการค้าการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคแม่น้ำหลานชางเจียง-แม่น้ำโขง. (๒๕๔๗). แม่น้ำโขง, ๓ (๓๐), ๒๘-๒๙.
- จำนวนนักศึกษาชนชาติส่วนน้อยมณฑลยูนนานในมหาวิทยาลัย ๒๔ ปี เพิ่ม ๑๑ เท่า. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๘), ๔๒-๔๓.
- จำนวนวิทยานิพนธ์ทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีของจีนเป็นอันดับที่ ๖ ของโลก. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๑), ๕๙.
- จีน: ยักษ์ใหญ่ที่ตื่นจากหลับ. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๑), ๒๔-๒๕.
- จีนกลายเป็นประเทศแหล่งลูกค้าใหม่ที่มีนักท่องเที่ยวไปต่างประเทศเพิ่มขึ้นเร็วที่สุดในโลก. (๒๕๔๗). แม่น้ำโขง, ๓ (๓๐), ๑๖-๑๗.
- จีนกับอาเซียนพัฒนาความร่วมมือใหม่จากแม่น้ำแยงซีเกียงถึงแม่น้ำโขง. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๓), ๒๘-๒๙.
- จีนกับอาเซียนลงนามในข้อตกลง: สร้างเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียนก่อน ค.ศ.๒๐๑๐ เริ่มต้นดำเนินการร่วมมือบุกเบิกกลุ่มน้ำโขงโดยทั่วทุกด้าน. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๘), ๒๔-๒๕.
- จีนทุ่มกำลังตบแต่งฤดูอวยให้สวยงาม. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๐), ๑๒-๑๓.
- จีนไทยมิใช่อื่นไกล พี่น้องกัน นายหลี่เผิง ประธานสภาประชาชนแห่งชาติเยือนประเทศไทย. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๖), ๕-๗.
- จีนประสบผลสำเร็จอย่างเต็มที่ในการปฏิรูปและพัฒนาวิสาหกิจของรัฐ. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๐), ๑๐-๑๑.
- จีนมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจโลกมากยิ่งขึ้น. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๑), ๒๒-๒๓.
- ชาวยูนนานนิยมเอาดอกไม้ทำอาหาร. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๓), ๕๙.

- ชาวโลกพากันจับตามองการพัฒนาอุตสาหกรรมสารสนเทศของจีน. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๑), ๑๖-๑๗.
- ชาวโลกให้ความสนใจเขตอนุรักษวัฒนธรรมชาติ “สามน้ำไหลเคียง”. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๕), ๑๕-๒๑.
- ฐานการสอนภาษาจีนที่มุ่งหน้าสู่เอเชียอาคเนย์ สถาบันภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ มหาวิทยาลัยบูรพา. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๒), ๖๓.
- ฉัฐภักดิ์ ชาติวิทย์, วิศิษฐ์ จิตอารี และวฤทธิ์ชาติ ปาณชู. การพัฒนาความร่วมมือของจีนกับสมาชิกภูมิภาคแม่น้ำโขง ๕ ประเทศ ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต.
- ทวีตเกิด “ฮิตภาษาจีน”. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๖), ๒๒-๒๓.
- ทางรถไฟแพนเอเชียแสดงบทบาทสำคัญในการเร่งสร้างเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๘), ๒๗-๒๘.
- ทุนข้ามชาติกำลังหลั่งไหลเข้าสู่ประเทศจีนอย่างรวดเร็วเป็นประวัติการณ์. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๕), ๘-๙.
- ธุรกิจไทยไปแสวงโอกาสการค้าที่คุ้มหมิง. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๒), ๒๖-๒๗.
- แนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติของประเทศจีนเป็นไปในทางที่ดี. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๓), ๔-๕.
- ประเทศจีนลงทุน ๗ แสนล้านหยวน ปรับปรุงภาวะแวดล้อมในเมืองและชนบท. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๖), ๒๐.
- ประเทศจีนลงทุนหมื่นล้านหยวน กำจุนให้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีพัฒนายิ่งขึ้น. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๖), ๑๖-๑๗.
- ประภัสสร เทพชาตรี. ประเมิน ๒ ปีนโยบายต่างประเทศ รัฐบาลทักษิณ การทูตเชิงเศรษฐกิจ (Economic diplomacy). คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปาวซาน: ตลาดนุปลาขุนนาน. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๖), ๕๖-๕๗.
- ปี ๒๐๐๒ ขุนนานมีคนไปต่างประเทศมากที่สุด. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๒), ๔๓.
- ปี ๒๐๐๒ เศรษฐกิจจีนทะลุ ๕ เป้า. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๑), ๑๐-๑๑.
- ผู้นำประเทศจีนพบปะนายกทักษิณ ประเทศไทย จีนไทยเป็นเพื่อนบ้านที่ดี ญาติมิตรที่ดี พี่น้องที่ดี. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๑), ๔-๕.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ.๒๕๔๕-๒๕๔๙). (๒๕๔๖). กรุงเทพฯ: บริษัท สยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- แผนยุทธศาสตร์การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- แผนยุทธศาสตร์จังหวัดเชียงราย
- พวกเขาได้ซาบซึ้งถึง “ภราดรภาพจีนไทย”. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๖), ๓๔-๓๕.

- ภาคปัจฉิมเผยแพร่งานภาษาจีนกลาง เปิดประตูสู่โลกภายนอก. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๐), ๑๕.
- มณฑลยูนนานจะร่วมกับ ๗ ประเทศสร้างวงแหวนท่องเที่ยวหลานชางเจียง-แม่น้ำโขง. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๘), ๓๐-๓๑.
- มณฑลยูนนานจัดงานการค้าชายแดนสิบสองปันนาในมิติการร่วมมือทางเศรษฐกิจอนุภูมิภาคหลานชางเจียง-แม่น้ำโขง. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๘), ๓๓.
- มณฑลยูนนานได้กลายเป็นมณฑลใหญ่ด้านการบินแล้ว. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๖), ๕๘.
- มหาวิทยาลัยคุรุศาสตร์ยูนนานกับสถาบันราชภัฏธนบุรีร่วมลงนามใน โครงการแลกเปลี่ยนและร่วมมือทางวิชาการ. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๑), ๕๘.
- มหาวิทยาลัยจีนเปิดกว้างยิ่งขึ้น. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๓), ๑๘-๑๙.
- มั่นสมองเศรษฐกิจการคลังของจีนร่วมประชุมกันที่ยูนนาน. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๐), ๔๑.
- มิตรชาวต่างชาติในยูนนาน. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๖), ๓๗.
- ยอดจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ของจีนเป็นอันดับที่ ๑ ของโลก. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๗), ๒๒-๒๓.
- ยุทธศาสตร์ FTA จีน มุ่งเปิดตลาดส่งออก-นำเข้าวัตถุดิบ พลังงาน ฐานเศรษฐกิจ ๑๕ ก.ก. – ๑๗ ก.ก. ๒๕๔๗
- ยูนนาน: รูปแบบการเปิดเมืองต่ออาเซียน ได้ก่อตัวขึ้นในขั้นต้น. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๔), ๑๖-๑๗.
- ยูนนานจะวางรากฐาน เพื่อสร้างเป็นมณฑลใหญ่แห่งการท่องเที่ยว. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๒), ๓๔-๓๕.
- ยูนนานเป็นแม่แบบในการกระตุ้นเขตการท่องเที่ยวทั่วประเทศ. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๑), ๓๘-๓๙.
- ยูนนานลงทุน ๑,๓๓๐ ล้านดอลลาร์ ดำเนินการแลกเปลี่ยนและร่วมมือทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ทั้งในและต่างประเทศ. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๓), ๔๐-๔๑.
- ยูนนานอนุรักษ์ป่าธรรมชาติ มีพื้นที่ป่าไม้ปกคลุมในอัตราสูง. (๒๕๔๗). แม่น้ำโขง, ๓ (๓๐), ๔๔-๔๕.
- ร่องน้ำทองคำที่ไปสู่เอเชีย-แปซิฟิก. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๖), ๓๒-๓๓.
- รัฐบาลจีนสร้างสภาพแวดล้อมอันดีเลิศ เพื่อชักนำบัณฑิตชาวจีนโพ้นทะเลให้กลับมาสร้างงานและกิจการในประเทศ (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๖), ๑๔-๑๕.
- รายงานการพัฒนามนุษย์ของสหประชาชาติประเมินว่า การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศจีนได้รับผลที่น่ายินดี. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๘), ๘-๙.
- รายได้กิจการวัฒนธรรมของมณฑลยูนนานทะลุเป้า ๑ หมื่นล้านหยวน กลายเป็นจุดเด่นใหม่ของเศรษฐกิจ. (๒๕๔๗). แม่น้ำโขง, ๓ (๓๐), ๔๒-๔๓.

- รายได้เงินตราต่างประเทศจากการท่องเที่ยวของจีนในปีที่แล้ว มีจำนวน ๒ หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๑), ๑๒-๑๓.
- ลงทุนสองร้อยล้านดอลลาร์อเมริกา จีน-ไทยร่วมมือสร้างสรรค์เขตเศรษฐกิจการค้าจีน-ไทย. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๔), ๑๔-๑๕.
- ลงมือกันขึ้น ผลักดันภาคปฏิบัติ ฟอรัมการค้าอนุภาคมหาแม่น้ำโขงได้เปิดประชุม ณ กุณหมิง. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๐), ๒๕.
- ลำดับเหตุการณ์สำคัญด้านความสัมพันธ์ระหว่างจีน-อาเซียนในรอบ ๑๐ ปี. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๓), ๔๒-๔๓.
- เลขธิการสหประชาชาติ: การพัฒนาของจีนยังผลดีต่อทั่วโลก. (๒๕๔๗). แม่น้ำโขง, ๓ (๓๐), ๒๔-๒๕.
- วารสารความสัมพันธ์การแพทย์ไทย-จีน. สถาบันการแพทย์ไทย-จีน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข.
- วิทยาลัยค้าหลักทรัพย์ศึกษาสากล. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๐), ๓๐-๓๑.
- วิสาหกรรมการขยายแผนโบราณของยูนนานดึงดูดนักลงทุน. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๘), ๔๐-๔๑.
- ศิลปะการจัดดอกไม้ กำลั่งเฟื่องฟูที่กุณหมิง. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๑), ๖๑.
- ศฤกษณ์ กุลสุ, สัจจพร ฝาระมี และโทโมโกะ อิชิคาว่า. ประชากรจีนตอนใต้ (มณฑลยูนนาน): ปัญหาภัยพิบัติในการพัฒนาประเทศ.
- เศรษฐกิจประเทศจีนในครึ่งปีแรก ขยายตัวขึ้นร้อยละ ๗-๘. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๕), ๕๔-๕๕.
- สร้างเวทีใหม่สำหรับกิจการ โบราณสถาน-พิพิธภัณฑ์ยูนนาน. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๐), ๓๕.
- สรุปการบรรยาย "ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจภาพรวม" โดยนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๔๖ ณ Hall ๕ เมืองทองธานี
- สรุปการบรรยายนโยบายส่งเสริมผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดย นายสุขุมพร ลิ่มไทย รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน วันพุธที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ เวลา ๑๖.๐๐-๑๗.๓๐ น.
- สรุปการอภิปราย "โครงการกรุงเทพเมืองแฟชั่น" วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๖
- สรุปประเด็นเรื่องยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว โดย นางจุฑามาศ ศิริวรรณ ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และ ดร. ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๖ ณ ห้อง Rama V โรงแรม Hilton หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- สรุปปาฐกถาพิเศษเรื่อง "สถานะเศรษฐกิจไทยและความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ" โดยนายทนง พิทยะ ประธานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ณ ห้อง Ma Maison โรงแรมฮิลตัน
- สรุปผลการประชุมเอกอัครราชทูตและกงสุลใหญ่ ประจำปี ๒๕๔๖

- สรุปผลการอภิปรายการประชุมเอกอัครราชทูและกงสุลใหญ่ ประจำปี ๒๕๔๖ เรื่อง “การแพทย์และสาธารณสุขไทย: ยุทธศาสตร์สนับสนุนให้ไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพของเอเชีย” วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๖ เวลา ๑๕.๓๐ – ๑๖.๔๕ ณ ห้องวิเทศสโมสร กระทรวงการต่างประเทศ
- สรุปแผนปฏิบัติงานสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๘
- สรุปสาระสำคัญรายงานการตรวจติดตามและกำกับการปฏิบัติราชการจังหวัดในเขตตรวจราชการที่ ๑๐ ณ จังหวัดเชียงราย วันศุกร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕
- สาธารณรัฐประชาชนจีน กับสถานะระบบเศรษฐกิจแบบตลาด (ตอนที่หนึ่ง) จากทำพระจันทร์ถึงสนามหลวง โดย รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์ ผู้จัดการออนไลน์ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๗
- สาธารณรัฐประชาชนจีน. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. (๒๕๔๗).
- สาธารณรัฐประชาชนจีนกับสถานะระบบเศรษฐกิจแบบตลาด (ตอนที่สอง) โดย รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์, จากทำพระจันทร์ถึงสนามหลวง วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ผู้จัดการออนไลน์
- สำนักหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แจงผลการประชุมสุดยอดผู้นำ ๖ ประเทศลุ่มแม่น้ำโขง ครั้งที่ ๒
- สินค้าจีนยึดตลาดโลก ญี่ปุ่นพลิกเกมชูไทยสร้างเศรษฐกิจใหม่. (๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๗). ไทยรัฐ, หน้า ๘.
- หอการค้าจีน ลาว เวียดนาม ไทย ชุมชุมเชียงใหม่ ปรึกษาการร่วมมือและพัฒนาเขตรอยต่อ ๔ ประเทศ. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๗), ๓๔-๓๕.
- อาเซียนกลายเป็นหุ้นส่วนร่วมมือทางเศรษฐกิจอันดับหนึ่งของยูนิานาน. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๘), ๓๔-๓๕.
- อาเซียนจะได้ประโยชน์ก่อนเพื่อนจากการพัฒนาของจีน. (๒๕๔๖). แม่น้ำโขง, ๒ (๑๐), ๒๗.
- อาสา คำภา, ทิตยา ผิวอ่อน, ประสงค์ โหมยิตเกียรติคุณ และสุวิมล มawangศ์. มณฑลยูนนาน: การพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับกลุ่มประเทศ GMS.
- อุตสาหกรรมสารสนเทศได้พัฒนาเป็นอุตสาหกรรมหลักอันดับแรกของประเทศจีน. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๖), ๑๘-๑๙.
- เาस्थ्यอาหารแลกระบบนิเวศน์ ประเทศจีนดำเนิน โครงการเลิกปลูกข้าวพื้นป่าไม้. (๒๕๔๕). แม่น้ำโขง, ๑ (๗), ๑๒-๑๓.
- <http://www.china.org.cn/ri-xibu/๒JI/๓JI/yunnan-ban.htm>, ๒๕๔๐-๒๕๔๓
- <http://www.chinadaily.com.cn/>
- <http://www.dtn.moc.go.th>
- <http://www.dtn.moc.go.th/index.asp>
- <http://www.e-chiangrai.com/>
- <http://www.jcweb.ojp/unescap.org/pop/database/chinadata/yunnan.htm>

- <http://www.News๓jan.htm>
- <http://www.onec.go.th/plan/๘/pl๒๓๓.htm> (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๕)
- <http://www.soc.cmu.ac.th/~yunnan/doc/chinapro๐๘.html>
- <http://www.soc.cmu.ac.th/~yunnan/doc/chinapro๐๘.html>
- <http://www.thaifita.com>
- <http://www.the-thainews.com/old/analyzed/domestic/๒๕๔๗/๐๓๔๗/deconomic.htm>
- <http://www.unescap.org/pop/database/yunnan.htm>, ๒๕๔๐
- <http://www.xinhuanet.com/>
- Power Point นำเสนอ “The Lanna Cluster”
- Power Point นำเสนอ “ยุทธศาสตร์การจัดทำเขตการค้าเสรีของไทย กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์”
- Power Point นำเสนอ “ศักยภาพและโอกาสของเมืองหน้าด่าน ศูนย์ภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน โดย ดร.ยิ่งยง เทาประเสริฐ”
- Power Point นำเสนอการสัมมนา เรื่อง “เขตการค้าเสรี: ไทยจะปรับตัวอย่างไร” โดย อัญชณา วิทยารมรณัฐ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ณ โรงแรม เวียงอินทร์ จังหวัดเชียงราย

บุคคลอ้างอิง (ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาคราชการและเอกชน)

(๑) นายแสวง เครือวิวัฒน์กุล	กงสุลจีน (กิตติมศักดิ์) อดีตประธานหอการค้า
(๒) นายพงษ์เดช รัตนานุกูล	ป่าไม้จังหวัดเชียงราย
(๓) นายชูศักดิ์ ไตรศรีศิลป์	บริษัทนำเที่ยว
(๔) นายมงคล สิทธิหล่อ	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย
(๕) นางเกลียวพรรณ จำโนนัง	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย
(๖) นางสาวสรียา บุญมาก	สำนักงานการท่องเที่ยวภาคเหนือเขต ๒
(๗) นายรัฐพงษ์ สมศักดิ์	สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดเชียงราย
(๘) นายบุญธรรม ทิพย์ประสงค์	รองประธานหอการค้าจังหวัดเชียงราย
(๙) นายมงคลชัย ดวงแสงทอง	ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย
(๑๐) นายอนันต์ เหล่าธรรมทัศน์	อดีตประธานหอการค้าจังหวัดเชียงราย
(๑๑) นางสาววิภาวี พวงมาลัย	สมาคมการท่องเที่ยวเชียงราย
(๑๒) นายเสริมชัย กิตติรัตนไพบูลย์	อดีตประธานหอการค้าจังหวัดเชียงราย